

Na temelju članka IV.4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Doma naroda, održanoj 23. studenoga 2004, i na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 2. prosinca 2004, usvojila je

Z A K O N

O CARINSKOJ POLITICI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

POGLAVLJE I.

DJELOKRUG I OSNOVNE DEFINICIJE

Članak 1.

1. Carinski propisi sastoje se od ovog zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) i propisa usvojenih od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i/ili Upravnog odbora za njihovu provedbu sukladno propisima Europske unije.
2. Zakon regulira osnovne elemente sustava za carinsku zaštitu gospodarstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), prava i obveze svih subjekata u carinskim postupcima, regulira carinsko područje, carinsku crtu, carinski granični pojas, carinski nadzor, postupak carinjenja robe i drugih instituta koji reguliraju sustav carinske zaštite.

Članak 2.

1. Carinski propisi primjenjuju se jedinstveno na carinskom području BiH.
2. Ovaj zakon provodi Uprava za neizravno oporezivanje (u daljnjem tekstu: Uprava).
3. Određene se odredbe carinskih propisa mogu primjenjivati i izvan carinskog područja BiH na temelju propisa kojima se reguliraju ta područja ili na temelju međunarodnih konvencija.

Članak 3.

1. Carinsko područje BiH je jedinstveno.
2. Carinsko područje BiH obuhvaća teritorij BiH uključujući teritorijalne vode, unutarnje vode i zračni prostor BiH.
3. Carinsko područje BiH ograničeno je carinskom crtom koja je identična s granicom BiH.
4. Carinski granični pojas na kopnu obuhvaća onaj Odjeljak carinskog područja BiH čija se širina proteže pet kilometara od carinske crte u dubinu područja BiH.
5. Odredba stavka 4. primjenjuje se i kada se carinska crta proteže duž graničnih rijeka.
6. Carinski granični pojas na moru obuhvaća onaj Odjeljak carinskog područja BiH čija se širina proteže tri kilometra u dubinu kopna od obale i područje od obale do vanjskih granica teritorijalnih voda.

Članak 4.

U primjeni ovoga zakona, pojmovi imaju sljedeće značenje:

(1) **“Osoba”** znači:

- fizička osoba,
- pravna osoba,
- kada je takva mogućnost predviđena važećim propisima, to je udruga osoba kojoj je priznata sposobnost obavljanja pravne radnje, ali koja nema status pravne osobe (u daljnjem tekstu: udruga).

(2) **“Osoba registrirana u BiH”** znači:

- u slučaju fizičke osobe, svaka osoba koja ima prebivalište u BiH,
- u slučaju pravne osobe ili udruge, to je svaka osoba koja u BiH ima registrirano sjedište, ured ili stalnu poslovnu tvrtku.

(3) **“Carinski organi”** znače organe koji su, između ostalog, mjerodavni za primjenu carinskih propisa.

(4) **“Carinski ured”** znači svaki službeni ured u kojem se mogu obavljati sve ili neke od radnji i postupaka predviđenih carinskim propisima.

(5) **“Odluka”** znači svaki zvanični akt carinskih organa koji se odnosi na carinske propise, a kojim se donosi odluka u svezi s konkretnim predmetom, s tim da takav akt ima zakonski učinak na jednu ili više određenih osoba ili na one čiji se identitet može utvrditi; ovaj pojam, između ostalog, obuhvaća obveznu informaciju u smislu članka 11. ovoga zakona.

(6) **“Carinski dug”** znači obvezu osobe da plati određeni iznos uvoznih/izvoznih dažbina koje se primjenjuju na određenu robu prema propisima BiH.

(7) **“Uvozne dažbine”** znače carine i druge dažbine s podjednakim učinkom kao carinske dažbine naplative pri uvozu robe, ali ne uključujući naknade i troškove za izvršene usluge.

(8) **“Izvozne dažbine”** znače carinske i druge dažbine s podjednakim učinkom kao carinske dažbine naplative pri izvozu robe, ali ne uključujući naknade i troškove za izvršene usluge.

(9) **“Dužnik”** znači svaku osobu koja je odgovorna za plaćanje carinskog duga.

(10) **“Nadzor od strane carinskih organa”** znači radnju koju ti organi poduzimaju u općem smislu s ciljem osiguravanja primjene carinskih propisa, i kada je to potrebno, drugih propisa koji se primjenjuju na robu koja podliježe carinskom nadzoru.

(11) **“Carinski status”** znači status bh. robe ili robe koja nije bh. roba.

(12) **“bh. roba”** (bosanskohercegovačka roba) znači:

- (a) roba koja je u cjelosti dobijena u carinskom području BiH pod uvjetima iz članka 20. ovoga zakona, a koja ne sadrži robu uvezenu iz drugih zemalja. Za robu

dobijenu iz robe koja je stavljena pod aranžman obustave plaćanja ne smatra se da ima status robe iz BiH,

(b) roba uvezena iz drugih zemalja koja je stavljena u slobodan promet,

(c) roba dobijena ili proizvedena u carinskom području BiH, bilo isključivo iz robe navedene u alineji (b) ili robe navedene u alineji (a) i (b) ove točke.

(13) **“Roba koja nije bh. roba”** znači drugu robu od one iz točke (12) ovoga članka. Bh. roba gubi taj svoj status kada stvarno napusti carinsko područje BiH.

(14) **“Kontrola od strane carinskih organa”** znači obavljanje specifičnih radnji kao što je pregled robe, provjera postojanja i vjerodostojnosti dokumenata, pregled poslovnih knjiga i druge evidencije, pregled prijevoznih sredstava, pregled prtljaga i druge robe koju osoba nosi sa sobom ili na sebi i provedbu bilo kojih službenih istraga i sličnih postupaka s ciljem osiguravanja primjene carinskih propisa i, kada je to potrebno, drugih propisa koji se primjenjuju na robu koja podliježe carinskom nadzoru.

(15) **“Carinski odobreno postupanje ili uporaba”** znači:

(a) stavljanje robe u carinski postupak;

(b) ulazak robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište;

(c) ponovni izvoz robe iz carinskog područja BiH;

(d) uništenje robe;

(e) ustupanje robe mjerodavnom organu.

(16) **“Carinski postupak”** znači:

(a) stavljanje u slobodan promet;

(b) provoz;

(c) carinsko skladištenje;

(d) unutarnja obradba;

(e) obradba pod carinskom kontrolom;

(f) privremeni uvoz;

(g) vanjska obradba;

(h) izvoz.

(17) **“Carinska prijava”** znači radnju kojom osoba u propisanom obliku i na propisani način izražava želju da robu stavi u određeni carinski postupak.

- (18) **“Deklarant”** znači osobu koja podnosi carinsku prijavu u svoje ime ili osobu u čije se ime ona podnosi.
- (19) **“Prijavljivanje robe carini”** znači izvješćivanje carinskih organa, na propisani način, o prispjeću robe u carinski ured ili na bilo koje drugo mjesto koje je određeno ili odobreno od carinskih organa.
- (20) **“Puštanje robe”** znači radnju kojom carinski organi stavljaju robu na raspolaganje za one svrhe koje su predviđene carinskim postupkom u koji je roba stavljena.
- (21) **“Nositelj postupka”** znači osobu u čije ime je podnesena carinska prijava ili osobu na koju su, u pogledu carinskog postupka, prenesena prava i obveze gore navedene osobe.
- (22) **“Imatelj odobrenja”** znači osobu kojoj je dato odobrenje.
- (23) **“BiH”** znači Bosna i Hercegovina.
- (24) **“Upravni odbor”** znači Odbor formiran Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE II.

OPĆE ODREDBE KOJE SE ODOSE NA PRAVA I OBVEZE OSOBA GLEDE CARINSKIH PROPISA

Odjeljak 1 - Pravo zastupanja

Članak 5.

1. Pod uvjetima preciziranim u članku 61. stavak 2. ovoga zakona, svaka osoba može imenovati zastupnika u poslovima pred carinskim organima za poduzimanje radnji i postupaka predviđenih carinskim propisima.
2. Takvo zastupanje može biti:
 - (a) izravno, kada zastupnik postupa u ime i za račun druge osobe; ili
 - (b) neizravno, kada zastupnik postupa u svoje ime, ali za račun druge osobe.
3. Osim u slučajevima iz članka 61. stavak 2. točka (b) i stavak 3. ovoga zakona, zastupnik mora biti registriran u BiH i upisan u registar koji vodi Uprava.
4. Zastupnik mora izjaviti da postupa za račun osobe koju zastupa, precizirati radi li se o izravnom ili neizravnom zastupanju i biti ovlašten postupati kao zastupnik.

Za osobu koja ne izjavi da postupa u ime ili za račun druge osobe ili koja navede da postupa u ime ili za račun druge osobe, ali nije ovlaštena to raditi, smatra se da postupa u svoje ime i za svoj račun.

5. Od svake osobe koja izjavi da postupa u ime ili za račun druge osobe, carinski organi zahtijevat će da predloži dokaze o svojim ovlastima da postupa kao zastupnik.

Odjeljak 2 - Odluke koje se odnose na primjenu carinskih propisa

Članak 6.

1. Kada neka osoba zahtijeva da carinski organi donesu odluku koja se odnosi na primjenu carinskih propisa, ta je osoba dužna dostaviti podatke i dokumenta koja od nje traže ti organi kako bi donijeli odluku.
2. Odluka se donosi i dostavlja podnositelju zahtjeva u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva. Kada je zahtjev za donošenje odluke sačinjen u pisanom obliku, odluka se donosi u navedenom roku koji počinje teći od dana kada carinski organi prime zahtjev. Takva se odluka mora dostaviti podnositelju zahtjeva u pisanom obliku.
3. Rok iz stavka 2.ovoga članka može se prekoračiti kada ga carinski organi ne mogu ispoštovati. U tom slučaju, ti organi o tome izvješćuju podnositelja zahtjeva prije isteka gore navedenog roka, uz navođenje razloga koji opravdavaju njegovo prekoračenje, te navode naknadni rok za koji smatraju da je neophodan kako bi se donijela odluka po tom zahtjevu.
4. U odlukama koje carinski organi donesu u pisanom obliku, a kojima se zahtjevi odbacuju ili su na štetu osoba na koje su naslovljeni, navode se osnovi na kojima se temelje. U njima se upućuje na pravo žalbe predviđeno u članku 236. ovoga zakona.
5. Carinski organi mogu odlučiti da stavak 4. ovoga članka na isti način primjenjuju i na druge odluke.
6. Carinski organi vode upravni postupak i donose odluke sukladno propisima o općem upravnom postupku ako odredbama ovoga zakona nije drugačije propisano.

Članak 7.

Donesene odluke odmah su ovršne od carinskih organa, osim u slučajevima predviđenim u članku 237. stavak 2. ovoga zakona.

Članak 8.

1. Odluka, povoljna za osobu na koju se odnosi, poništava se ako je donesena na temelju netočnih ili nepotpunih informacija i ako:
 - (a) je podnositelj zahtjeva znao ili je objektivno trebao znati da su informacije netočne ili nepotpune; i
 - (b) takva odluka nije mogla biti donesena na temelju točnih i potpunih informacija.
2. Osobe na koje je takva odluka bila naslovljena izvješćuju se o njezinu poništenju.
3. Poništenje stupa na snagu od dana kada je poništena odluka donesena.

Članak 9.

1. Odluka povoljna za osobu na koju se odnosi ukida se ili se radi njezina izmjena u drugim slučajevima od onih iz članka 8. ovoga zakona kada nije ispunjen ili se više ne ispunjava jedan ili više uvjeta predviđenih za njezino donošenje.
2. Odluka povoljna za osobu na koju se odnosi može se ukinuti kada osoba na koju je naslovljena ne ispunjava obvezu koja joj je nametnuta tom odlukom.
3. Osoba na koju je odluka naslovljena izvješćuje se o njezinu ukidanju ili izmjeni.
4. Ukidanje ili izmjena odluke stupa na snagu danom uručenja obavijesti. Međutim, u izuzetnim slučajevima, kada to zahtijevaju legitimni interesi osoba na koje je odluka naslovljena, carinski organi mogu odgoditi nadnevak kada ukidanje ili izmjena odluke stupa na snagu.

Odjeljak 3 - Informacije

Članak 10.

1. Svaka osoba može od carinskih organa zatražiti informacije o primjeni carinskih propisa. Takav se zahtjev može odbiti kada se ne odnosi na stvarno predviđenu radnju uvoza ili izvoza.
2. Informacije se podnositelju zahtjeva dostavljaju besplatno. Međutim, kada se carinski organi izlože posebnim troškovima, osobito zbog obavljanja analize robe, sačinjavanja stručnih izvješća o robi ili vraćanja robe podnositelju zahtjeva, od njega se može naplatiti odgovarajuća naknada.

Članak 11.

1. Carinski organi na pisani zahtjev izdaju obvezujuću informaciju o tarifnom razvrstavanju robe, odnosno obvezujuću informaciju o podrijetlu robe, sukladno provedbenim propisima ovoga zakona.
2. Obvezujuća informacija o tarifnom razvrstavanju robe ili obvezujuća informacija o podrijetlu robe obvezujuća je za carinske organe prema imatelju informacije samo glede tarifnog razvrstavanja ili utvrđivanja podrijetla robe.

Obvezujuća informacija o tarifnom razvrstavanju robe ili obvezujuća informacija o podrijetlu robe, obvezujuća je za carinske organe samo glede robe kod koje se carinske radnje i postupci provode nakon nadnevka kada su ti organi dostavili informaciju.

U stvarima koje se tiču podrijetla robe, radnje i postupci o kojima je riječ su one koje se odnose na primjenu članka 19. i 25. ovoga zakona.

3. Imatelj informacije mora biti u stanju dokazati:
 - (a) u tarifne svrhe: da prijavljena roba u svakom pogledu odgovara robi opisanoj u informaciji;

(b) u svrhe utvrđivanja podrijetla: da roba o kojoj je riječ i okolnosti koje određuju stjecanje podrijetla u svakom pogledu odgovaraju robi i okolnostima opisanim u informaciji.

4. Obvezujuća informacija važi šest godina od nadnevka izdavanja u slučaju tarifnog razvrstavanja robe, odnosno tri godine od nadnevka izdavanja u slučaju utvrđivanja podrijetla robe. Izuzetno od članka 8. ovoga zakona, ona se poništava ako se temelji na netočnim ili nepotpunim podacima dostavljenim od podnositelja zahtjeva.
5. Obvezujuća informacija prestaje važiti:
 - (a) u slučaju informacije o tarifnom razvrstavanju:
 - (i) kada se usvoje zakonski propisi, a informacija više nije sukladna tim propisima;
 - (ii) kada više nije sukladna tumačenju carinske tarife BiH zbog izmjena komentara Kombinerane nomenklature ili zbog odluke mjerodavnog organa u BiH;
 - (iii) kada je poništena ili izmijenjena sukladno članku 9. ovoga zakona, pod uvjetom da je imatelj izvješćen o njezinu poništenju ili izmjeni.

Nadnevak kada obvezujuća informacija prestaje važiti za slučajeve navedene pod (i) i (ii) ovoga stavka je nadnevak primjene navedenih mjera.

(b) u slučaju informacije o podrijetlu robe:

- (i) kada se usvoje zakonski propisi, odnosno kada BiH zaključi sporazum, a informacija više nije sukladna tim propisima;
- (ii) kada više nije sukladna komentarima usvojenim u svrhe tumačenja propisa o podrijetlu robe ili odlukom mjerodavnog organa u BiH;
- (iii) kada je poništena ili izmijenjena sukladno članku 9. ovoga zakona, pod uvjetom da je imatelj bio unaprijed izvješćen.

Nadnevak kada obvezujuća informacija prestaje da važi za slučajeve navedene pod (i) i (ii) ovog stavka je nadnevak primjene navedenih mjera.

6. Imatelj obvezujuće informacije koja prestaje važiti sukladno stavku 5. točka (a) (ii) ili (iii), odnosno točka (b) (ii) ili (iii) ovoga članka može tu informaciju uporabljivati još šest mjeseci od početka primjene donesenih mjera ili dostavljanja, pod uvjetom da je zaključio obvezujuće ugovore za nabavu ili prodaju određene robe na temelju obvezujuće informacije prije usvajanja te mjere.

U slučaju stavka 5. točka (a) (i) i točka (b) (i) ovoga članka, rok do kojega će se stavak 6. ovoga članka primjenjivati može se utvrditi zakonskim propisima ili sporazumima.

7. Razvrstavanje ili utvrđivanje podrijetla robe u obvezujućoj informaciji može se, pod uvjetima predviđenim u stavku 6. ovoga članka, primjenjivati isključivo s ciljem određivanja uvoznih ili izvoznih dažbina.

Odjeljak 4 - Ostale odredbe

Članak 12.

1. Carinski organi mogu, sukladno uvjetima predviđenim važećim propisima, obavljati sve kontrole koje smatraju nužnim s ciljem osiguravanja pravilne primjene carinskih propisa.
2. Iznos od 1 % carinske vrijednosti za carinsko evidentiranje naplaćuje se pri uvozu roba. Upravni odbor može propisati koje robe će biti oslobođene od naplate 1%.

Članak 13 .

S ciljem primjene carinskih propisa, svaka osoba koja je izravno ili neizravno uključena u radnje vezane za trgovinu robom, dostavlja carinskim organima sva potrebna dokumenta i podatke, bez obzira na medij koji se koristi, i na njihov zahtjev pruža svu potrebnu potporu u bilo kojem propisanom roku.

Članak 14.

Svi podaci koji su po naravi povjerljivi ili koji su dani na povjerljivoj osnovi zaštićuju se obvezom čuvanja profesionalne tajne. Carinski ih organi ne otkrivaju bez isključivog odobrenja osoba ili organa koji ih je dostavio; dostavljanje se podataka dopušta kada su carinski organi obvezni ili ovlašteni to uraditi sukladno važećim propisima, posebno glede zaštite podataka ili u svezi s pravnim postupcima.

Članak 15.

1. Osobe o kojima se radi čuvaju dokumenta iz članka 13. ovoga zakona u svrhe kontrole od strane carinskih organa u razdoblju predviđenom važećim propisima, a najmanje pet kalendarskih godina bez obzira na medij koji se koristi. Taj rok teče:
 - (a) u slučaju robe koja je stavljena u slobodan promet u drugim okolnostima od onih iz točke (b) ili robe prijavljene za izvoz, od kraja godine u kojoj su prihvaćene prijave za stavljanje u slobodan promet ili izvoz;
 - (b) u slučaju robe koja je stavljena u slobodan promet po nižoj ili nultoj stopi uvozne dažbine na račun njezine krajnje uporabe, od kraja godine u kojoj je prestala podlijevati carinskom nadzoru;
 - (c) u slučaju robe koja je stavljena u drugi carinski postupak, od kraja godine u kojoj je okončan carinski postupak;
 - (d) u slučaju robe smještene u slobodnu zonu ili slobodno skladište, od kraja godine u kojoj je napustila dotičnu osobu.
2. Kada se provjerom carinskih organa glede carinskog duga utvrdi da je potrebno ispraviti određeni knjigovodstveni zapis, rok za čuvanje dokumenata predviđen u stavku 1. ovoga članka produljava se za razdoblje koje je dovoljno za ispravku i njezinu provjeru.

Članak 16.

Kada se, sukladno carinskim propisima propiše neko razdoblje, nadnevak ili rok u svrhu primjene zakonskih propisa, takvo se razdoblje ne produžava i takav se nadnevak ili rok ne odgađa, osim ako se u tim propisima ne donese posebna odredba kojom se to regulira.

DIO DRUGI

ELEMENTI NA TEMELJU KOJIH SE PRIMJENJUJU UVOZNE ILI IZVOZNE DAŽBINE I DRUGE MJERE PROPISANE ZA TRGOVINU ROBOM

POGLAVLJE I.

CARINSKA TARIFA BiH I TARIFNO RAZVRSTAVANJE ROBE

Članak 17.

1. Dažbine koje se zakonski potražuju prilikom nastanka carinskog duga temelje se na Carinskoj tarifi BiH.
2. Druge mjere predviđene propisima u BiH kojima se reguliraju posebna područja u svezi s trgovinom robama primjenjuju se, gdje god je to moguće, prema tarifnom razvrstavanju tih roba.
3. Prihodi koji se zakonski potražuju su prihodi Proračuna Bosne i Hercegovine, proračuna entiteta i proračuna Brčko Distrikta.
4. Carinska tarifa BiH obuhvaća:
 - (a) nomenklaturu roba. Ta nomenklatura se temelji na harmoniziranom sustavu (HS) i Kombiniranoj nomenklaturi koja se rabi u Europskoj uniji;
 - (b) carinske stope i druge dažbine koje se primjenjuju na robe obuhvaćene nomenklaturom;
 - (c) preferencijalne tarifne mjere sadržane u sporazumima koje je BiH zaključila s određenim zemljama ili skupinama zemalja, a kojima se predviđa odobravanje preferencijalnog tarifnog postupanja.
 - (d) posebne odgodive mjere koje predviđaju smanjenje ili oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina koje se naplaćuju na određenu robu;
 - (e) ostale tarifne mjere propisane drugim propisima BiH.
5. Mjere iz stavka 4. točka (c) i (d) ovoga članka se, na zahtjev deklaranta, primjenjuju umjesto onih koje su navedene u točki (b) kada roba o kojoj je riječ ispunjava uvjete predviđene prvospomenutim mjerama. Zahtjev se može podnijeti i naknadno ako su ispunjeni određeni uvjeti.
6. Kada je primjena mjera iz stavka 4. točka (c) i (d) ovoga članka ograničena na određeni opseg uvoza, ona prestaje:
 - (a) u slučaju tarifnog kontingenta, čim se dostigne predviđeni opseg uvoza;

(b) u slučaju gornjeg tarifnog limita, odlukom Upravnog odbora.

7. Tarifno razvrstavanje robe je određivanje, prema važećim propisima, podbroja carinske tarife BiH u koji se navedena roba treba razvrstati.

Članak 18.

1. Povoljno tarifno postupanje iz kojega određena roba može steći pogodnosti zbog svog karaktera ili krajnje uporabe, podliježe uvjetima propisanim sukladno provedbenim propisima ovoga zakona. Kada je potrebno odobrenje, primjenjuju se članci 83 . i 84. ovoga zakona.
2. U smislu stavka 1. ovoga članka, pojam “povoljno tarifno postupanje” znači smanjenje ili odgodu plaćanja uvozne dažbine iz članka 4. točka (7) ovoga zakona, čak i u okviru bilo kog tarifnog kontingenta.

POGLAVLJE II.

PODRIJETLO ROBE

Odjeljak 1- Nepreferencijalno podrijetlo robe

Članak 19.

Članci od 20. do 23. ovog zakona definiraju nepreferencijalno podrijetlo robe s ciljem:

- a) primjene Carinske tarife BiH s iznimkom mjera iz članka 17. stavak 3 . točka (c) ovoga zakona;
- b) primjene drugih mjera osim tarifnih mjera utvrđenih propisima BiH koji reguliraju posebna područja u svezi s trgovinom robama;
- c) pripreme i izdavanja uvjerenja o podrijetlu robe.

Članak 20.

1. Roba koja vodi porijeklo iz neke zemlje je ona koja je u cjelosti dobijena ili proizvedena u toj zemlji.
2. Pojam “roba u cjelosti dobijena u nekoj zemlji” znači:
 - (a) mineralni proizvodi izvađeni unutar te zemlje;
 - (b) biljni proizvodi u njoj ubrani;
 - (c) žive životinje okoćene i uzgojene u njoj;
 - (d) proizvodi dobijeni od živih životinja uzgojenih u njoj;
 - (e) proizvodi dobijeni lovom ili ribolovom u njoj;

- (f) proizvodi dobijeni ribarenjem na moru, te drugi proizvodi izvađeni iz mora izvan teritorijalnih voda određene zemlje plovnim objektima koji su registrirani ili prijavljeni u toj zemlji i koji plove pod zastavom te zemlje;
 - (g) roba dobijena ili proizvedena na brodovima tvornicama iz proizvoda iz točke (f) koji potječu iz te zemlje, pod uvjetom da su takvi brodovi tvornice registrirani ili prijavljeni u toj zemlji i da plove pod njezinom zastavom;
 - (h) proizvodi izvađeni s morskog dna ili zemljišta ispod morskog dna izvan teritorijalnih voda, pod uvjetom da ta zemlja ima ekskluzivna prava na eksploataciju tog morskog dna ili zemljišta ispod morskog dna;
 - (i) otpaci i ostaci nastali u procesu proizvodnje i od već korištenih proizvoda, ako su prikupljeni u njoj i ako su podesni isključivo za ponovno dobijanje sirovina;
 - (j) roba proizvedena u toj zemlji isključivo iz roba koje su navedene u točkama (a) do (i) ili njihovih derivata u bilo kojoj fazi proizvodnje.
3. U smislu stavka 2. ovoga članka, pojam “zemlja” obuhvaća i teritorijalne vode te zemlje.

Članak 21.

Za robu u čijoj je proizvodnji sudjelovalo više zemalja smatra se da je podrijetlom iz one zemlje u kojoj je prošla završnu, suštinsku, ekonomski opravdanu obradbu ili doradbu u poduzeću opremljenom u tu svrhu, što je imalo za rezultat proizvodnju novog proizvoda ili što je predstavljalo bitnu fazu proizvodnje.

Članak 22.

Odredbe članka 21. ovoga zakona ni pod kakvim se uvjetima ne mogu primijeniti na obradbu ili preradbu za koju se utvrdi, odnosno u svezi s kojom utvrđene činjenice opravdavaju pretpostavku da je njezin isključivi cilj bio izbjegavanje propisa koji se u BiH primjenjuju na robu iz određenih zemalja.

Članak 23 .

1. Carinskim propisima ili drugim propisima BiH kojima se reguliraju posebna područja može se predvidjeti da se odgovarajuća isprava mora podnijeti kao dokaz o podrijetlu robe.
2. Neovisno o podnošenju takvog dokumenta, carinski organi mogu, u slučaju postojanja ozbiljne sumnje, zahtijevati dodatni dokaz kako bi utvrdili da je navođenje podrijetla izvršeno sukladno važećim propisima BiH.

Odjeljak 2- Preferencijalno podrijetlo robe

Članak 24.

Pravilima o preferencijalnom podrijetlu robe propisuju se uvjeti za dobijanje podrijetla koje roba mora ispuniti kako bi imala pogodnosti predviđene u članku 17. stavak 4. točka (c) ovoga zakona.

Ta se pravila određuju u sklopu preferencijalnih sporazuma iz članka 17. stavak 4. točka (c) ovoga zakona.

POGLAVLJE III.

VRIJEDNOST ROBE ZA CARINSKE SVRHE

Članak 25.

Odredbe ovoga poglavlja određuju vrijednost robe za carinske svrhe s ciljem primjene carinskih propisa, uključujući i Carinsku tarifu BiH i netarifnih mjera donesenih propisima BiH, koji reguliraju područje trgovine robama.

Članak 26.

1. Vrijednost robe za carinske svrhe je transakcijska vrijednost, tj. stvarno plaćena ili plativa cijena za robu prilikom prodaje za izvoz u carinsko područje BiH, prilagođena, kada je to potrebno, sukladno čl. 29. i 30. ovoga zakona, pod uvjetom da:
 - (a) ne postoje ograničenja u pogledu raspolaganja robom ili njezine uporabe od strane kupca osim onih koja:
 - (i) nameće ili zahtijeva zakon ili mjerodavni organ u BiH,
 - (ii) ograničavaju zemljopisno područje u kojem se roba može preprodavati; ili
 - (iii) ne utječu bitno na vrijednost robe;
 - (b) prodaja ili cijena ne podliježu nekom uvjetu ili naknadi zbog čega se ne može utvrditi vrijednost u svezi s robom čija se vrijednost utvrđuje;
 - (c) niti jedan dio prihoda od bilo kakve naknadne preprodaje, raspolaganja ili uporabe robe od strane kupca ne ide izravno ili neizravno prodavaču, osim ako se može izraditi odgovarajuće prilagođavanje sukladno članku 29. ovoga zakona; i
 - (d) kupac i prodavač nisu povezani ili, tamo gdje jesu, da je transakcijska vrijednost prihvatljiva za carinske svrhe prema stavku 2. ovoga članka.
2. U slučaju iz stavka 1. točka (d) primjenjuje se sljedeće:
 - (a) prilikom utvrđivanja je li transakcijska vrijednost prihvatljiva u svrhe stavka 1. ovoga članka, činjenica da su kupac i prodavač povezani sama po sebi ne predstavlja dovoljnu osnovu da se ta vrijednost smatra neprihvatljivom. Kada je to potrebno, okolnosti pod kojima se obavlja prodaja se ispituju, a transakcijska vrijednost prihvaća pod uvjetom da ta povezanost nije utjecala na cijenu. Ako, u svjetlu informacija koje dobiju od deklaranta ili na neki drugi način, carinski organi imaju razloga smatrati da je ta veza utjecala na cijenu, o svojim razlozima izvješćuju deklaranta i pružaju mu odgovarajuću mogućnost za odgovor. Ako deklarant tako zahtijeva, obavijest o tim razlozima daje se u pisanom obliku;

- (b) Prilikom kupoprodaje između povezanih osoba, transakcijska se vrijednost prihvaća i vrijednost robe određuje sukladno stavku 1. ovoga članka uvijek kada deklarant dokaže da je ta vrijednost približno ista jednoj od sljedećih vrijednosti koje se pojavljuju u isto ili približno isto vrijeme:
- (i) transakcijskoj vrijednosti identične ili slične robe za izvoz u BiH prilikom kupoprodaje između kupaca i prodavača koji nisu povezani ni u kojemu posebnom slučaju;
 - (ii) carinskoj vrijednosti identične ili slične robe utvrđenoj prema članku 27. stavak 2. točka (c) ovoga zakona;
 - (iii) carinskoj vrijednosti identične ili slične robe utvrđene prema članku 27. stavak 2. točka (d). ovoga zakona.

Prilikom primjene gore navedenih provjera, dužna pozornost posvećuje se prikazanim razlikama na komercijalnim razinama, količinskim razinama, elementima nabrojanim u članku 29. ovoga zakona i troškovima koje snosi prodavač u kupoprodajama u kojima on i kupac nisu povezani, a kada takve troškove prodavač ne snosi prilikom kupoprodaja u kojima su kupac i on povezani.

(c) Provjere navedene u točki (b) ovoga stavka primjenjuju se na inicijativu deklaranta i to samo u svrhu poređenja. Zamjenske se vrijednosti ne mogu utvrđivati prema navedenoj točki.

3. Stvarno plaćena ili plativa cijena predstavlja cjelokupni iznos kojega kupac plaća na ime ili u korist prodavača za uvezenu robu, a uključuje sve iznose koje je kupac platio ili treba platiti kao uvjet za prodaju uvezene robe prodavcu ili trećoj osobi kako bi se ispunila obveza prodavca. Plaćanje ne mora obvezno imati oblik prijenosa novca. Plaćanje se može obavljati akreditivima ili vrijednosnim papirima i može se obavljati izravno ili neizravno.
- Aktivnosti, uključujući i marketing, koje kupac poduzme za svoj račun, osim onih za koje je u članku 29. ovoga zakona predviđeno usklađivanje, ne smatraju se oblikom neizravnog plaćanja prodavaču, iako se za njih može smatrati da idu u korist prodavca ili da su poduzete u dogovoru s prodavačem, a njihova se cijena ne dodaje na stvarno plaćenu ili plativu cijenu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti uvezene robe.

Članak 27.

1. Kada se carinska vrijednost ne može utvrditi sukladno članku 26. ovoga zakona, ona se utvrđuje redom kroz točke (a), (b), (c) i (d) stavka 2. ovoga članka do prve točke (metode) prema kojoj se može utvrditi, s tim da se redosljed primjene točki (c) i (d) može okrenuti ako to deklarant zahtijeva; samo onda kada se takva vrijednost robe ne može utvrditi prema određenoj točki, mogu se primijeniti odredbe iz sljedeće točke u nizu utvrđenom ovim stavkom.
2. Carinska vrijednost utvrđena sukladno ovom članku je:
 - (a) transakcijska vrijednost identične robe prodane za izvoz u BiH i izvezene u isto ili približno isto vrijeme kad i roba čija se vrijednost utvrđuje;

- (b) transakcijska vrijednost slične robe prodane za izvoz u BiH i izvezene u isto ili približno isto vrijeme kad i roba čija se vrijednost utvrđuje;
 - (c) vrijednost utemeljena na jediničnoj cijeni po kojoj se uvezena roba za identičnu ili sličnu uvezenu robu prodaje u BiH u najvećoj ukupnoj količini osobama koje nisu povezane s prodavačima;
 - (d) obračunata vrijednost koja se sastoji od zbira:
 - (i) cijene ili vrijednosti materijala i izradbe ili druge obradbe uključene u proizvodnju uvezene robe;
 - (ii) izvjesnog iznosa za dobit i opće troškove koji je jednak onom koji se obično javlja prilikom prodaje robe iste klase ili vrste kao što je roba čija se vrijednost utvrđuje, a koju su proizveli proizvođači u zemlji izvoznici za izvoz u BiH;
 - (iii) cijene ili vrijednosti stavki navedenih u članku 29. stavak 1. točka (e). ovoga zakona.
3. Svi se daljnji uvjeti i propisi za primjenu stavka 2. ovoga članka određuju u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 28.

1. Kad se carinska vrijednost uvezene robe ne može utvrditi prema člancima 26. ili 27. ovoga zakona, ona se, na temelju raspoloživih podataka u BiH, utvrđuje uporabom prihvatljivih sredstava koja su sukladna načelima i općim odredbama:
- (a) Sporazuma o provođenju člana VII. Općeg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994;
 - (b) članka VII. Općeg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994;
 - (c) odredbama ovoga poglavlja.
2. Nikakva se carinska vrijednost ne određuje prema stavku 1. ovoga članka na temelju:
- (a) prodajne cijene u BiH za robu proizvedenu u BiH;
 - (b) sustava koji predviđa prihvaćanje za carinske svrhe veće carinske vrijednosti od dvije alternativne vrijednosti;
 - (c) cijene robe na domaćem tržištu zemlje izvoznice;
 - (d) troškova proizvodnje, osim obračunatih vrijednosti koje su utvrđene za identičnu ili sličnu robu sukladno članku 27. stavak 2. točka (d) ovoga zakona;
 - (e) cijena za izvoz u neku zemlju osim BiH;
 - (f) minimalnih carinskih vrijednosti; ili
 - (g) proizvoljnih ili fiktivnih vrijednosti.

Članak 29.

1. Prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti prema članku 26. ovoga zakona, na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu dodaje se:
 - (a) sljedeće, u mjeri u kojoj ih kupac snosi, ali koje nisu uključene u stvarno plaćenu ili plativu cijenu za robu:
 - (i) provizije i posredničke provizije, osim provizija pri kupovini;
 - (ii) troškovi ambalaže koja se, za carinske svrhe, smatra cjelinom zajedno s dotičnom robom;
 - (iii) troškovi pakovanja, bilo za rad ili za materijale;
 - (b) vrijednost, raspodijeljena na odgovarajući način, sljedećih roba i usluga kada ih je kupac dao izravno ili neizravno, besplatno ili po nižoj cijeni za uporabu u svezi s proizvodnjom i prodajom za izvoz uvezene robe, u mjeri u kojoj ta vrijednost nije bila uključena u stvarno plaćenu ili plativu cijenu:
 - (i) materijala, komponenti, dijelova i sličnih elemenata sadržanih u uvezenoj robi;
 - (ii) alata, matrica, kalupa i sličnih predmeta rabljenih u proizvodnji uvezene robe;
 - (iii) materijala potrošenih u proizvodnji uvezene robe;
 - (iv) inženjeringa, planova, umjetničkih radova, dizajnerskih radova, te projekata i nacрта koji su urađeni negdje drugdje a ne u BiH, a nužni su za proizvodnju uvezene robe;
 - (c) naknade za autorska prava i licence u svezi s robom čija se vrijednost utvrđuje, a koje kupac mora platiti, bilo izravno ili neizravno, kao uvjet prodaje robe čija se vrijednost utvrđuje, u mjeri u kojoj takve naknade za autorska prava i licence nisu uključene u stvarno plaćenu ili plativu cijenu;
 - (d) vrijednost bilo kojega dijela dobiti ostvarene bilo kakvom naknadnom preprodajom, raspolaganjem ili uporabom uvezene robe koja izravno ili neizravno pristiže prodavaču;
 - (e) troškovi prijevoza i osiguranja uvezene robe i troškovi utovara i rukovanja koji su povezani s prijevozom uvezene robe do mjesta ulaska u carinsko područje BiH.
2. Dodavanja na stvarno plaćenu ili plativu cijenu obavljaju se sukladno ovom članku isključivo na temelju objektivnih i mjerljivih podataka.
3. Nikakva druga dodavanja ne rade se na stvarno plaćenu ili plativu cijenu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti osim na način predviđen u ovom članku.
4. U ovom poglavlju, pojam “provizija pri kupnji” znači naknade koje uvoznik plaća svom zastupniku za usluge njegova zastupanja prilikom kupnje robe čija se vrijednost utvrđuje.

5. Neovisno o stavku 1. točka (c) ovoga članka:

- (a) naknade za dobijanje prava ponovne proizvodnje uvezene robe u carinskom području BiH ne dodaju se na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti; i
- (b) naknade koje kupac plati za pravo na distribuciju ili preprodaju uvezene robe ne dodaju se na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu ako ta plaćanja ne predstavljaju uvjet prodaje za izvoz robe u BiH.

Članak 30.

Pod uvjetom da se prikaže odvojeno od stvarno plaćene ili plative cijene, sljedeće se ne uključuje u carinsku vrijednost:

- a) troškovi prijevoza robe nakon njezina dolaska na mjesto ulaska u carinsko područje BiH;
- b) troškovi gradnje, podizanja, sastavljanja, održavanja ili stručne pomoći poduzetih nakon uvoza uvoznih roba kao što su industrijska postrojenja, mašine ili oprema;
- c) troškovi na ime kamata proisteklih iz sporazuma o financiranju u koji je kupac ušao, a koji se odnosi na kupovinu uvezene robe, bez obzira na to je li novčana sredstva dao prodavač ili neka druga osoba, pod uvjetom da je takav sporazum o financiranju sačinjen u pisanom obliku te da, kada se to zahtijeva, kupac može dokazati da:
 - (i) se takva roba stvarno prodaje po cijeni koja je navedena kao stvarno plaćena ili plativa cijena; i
 - (ii) tražena kamatna stopa ne prekoračuje razinu predviđenu za takve transakcije koja prevladava u zemlji u kojoj su, i u trenutku kada su, novčana sredstva dana;
- d) naknade za dobijanje prava na ponovnu proizvodnju uvezene robe unutar carinskog područja BiH;
- e) provizije pri kupnji;
- f) uvozne carine ili druge dažbine koje se plaćaju u BiH zbog uvoza ili prodaje robe.

Članak 31.

U provedbenim propisima ovoga zakona mogu se propisati posebni propisi za utvrđivanje carinske vrijednosti medija – nosača podataka koji se rabe u opremi za obradbu podataka, a koji sadrže podatke ili instrukcije.

Članak 32.

Kada se elementi koji su rabljeni za utvrđivanje carinske vrijednosti robe izražavaju u nekoj drugoj valuti osim valute BiH, rabi se važeći tečaj koji je objavila Centralna banka BiH.

Članak 33.

Odredbe ovoga poglavlja ne utječu na primjenu posebnih propisa koji se odnose na utvrđivanje vrijednosti za carinske svrhe robe koja je stavljena u slobodni promet nakon što joj se odredi carinski odobreno postupanje ili uporaba.

DIO TREĆI

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ROBU UNIJETU U CARINSKO PODRUČJE BiH DOK JOJ SE NE ODREDI CARINSKI ODOBRENO POSTUPANJE ILI UPORABA

POGLAVLJE I.

ULAZAK ROBE U CARINSKO PODRUČJE BiH

Članak 34.

1. Roba unesena u carinsko područje BiH podliježe carinskom nadzoru od trenutka njezina ulaska. Sukladno važećim propisima, može podlijegati i kontroli carinskih organa.
2. Roba ostaje pod takvim carinskim nadzorom onoliko dugo koliko je potrebno da se utvrdi njezin carinski status i, ako je to primjereno, u slučaju robe koja nije bh. roba i bez odstupanja od odredaba članka 79. stavak 1. ovoga zakona, sve dok se njezin carinski status ne promijeni, odnosno dok ne uđe u slobodnu zonu ili slobodno skladište, ponovno izveze ili uništi sukladno članku 174. ovoga zakona.

Članak 35.

1. Robu unesenu u carinsko područje BiH bez odgađanja prevozi osoba koja ju je unijela u BiH, putnim pravcem koji odrede carinski organi i sukladno njihovim uputama, ako ih bude:
 - (a) do carinskog ureda koji odrede carinski organi ili do bilo kojega drugog mjesta koje ti organi odrede ili odobre; ili
 - (b) do slobodne zone, ako roba treba da se unese u tu slobodnu zonu izravno:
 - (i) morskim ili zračnim putem; ili
 - (ii) kopnom, bez prolaska kroz drugi dio carinskog područja BiH, kada slobodna zona graniči s kopnom granicom između BiH i neke druge zemlje.
2. Svaka osoba koja preuzme odgovornost za prijevoz robe nakon njezina unosa u carinsko područje BiH, uz ostalo, i kao rezultat pretovara, postaje odgovorna za postupanje sukladno obvezi predviđenoj u stavku 1. ovoga članka.
3. Stavak 1. točka (a) ovoga članka ne isključuje primjenu bilo kojih važećih propisa u pogledu turističkog, pograničnog, poštanskog prometa ili prometa od zanemarljivog ekonomskog značaja, pod uvjetom da time nisu ugrožene mogućnosti za obavljanje carinskog nadzora i carinske kontrole.

4. Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se na robu koja se nalazi na plovnim objektima ili letjelicama koje prelaze teritorijalne vode ili zračni prostor BiH, a koje za svoje odredište nemaju luku, riječnu luku ili zračnu luku u BiH.

Članak 36.

1. Kada se, usljed nepredviđenih okolnosti ili više sile ne može ispoštovati obveza predviđena člankom 35. stavak 1. ovoga zakona, osoba vezana tom obvezom, ili svaka druga osoba koja postupa u njeno ime, bez odgađanja izvješćuje carinske organe o nastaloj situaciji. Kada nepredviđene okolnosti ili viša sila nemaju za posljedicu potpuni gubitak robe, carinski se organi također izvješćuju o njezinoj točnoj lokaciji.
2. Kada, usljed nepredviđenih okolnosti ili više sile, plovni objekt ili letjelica navedena u članku 35. stavak 4. ovoga zakona, koja je prinuđena na privremeno pristajanje ili slijetanje u carinsko područje BiH, ne može ispoštovati obvezu predviđenu člankom 35. stavak 1. ovoga zakona, osoba koja dovozi plovni objekt ili letjelicu u carinsko područje BiH ili bilo koja druga osoba koja postupa u njezino ime bez odgađanja izvješćuje carinske organe o nastaloj situaciji.
3. Carinski organi određuju mjere koje treba poduzeti kako bi se omogućio carinski nadzor nad robom iz stavka 1. ovoga članka kao i nad onom robom koja je ukrcana na plovne objekte ili letjelice pod okolnostima navedenim u stavku 2. ovoga članka i osiguravaju, kada je to potrebno, da se roba naknadno preveze do carinskog ureda ili drugog mjesta koje carinski organi odrede ili odobre.

POGLAVLJE II.

POKAZIVANJE ROBE CARINI

Članak 37.

Robu koja, sukladno članku 35. stavak 1. točka (a) ovoga zakona, stigne u carinski ured ili drugo mjesto koje odrede ili odobre carinski organi, carini pokazuje osoba koja je unijela robu u carinsko područje BiH ili, ako je to potrebno, osoba koja preuzme odgovornost za njezin prijevoz nakon takvoga ulaska.

Članak 38.

Člankom 37. ovoga zakona ne isključuje se primjena važećih propisa koji se odnose na robu:

- a) koju nose putnici;
- b) koja je stavljena u carinski postupak, a nije pokazana carini.

Članak 39.

Roba se, nakon pokazivanja carini i uz odobrenje carinskih organa, može pregledati ili se mogu uzeti uzorci s ciljem određivanja carinski odobrenog postupanja ili uporabe. To se odobrenje, na zahtjev, daje osobi ovlaštenoj da robi odredi takvo postupanje ili uporabu.

POGLAVLJE III.

ZBIRNA PRIJAVA I ISTOVAR ROBE POKAZANE CARINI

Članak 40.

1. Prema članku 43. ovoga zakona, za robu pokazanu carini u smislu članka 37., podnosi se zbirna prijava.
2. Zbirna se prijava podnosi nakon što se roba pokaže carini. Međutim, carinski organi mogu odobriti rok za podnošenje prijave koji ne smije biti dulji od isteka prvog radnog dana od dana kada je roba pokazana carini.

Članak 41.

1. Zbirna se prijava sačinjava na obrascu koji odgovara modelu koji propišu carinski organi. Međutim, carinski organi mogu dozvoliti da se kao zbirna prijava upotrebljuje i neki drugi komercijalni ili službeni dokument koji sadrži podatke nužne za identifikaciju robe.
2. Zbirnu prijavu podnosi:
 - (a) osoba koja je unijela robu u carinsko područje BiH, odnosno svaka druga osoba koja preuzme odgovornost za prijevoz robe nakon takvog ulaska; ili
 - (b) osoba u čije ime postupaju osobe iz točke (a) ovoga stavka.

Članak 42.

Bez odstupanja od propisa koji se odnose na robu koju uvoze putnici i pošiljke koje se šalju pismima i paketima, carinski organi mogu odustati od podnošenja zbirne prijave pod uvjetom da se time ne ugrožava carinski nadzor robe, kada se, prije isteka roka iz članka 40. ovoga zakona, obave radnje i postupci koji su nužni kako bi se robi odredilo carinski odobreno postupanje ili uporaba.

Članak 43.

1. Roba se istovara ili pretovara iz prijevoznih sredstava kojima se prevozi isključivo uz odobrenje carinskih organa i na mjestima koja odrede ili odobre ti organi. Međutim, takvo odobrenje nije potrebno u slučaju neposredne opasnosti koja nalaže da se odmah istovari sva ili Odjeljak robe. U tom se slučaju carinski organi o tome odmah izvješćuju.
2. U svrhu pregleda robe i prijevoznih sredstava koja je prevoze, carinski organi mogu u bilo kom trenutku zahtijevati da se roba istovari i raspakira.

Članak 44.

Roba se ne smije izuzeti s mjesta na kojemu se nalazi bez odobrenja carinskih organa.

POGLAVLJE IV.

OBVEZA DA SE ROBI POKAZANOJ CARINI ODREDI CARINSKI ODOBRENI POSTUPAK ILI UPORABA

Članak 45.

Robi koja nije bh. roba, a koja je pokazana carini, određuje se carinski odobreno postupanje ili uporaba dozvoljena za takvu robu.

Članak 46.

1. Kada je za robu podnesena zbirna prijava, radnje i postupci koji su nužni kako bi joj se odredilo carinski odobreno postupanje ili uporaba, obavljaju se u roku:
 - (a) od 45 dana od dana podnošenja zbirne prijave u slučaju robe koja se prevozi morem.
 - (b) od 20 dana od dana podnošenja zbirne prijave u slučaju robe koja se prevozi na drugi način osim morem.
2. Kada to okolnosti nalažu, carinski organi mogu odrediti kraći rok ili odobriti produljenje roka iz stavka 1. ovoga članka. Međutim, takvo produljenje ne može biti dulje od stvarnih potreba koje su opravdane okolnostima.

POGLAVLJE V.

PRIVREMENI SMJEŠTAJ ROBE

Članak 47.

Do trenutka dok joj se ne odredi carinski odobreno postupanje ili uporaba, roba pokazana carini, nakon takvoga pokazivanja, ima status robe u privremenom smještaju (u daljnjem tekstu: roba u privremenom smještaju).

Članak 48.

1. Roba u privremenom smještaju smješta se samo na mjestima koja odobre carinski organi i prema uvjetima koje propišu ti organi.
2. Carinski organi mogu zahtijevati od osobe koja je u posjedu robe da položi jamstvo s ciljem osiguravanja plaćanja bilo kakvog carinskog duga koji bi mogao nastati sukladno članku 195. ili 196. ovoga zakona.

Članak 49.

Bez odstupanja od odredaba članka 39. ovoga zakona, roba u privremenom smještaju podliježe samo onim oblicima rukovanja koji su određeni radi osiguravanja njezine očuvanosti u nepromijenjenom stanju bez promjene njezina izgleda ili tehničkih karakteristika.

Članak 50.

1. Carinski organi, bez odgađanja, poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući i prodaju robe, kako bi regulirali situaciju s robom u privremenom smještaju za koju nisu pokrenute radnje i postupci nužni za određivanje carinski odobrenog postupanja ili uporabe u rokovima određenim sukladno članku 46. ovoga zakona.
2. Carinski organi mogu, na rizik i trošak osobe koja je držatelj robe, odrediti da se ta roba premjesti na posebno mjesto, koje se nalazi pod njihovim nadzorom, dok se situacija s robom ne regulira.

POGLAVLJE VI.

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ROBU KOJA NIJE BH. ROBA, A KOJA SE KRETALA PO POSTUPKU PROVOZA

Članak 51.

Članak 35., osim stavka 1. točka (a), te čl. od 36. do 50. ovoga zakona ne primjenjuju se kada se roba koja je već stavljena u postupak provoza unosi u carinsko područje BiH.

Članak 52.

Nakon što roba koja nije bh. roba, koja se kretala po postupku provoza, stigne na svoje odredište u carinskom području BiH, te nakon što se pokaže carini sukladno propisima kojima se regulira provoz, primjenjuju se čl. od 39. do 50. ovoga zakona.

POGLAVLJE VII.

OSTALE ODREDBE

Članak 53.

Kada to okolnosti zahtijevaju, carinski organi mogu naložiti da se roba pokazana carini uništi. Carinski organi o tomu izvješćuju držatelja robe koji snosi troškove uništenja.

Članak 54.

Kada carinski organi ustanove da je roba na carinsko područje BiH unesena bez odobrenja ili da je carinski nadzor nad njom bio onemogućen, oni poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući i prodaju robe, kako bi regulirali stanje u svezi s tom robom.

DIO ČETVRTI

CARINSKO ODOBRENO POSTUPANJE ILI UPORABA

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 55.

1. Ako nije drukčije propisano, roba se u svakom trenutku, prema predviđenim uvjetima, može odrediti carinsko odobreno postupanje ili uporaba bez obzira na njezin karakter, količinu, zemlju podrijetla, isporuke ili odredišta.
2. Stavak 1. ovoga članka ne isključuje uvođenje zabrana ili ograničenja opravdanih sa stajališta javnoga morala, javne politike ili javne sigurnosti, zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka, zaštite blaga BiH koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost ili zaštite industrijske ili komercijalne imovine.

POGLAVLJE II.

CARINSKI POSTUPCI

Odjeljak 1- Stavljanje robe u carinski postupak

Članak 56.

1. Za robu koja se namjerava staviti u neki carinski postupak, podnosi se carinska prijava za taj carinski postupak.
2. Bh. roba prijavljena za postupak izvoza, vanjske obradbe, provoza ili carinskog skladištenja podliježe carinskom nadzoru od trenutka prihvatanja carinske prijave do trenutka napuštanja carinskog područja BiH, uništenja ili poništenja carinske prijave.

Članak 57.

Uzimajući u obzir karakter robe i carinske postupke u koje roba treba biti stavljena, u svim slučajevima gdje je to moguće, carinski organi određuju djelokrug pojedinačnih carinskih ureda.

Članak 58.

Carinska prijava se podnosi:

- a) u pisanom obliku; ili
- b) uporabom tehnike obradbe podataka kada je to predviđeno odredbama donesenim u provedbenim propisima ovoga zakona ili kada je to odobreno od carinskih organa; ili

- (c) putem usmenog prijavljivanja ili bilo kojom drugom radnjom kojom držatelj robe izražava svoju želju da robu stavi u neki carinski postupak, kada je takva mogućnost predviđena provedbenim propisima ovoga zakona.

A. Prijava u pisanom obliku

I. Redoviti postupak

Članak 59.

1. Prijave u pisanom obliku sačinjavaju se na obrascu koji je propisan provedbenim propisima ovoga zakona. Prijave moraju sadržavati sve podatke koji su nužni za primjenu propisa kojima se regulira carinski postupak za koji se roba prijavljuje i biti potpisane .
2. Uz prijavu se prilažu svi dokumenti potrebni za primjenu propisa kojima se regulira carinski postupak za koji je roba prijavljena.

Članak 60.

Prijave koje su sukladne uvjetima predviđenim u članku 59. ovoga zakona carinski organi odmah prihvaćaju, pod uvjetom da je roba na koje se odnose pokazana carini.

Članak 61.

1. Sukladno članku 5. ovoga zakona, carinsku prijavu može podnijeti svaka osoba koja može pokazati predmetnu robu ili naložiti da se ona pokaže mjerodavnom carinskom organu, zajedno sa svom dokumentacijom koju treba priložiti radi primjene propisa o carinskom postupku za koji je roba prijavljena.
2. Međutim,
 - (a) kada prihvaćanje carinske prijave nameće posebne obveze određenoj osobi, prijavu mora podnijeti ta osoba ili se ona mora podnijeti u njezino ime;
 - (b) deklarant mora biti registriran u BiH. Uvjet koji se odnosi na registriranje u BiH ne primjenjuje se na osobe koje:
 - (i) podnose prijavu za provoz ili privremeni uvoz;
 - (ii) povremeno prijavljuju robu, pod uvjetom da carinski organi smatraju da je to opravdano.
3. Stavak 2. ovoga članka ne isključuje primjenu bilateralnih sporazuma koje je BiH zaključila s drugim zemljama, odnosno uobičajenih praksi sa sličnim učinkom, prema kojima državljani tih zemalja mogu podnositi carinske prijave na području BiH prema reciprocitetu.

Članak 62.

1. Deklarantu se, na njegov zahtjev, odobrava izvršiti izmjenu jednog ili više podataka u prijavi nakon što je carina prihvatila. Izmjena ne smije imati takav učinak koji bi prijavu učinio primjenjivom na drugu robu od one koju je prvobitno obuhvaćala.
2. Nikakva se izmjena ne dopušta kada se odobrenje traži nakon što su carinski organi:
 - (a) izvijestili deklaranta da imaju namjeru pregledati robu; ili
 - (b) ustanovili da su određeni podaci netočni; ili
 - (c) pustili robu.

Članak 63.

1. Carinski organi, na zahtjev deklaranta, poništavaju već prihvaćenu prijavu kada deklarant pruži dokaz da je roba greškom prijavljena za carinski postupak koji je obuhvaćen tom prijavom ili da, usljed posebnih okolnosti, stavljanje robe u carinski postupak za koji je prijavljena nije više opravdano.
2. Međutim, kada carinski organi izvijeste deklaranta o svojoj namjeri da obave pregled robe, zahtjev za poništenje prijave se ne prihvaća dok se ne izradi pregled robe.
3. Prijava se ne poništava nakon što se roba pusti, osim u slučajevima koji su definirani u provedbenim propisima ovoga zakona.
4. Poništenje prijave ne isključuje primjenu važećih kaznenih propisa.

Članak 64.

Ako nije drukčije izričito propisano, nadnevak koji treba rabiti s ciljem primjene svih propisa kojima se regulira carinski postupak za koji je roba prijavljena je nadnevak prihvaćanja carinske prijave od strane carinskih organa.

Članak 65.

Radi provjere prijave koje su prihvatili, carinski organi mogu:

- a) pregledati dokumenta koji potkrepljuju prijavu i prateća dokumenta. Carinski organi mogu zahtijevati od deklaranta da predoči i neka druga dokumenta u svrhu provjere točnosti podataka sadržanih u prijavi.
- b) pregledati robu i uzeti uzorke na analizu ili detaljno ispitivanje.

Članak 66.

1. Prijevoz robe do mjesta pregleda i uzimanja uzoraka te svako rukovanje s robom koje iziskuje takav pregled ili uzimanje uzoraka obavlja deklarant ili se obavlja na njegovu odgovornost. Nastale troškove snosi deklarant.

2. Deklarant ima pravo biti nazočan prilikom pregleda robe i uzimanja uzoraka. Kada smatraju to potrebnim, carinski organi zahtijevaju od deklaranta da bude nazočan ili da bude zastupljen prilikom pregleda robe ili uzimanja uzoraka kako bi im pružio pomoć koja je potrebna za olakšavanje takvog pregleda ili uzimanja uzoraka.
3. Pod uvjetom da su uzorci uzeti sukladno važećim propisima, carinski organi nisu dužni platiti bilo kakvu naknadu za iste, ali snose troškove analize ili ispitivanja.

Članak 67.

1. Kada se obavlja pregled samo dijela robe obuhvaćene prijavom, rezultati djelomičnog pregleda primjenjuju se na svu robu koja je obuhvaćena tom prijavom. Međutim, deklarant može zahtijevati detaljniji pregled robe ako smatra da rezultati djelomičnog pregleda nisu valjani u pogledu preostale prijavljene robe.
2. U smislu stavka 1. ovoga članka, kada su obrascem prijave obuhvaćena dva ili više naimenovanja, smatra se da podaci koji se odnose na svako od tih naimenovanja čine posebnu prijavu.

Članak 68.

1. Rezultati provjere prijave rabe se u svrhe primjene propisa kojima se regulira carinski postupak u koji je roba stavljena.
2. Kada se prijava ne provjerava, primjenjuju se odredbe iz stavka 1. ovoga članka na temelju podataka sadržanih u prijavi.

Članak 69.

1. Carinski organi poduzimaju neophodne mjere za identifikaciju robe kada je identifikacija potrebna kako bi se osiguralo postupanje sukladno uvjetima kojima se regulira carinski postupak za koji je navedena roba prijavljena.
2. Sredstva identifikacije pričvršćena na robu ili prijevozna sredstva uklanjaju se ili uništavaju samo od strane carinskih organa ili uz njihovo odobrenje, izuzev ako je, usljed nepredviđenih okolnosti ili više sile, neophodno obaviti njihovo uklanjanje ili uništenje kako bi se osigurala zaštita robe ili prijevoznih sredstava.

Članak 70.

1. Bez odstupanja od odredaba članka 71. ovoga zakona, kada su ispunjeni uvjeti za stavljanje robe u predmetni postupak i pod uvjetom da roba ne podliježe bilo kakvim mjerama zabrane ili ograničenja, carinski organi puštaju robu čim se podaci u prijavi provjere ili se prihvate bez provjere. Isto se primjenjuje i kada se provjera ne može zaraditi u prihvatljivom roku, a više se ne zahtijeva prisustvo robe radi provjere.
2. Sva se roba obuhvaćena istom prijavom pušta u isto vrijeme.
3. U smislu ovoga stavka, kada su jednom prijavom obuhvaćena dva ili više naimenovanja, smatra se da podaci koji se odnose na svako od naimenovanja čine posebnu prijavu.

Članak 71.

1. Kada prihvaćanjem carinske prijave nastane carinski dug, roba obuhvaćena prijavom ne pušta se ako se carinski dug ne izmiri ili ako se ne položi jamstvo za njegovo plaćanje. Međutim, bez odstupanja od stavka 2. ovoga članka, ova se odredba ne primjenjuje na postupak privremenog uvoza uz djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Kada, sukladno s propisima kojima se regulira carinski postupak za koji je roba prijavljena, carinski organi zahtijevaju polaganje jamstva, pomenuta se roba ne stavlja u taj carinski postupak dok se ne položi takvo jamstvo.

Članak 72.

Sve potrebne mjere, uključujući zapljenu i prodaju, poduzimaju se u svezi s robom koja:

- a) se ne može pustiti zbog toga što:
 - (i) nije bilo moguće poduzeti ili nastaviti pregled robe u roku koji su predvidjeli carinski organi iz razloga koji se pripisuju deklarantu; ili
 - (ii) dokumenta, koja moraju biti podnesena prije nego što se roba može staviti u traženi carinski postupak, nisu podnesena; ili
 - (iii) uplate ili jamstva koja je trebalo izraditi ili osigurati u pogledu uvoznih ili izvoznih dažbina nisu izvršena ili osigurana u propisanom roku; ili
 - (iv) podliježe zabranama ili ograničenjima;
- b) nije preuzeta u razumnom vremenskom roku nakon puštanja.

II. Pojednostavljeni postupci

Članak 73.

1. Kako bi se u što većoj mjeri pojednostavile radnje i procedure, a uz osiguravanje pravilnog vođenja postupka, carinski organi, pod uvjetima predviđenim u provedbenim propisima ovoga zakona, dopuštaju:
 - (a) da prijava iz članka 59. stavak 1. ovoga zakona ne sadrži određene podatke navedene u stavku 1. tog članka, te da uz nju ne moraju biti priložena određena dokumenta navedena u stavku 2. ovoga članka;
 - (b) da se neki trgovački ili administrativni dokument, kojega prati zahtjev da se roba stavi u određeni carinski postupak, podnese umjesto prijave iz članka 59. ovoga zakona;
 - (c) da se roba stavi u taj postupak zavođenjem u evidenciju korisnika; u tom slučaju ,carinski organi mogu odustati od zahtjeva da deklarant pokaže robu carini.

2. Pojednostavljena prijava, trgovački ili administrativni dokument odnosno upis u evidenciju moraju sadržavati minimum podataka potrebnih za identifikaciju robe. Kada se roba zavodi u evidenciju, mora se naznačiti nadnevak takvoga zavođenja.
3. Osim u slučajevima koji se određuju sukladno provedbenim propisima zakona, deklarant podnosi dodatnu prijavu koja može biti općeg, periodičnog ili rekapitulativnog karaktera.
4. Za dodatne prijave i pojednostavljene prijave navedene u stavku 1. točka (a), (b) i (c) ovoga članka smatra se da čine jedinstveni, nedjeljivi instrument koji postaje pravomoćan danom prihvaćanja pojednostavljenih prijava; u slučajevima iz stavka 1. točka (c) ovoga članka, upis u evidenciju ima istu pravnu valjanost kao i prihvaćanje prijave iz članka 59. ovoga zakona.
5. Posebni pojednostavljeni postupci za postupak provoza propisuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

B. Druge prijave

Članak 74.

1. Kada se carinska prijava podnosi pomoću tehnike obradbe podataka u smislu članka 58. točka (b) ovoga zakona ili usmenom prijavom ili nekom drugom radnjom u smislu članka 58. točka (c), čl. od 59. do 73. ovoga zakona primjenjuju se *mutatis mutandis* (uz potrebne izmjene) bez odstupanja od načela koja su navedena u njima.
2. Kada se carinska prijava podnosi pomoću tehnike obradbe podataka, carinski organi mogu dopustiti da se prateća dokumenta iz članka 59. stavak 2. ovoga zakona ne podnose uz prijavu. U tom se slučaju dokumenta stavljaju na raspolaganje carinskim organima.

C. Pregled prijava nakon carinjenja

Članak 75.

1. Carinski organi mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev deklaranta, napraviti izmjenu prijave nakon puštanja robe.
2. Nakon puštanja robe, a da bi se uvjerali u točnost podataka iz prijave, carinski organi mogu napraviti pregled poslovnih dokumenata i podataka koji se odnose na uvozne i izvozne radnje u svezi s tom robom ili na naknadne komercijalne radnje u koje je ta roba uključena. Takvi pregledi mogu se napraviti u prostorijama deklaranta, svake druge osobe koja je poslovno izravno ili neizravno uključena u navedene radnje ili svake druge osobe koja je u posjedu navedenog dokumenta i podataka u poslovne svrhe. Carinski organi mogu obaviti pregled robe kada ju je još uvijek moguće pokazati.
3. Kada revizija prijave ili pregled nakon carinjenja ukazuju na to da su propisi kojima se regulira određeni carinski postupak primijenjeni na temelju netočnih ili nepotpunih informacija, carinski organi, sukladno svim važećim propisima, poduzimaju mjere neophodne za reguliranje nastale situacije, uzimajući u obzir nove informacije koje su im na raspolaganju.

Odjeljak 2- Stavljanje robe u slobodan promet

Članak 76.

1. Stavljanjem u slobodan promet roba koja nije bh. roba stiče carinski status robe iz BiH.
2. Stavljanje robe u slobodan promet za sobom povlači primjenu mjera trgovinske politike, okončavanje drugih radnji i postupaka predviđenih u svezi s uvozom robe i naplatu svih dažbina koje se zakonski potražuju.

Članak 77.

1. Odstupajući od članka 64. ovoga zakona, a pod uvjetom da dažbine koje se naplaćuju na robu predstavljaju jednu od dažbina iz članka 4. točka (7) ovoga zakona, te da je carinska stopa smanjena nakon nadnevka prihvaćanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet, ali prije samog puštanja robe, deklarant može zahtijevati primjenu povoljnije carinske stope.
2. Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se kada robu nije bilo moguće pustiti iz razloga koji se pripisuju isključivo deklarantu.

Članak 78.

Kada je pošiljka sastavljena od roba koje potpadaju pod različite tarifne oznake, a postupanje sa svakom od tih roba sukladno njenom tarifnom razvrstavanju s ciljem sačinjavanja prijave bi za sobom povlačilo puno vremena i troškova neproporcionalnih uvoznim dažbinama koje se naplaćuju, carinski se organi, na zahtjev deklaranta, mogu suglasiti da se uvozne dažbine za cijelu pošiljku naplate na temelju tarifnog razvrstavanja robe koja podliježe plaćanju najviše stope carine.

Članak 79.

1. Kada se roba stavlja u slobodan promet po sniženoj ili nultoj carinskoj stopi na račun krajnje uporabe, ona ostaje pod carinskim nadzorom. Carinski nadzor prestaje kada se prestanu primjenjivati uvjeti predviđeni za odobravanje takve snižene ili nulte carinske stope, kada se roba izveze ili uništi ili kada je dozvoljena uporaba robe u druge svrhe od onih koje su predviđene za primjenu snižene ili nulte carinske stope, uz uvjet da su plaćene sve potraživane dažbine.
2. Članci 85. i 87. ovog zakona primjenjuju se, *mutatis mutandis*, na robu iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 80.

Roba stavljena u slobodan promet gubi carinski status robe iz BiH kada se:

- a) prijava za stavljanje robe u slobodan promet poništi nakon puštanja; ili
- b) kada su uvozne dažbine koje se plaćaju na robu vraćene ili se odustalo od njihove naplate:

- (i) u postupku unutarnje obradbe prema sustavu povrata; ili
- (ii) u pogledu robe s nedostacima ili robe koja nije sukladna uvjetima ugovora, prema članku 231. ovoga zakona; ili
- (iii) u situacijama iz članka 232. ovog zakona u kojima je povrat ili odustajanje od naplate uvjetovano time da se roba izveze ili ponovno izveze ili da joj se odredi podjednako carinski odobreno postupanje ili uporaba.

Odjeljak 3- Aranžmani obustave plaćanja i carinski postupci s ekonomskim učinkom

A. Zajedničke odredbe za nekoliko postupaka

Članak 81.

1. U člancima od 82. do 87. ovoga zakona:
 - (a) kada se rabi pojam “postupak”, podrazumijeva se da se, u slučaju robe koja nije bh. roba, primjenjuje na sljedeće aranžmane:
 - (i) provoz;
 - (ii) carinsko skladištenje;
 - (iii) unutarnju obradbu po sustavu obustave plaćanja;
 - (iv) obradbu pod carinskom kontrolom;
 - (v) privremeni uvoz.
 - (b) kada se rabi pojam “carinski postupak s ekonomskim učinkom”, podrazumijeva se da se primjenjuje na sljedeće aranžmane:
 - (i) carinsko skladištenje;
 - (ii) unutarnju obradbu;
 - (iii) obradbu pod carinskom kontrolom;
 - (iv) privremeni uvoz;
 - (v) vanjsku obradbu.
2. “Uvozna roba” znači robu koja je stavljena pod postupak obustave plaćanja, te robu koja je, prema postupku unutarnje obradbe po sustavu povrata, prošla radnje i postupke za stavljanje u slobodan promet i radnje i postupke predviđene člankom 122. ovoga zakona.
3. “Roba u nepromijenjenom stanju” znači uvoznju robu koja, u postupku unutarnje obradbe ili u postupcima za obradbu pod carinskom kontrolom, nije prošla bilo koji oblik obradbe.

Članak 82.

Primjena bilo kojeg carinskog postupka s ekonomskim učinkom uvjetovana je odobrenjem koje izdaju carinski organi.

Članak 83 .

Bez odstupanja od dodatnih posebnih uvjeta kojima se regulira određeni postupak, odobrenje iz članka 82. i članka 97. stavak 1. ovoga zakona daje se samo:

- a) osobama koje nude sva potrebna uvjeravanja za pravilnu provedbu postupka;
- b) kada carinski organi mogu nadgledati i pratiti postupak bez uvođenja administrativnih mjera nesrazmjernih ekonomskim potrebama koje su u pitanju.

Članak 84.

1. Uvjeti pod kojima se primjenjuje određeni postupak navode se u odobrenju.
2. Imatelj odobrenja izvješćuje carinske organe o svim činjenicama koje se pojave nakon izdanog odobrenja, a koje bi mogle utjecati na nastavak njegova važenja ili na njegov sadržaj.
3. U slučajevima iz članka 4. točke (12) (a) ovoga zakona, svi proizvodi ili roba koja se dobije od robe stavljene pod aranžman obustave plaćanja smatra se da je stavljena pod isti aranžman.

Članak 85.

1. Stavljanje robe pod aranžman obustave plaćanja carinski organi mogu uvjetovati polaganjem jamstva kako bi osigurali da svaki carinski dug koji nastane u svezi s tom robom bude plaćen.
2. Posebni propisi koji se odnose na osiguravanje jamstva mogu se donijeti u kontekstu određenog aranžmana obustave plaćanja.

Članak 86.

1. Aranžman obustave plaćanja s ekonomskim učinkom okončava se kada se odredi novo carinski odobreno postupanje ili uporaba, bilo robe koja je stavljena pod taj aranžman ili kompenzacijskim, odnosno obrađenim proizvodima koji su pod tim aranžmanom.
2. Carinski organi poduzimaju sve mjere koje su neophodne za reguliranje položaja robe za koju postupak nije okončan prema propisanim uvjetima.

Članak 87.

Prava i obveze nositelja carinskoga postupka s ekonomskim učinkom mogu se, pod uvjetima koje utvrde carinski organi, sukcesivno prenijeti na druge osobe koje ispunjavaju sve predviđene uvjete kako bi imali koristi od predmetnog postupka.

B. Provoz

I. Opće odredbe

Članak 88.

1. Postupkom provoza dozvoljava se kretanje od jednog do drugog mjesta unutar carinskog područja BiH:
 - (a) robi koja nije bh. roba, a da ona ne podliježe plaćanju uvoznih i drugih dažbina ili mjerama trgovinske politike;
 - (b) robi iz BiH, u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim provedbenim propisima ovoga zakona, a s ciljem sprečavanja da se, glede proizvoda koji su obuhvaćeni izvoznim mjerama ili koji imaju koristi od tih mjera, izbjegava ili neopravdano stječe korist od takvih mjera.
2. Kretanje robe iz stavka 1. ovoga članka odvija se:
 - (a) pod pokrićem TIR karneta (TIR Konvencije) pod uvjetom da je takvo kretanje:
 - (1) započelo ili će se okončati izvan BiH; ili
 - (2) da se odnosi na pošiljke roba koje se istovaraju u carinskom području BiH, a koje se prevoze zajedno s drugom robom koja se treba istovariti u drugoj zemlji;
 - (3) izvršeno između dva mjesta u BiH kroz područje druge zemlje.
 - (b) pod pokrićem ATA karneta (ATA Konvencije) koji se rabi kao provozni dokument;
 - (c) pod pokrićem svakog drugog dokumenta predviđenim u određenoj konvenciji koju potpiše BiH;
 - (d) prema postupku provoza;
 - (e) poštom (uključujući pakete).
3. Postupak provoza primjenjuje se bez odstupanja od određenih propisa koji se primjenjuju na kretanje robe stavljene u carinski postupak s ekonomskim učinkom.

Članak 89.

1. Postupak se provoza okončava i obveze nositelja ispunjavaju kada se roba stavljena u postupak i potrebna dokumentacija pokažu u odredišnom carinskom uredu sukladno propisima za taj postupak.
2. Carinski organi obavljaju razduživanje postupka kada su u poziciji da, na temelju poređenja podataka koji su bili dostupni polaznom uredu i onih koji su dostupni odredišnom uredu, utvrde kako je postupak ispravno okončan.

II. Posebne odredbe

Članak 90.

Postupak se provoza primjenjuje na robu koja prolazi kroz područje druge zemlje samo ako:

- a) je prema međunarodnom sporazumu donesen propis u tom smislu; ili
- b) se prijevoz kroz tu zemlju obavlja pod pokrićem jedinstvene isprave za provoz sačinjene u carinskom području BiH; u takvom slučaju radnja postupka obustavlja se u području te druge zemlje.

Članak 91.

1. Deklarant polaže jamstvo kako bi osigurao plaćanje svakog carinskog duga i/ili drugih dažbina koje bi mogle nastati u pogledu robe.
 2. Jamstvo je:
 - (a) pojedinačno jamstvo kojim se pokriva jedna radnja provoza;
 - (b) sveobuhvatno jamstvo kojim se pokriva više radnji provoza u slučajevima kada deklarant ima odobrenje carinskih organa da rabi takvo jamstvo.
 3. Odobrenje iz stavka 2. točka (b) ovoga članka daje se samo osobama koje su:
 - (a) registrirane u BiH;
 - (b) redoviti korisnici postupaka provoza ili koje su poznate carinskim organima kao oni koji su u mogućnosti ispuniti svoje obveze u pogledu tih postupaka; i
 - (c) koje nisu počinile teške ili ponovljene prekršaje carinskih ili poreskih zakona.
 4. Osobe koje uvjere carinske organe da ispunjavaju više standarde pouzdanosti mogu dobijati odobrenje da upotrebljavaju sveobuhvatno jamstvo na niži iznos ili da se odustaje od njihovog jamstva. Dodatni kriterijumi za ovo odobrenje obuhvaćaju:
 - (a) pravilna primjena postupka provoza tijekom određenoga razdoblja;
 - (b) suradnju s carinskim organima; i
 - (c) u pogledu odustajanja od jamstva, dobro financijsko stanje koje je dovoljno da se izvrše obveze navedenih osoba.
- Detaljni propisi u svezi s davanjem odobrenja prema ovom stavku utvrđuju se provedbenim propisima ovoga zakona.
5. Odustajanje od jamstva koje je odobreno sukladno stavku 4. ovoga članka ne primjenjuje se na radnje provoza koje uključuju robu za koju se, kako je utvrđeno provedbenim propisima ovoga zakona, smatra da predstavlja povećani rizik.

6. Sukladno načelima navedenim u stavku 4. ovoga članka, uporaba sveobuhvatnog jamstva na niži iznos može se privremeno zabraniti na način utvrđen provedbenim propisima ovoga zakona kao izuzetna mjera u posebnim okolnostima.
7. Sukladno načelima navedenim u stavku 4. ovoga članka, uporaba sveobuhvatnog jamstva, u slučaju provoza, može se privremeno zabraniti na način utvrđen provedbenim propisima ovoga zakona glede robe koja je, prema sveobuhvatnom jamstvu, identificirana kao predmet prevare širokih razmjera.

Članak 92.

Osim u slučajevima koje, kada je to potrebno, utvrđuje Upravni odbor, nije potrebno jamstvo polagati za:

- a) putovanja zrakom;
- b) prijenos cjevovodom;
- c) radnje koje obavljaju željeznička poduzeća BiH.

Članak 93 .

1. Deklarant je korisnik postupka provoza. On je odgovoran:
 - (a) za predočavanje netaknute robe u odredišnom carinskom uredu do određenog roka i uz dosljedno poštivanje mjera koje su carinski organi odredili s ciljem osiguravanja identifikacije;
 - (b) za poštivanje propisa koji se odnose na postupak provoza.
2. Izuzetno od obveze deklaranta iz stavka 1. ovoga članka, prijevoznik ili primatelj robe koji prihvati tu robu znajući da se kreće po postupku provoza također je odgovoran za predočavanje netaknute robe u odredišnom carinskom uredu do propisanog roka i uz poštivanje mjera usvojenih od carinskih organa radi osiguravanja identifikacije.

Članak 94.

Detaljna pravila za odvijanje postupka i oslobađanja utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

C. Carinska skladišta

Članak 95.

1. Postupkom carinskog skladištenja dozvoljava se da se u carinsko skladište smjesti:
 - (a) roba koja nije bh. roba, bez podlijevanja takve robe plaćanju uvoznih dažbina ili mjerama trgovinske politike;
 - (b) bh. roba, kada se zakonskim propisima BiH kojima se reguliraju određena područja predviđa da smještaj robe u carinsko skladište povlači primjenu mjera koje se obično povezuju s izvozom takve robe.

2. "Carinsko skladište" znači svako mjesto koje odobre carinski organi i koje se nalazi pod njihovim nadzorom gdje se roba može smjestiti prema predviđenim uvjetima.
3. Rad bescarinske prodavaonice zahtijeva da prodavaonica bude odobrena kao carinsko skladište iz stavka 2. ovog članka. U takvim slučajevima carinska se skladišta smještaju u onaj dio međunarodne zračne luke koja je određena za tranzit ili odlazak putnika u međunarodnom prometu.
4. Slučajevi u kojima se roba iz stavka 1. ovoga članka može staviti u postupak carinskog skladištenja bez smještanja u carinsko skladište određuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 96.

1. Carinsko skladište može biti javno ili vlastito skladište.
 - (a) "Javno skladište" znači carinsko skladište koje je na raspolaganju svakoj osobi za skladištenje robe;
 - (b) "Vlastito skladište" znači carinsko skladište rezervirano za skladištenje robe od strane držatelja skladišta.
2. Držatelj skladišta je osoba koja je ovlaštena voditi carinsko skladište.
3. Deponent je osoba obvezano prijavom kojom se roba stavlja u postupak carinskog skladištenja ili osoba na koju su prenijeta prava i obveze te osobe.

Članak 97.

1. Rad carinskog skladišta uvjetovan je izdavanjem odobrenja od strane carinskih organa, osim ako navedeni organi sami ne vode carinsko skladište.
2. Svaka osoba koja želi voditi carinsko skladište sačinjava pisani zahtjev koji sadrži podatke neophodne za davanje odobrenja, a osobito one koje pokazuju da postoji ekonomska potreba za skladištenjem. U odobrenju se navode uvjeti za držanje carinskog skladišta.
3. Odobrenje se izdaje isključivo osobama registriranim u BiH.

Članak 98.

Držatelj je skladišta odgovoran:

- a) za osiguravanje da se roba ne izuzima ispod carinskog nadzora dok se nalazi u carinskom skladištu;
- b) za ispunjavanje obveza koje proizilaze iz skladištenja robe obuhvaćene postupkom carinskog skladištenja; i
- c) za postupanje sukladno posebnim uvjetima koji su precizirani u odobrenju.

Članak 99.

1. Odstupajući od članka 98. ovoga zakona, kada se odobrenje odnosi na javna skladišta, može se predvidjeti da se obveze iz članka 98. točka a) i/ili b) ovoga zakona prenose isključivo na deponenta.
2. Deponent je u svakom trenutku odgovoran za ispunjavanje obveza koje proizilaze iz smještaja robe prema postupku carinskoga skladištenja.

Članak 100.

Prava i obveze držatelja skladišta mogu se, uz suglasnost carinskih organa, prenijeti na drugu osobu.

Članak 101.

Bez odstupanja od članka 85. ovoga zakona, carinski organi mogu zahtijevati da držatelj skladišta položi jamstvo u svezi s odgovornostima preciziranim u članku 98. ovoga zakona.

Članak 102.

1. Osoba koju odrede carinski organi vodi evidenciju o zalihama sve robe koja je stavljena u postupak carinskog skladištenja na način koji odobre ti organi. Evidencija o zalihama nije obvezna kada javno skladište vode carinski organi.
2. Uz primjenu članka 83. ovoga zakona carinski organi mogu odustati od evidencije o zalihama kada obveze iz članka 98. točka a) i/ili b) ovoga zakona leže isključivo na deponentu, a roba je smještena u taj postupak na temelju pisane prijave koja čini dio redovitog postupka, odnosno administrativnog dokumenta sukladno članku 73. stavak 1. točka (b). ovoga zakona.

Članak 103 .

1. Kad postoji ekonomska potreba i ako se ne dovodi u pitanje carinski nadzor, carinski organi mogu dozvoliti:
 - (a) da se bh. roba koja se razlikuje od one iz članka 95. stavak 1. točka (b) ovoga zakona smjesti u prostorije carinskog skladišta;
 - (b) da se roba koja nije bh. roba obrađuje u prostorijama carinskog skladišta po postupku unutarnje obradbe, sukladno uvjetima predviđenim za taj postupak. Radnje i postupci od kojih se može odustati u carinskom skladištu utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.
 - (c) da se roba koja nije bh. roba obrađuje u prostorijama carinskog skladišta po postupku obradbe pod carinskom kontrolom, sukladno uvjetima predviđenim za taj postupak. Radnje i postupci od kojih se može odustati u carinskom skladištu utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.
2. U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka roba ne podliježe postupku carinskog skladištenja.

3. Carinski organi mogu zahtijevati da se roba iz stavka 1. ovoga članka zavede u evidenciju o zalihama koja je propisana člankom 102. ovoga zakona.

Članak 104 .

Roba stavljena u postupak carinskog skladištenja zavodi se u evidenciju o zalihama koja je propisana člankom 102. ovoga zakona čim se unese u carinsko skladište.

Članak 105.

1. Ne postoji ograničenje u pogledu dužine vremena u okviru kojega roba može ostati u postupku carinskog skladištenja.
2. Međutim, u izuzetnim slučajevima, carinski organi mogu precizirati rok do kojega deponent mora robi odrediti novo, carinski odobreno, postupanje ili uporabu.

Članak 106.

1. Roba koja nije bh. roba može proći kroz uobičajene oblike postupanja čija je svrha očuvanje robe, poboljšanje njezina izgleda ili tržišne kvalitete ili priprema za distribuciju ili preprodaju.
2. Oblike postupanja predviđene u stavka 1. ovoga članka unaprijed odobravaju carinski organi koji propisuju uvjete pod kojima se mogu obavljati.
3. Lista oblika postupanja iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 107.

1. Kada to okolnosti zahtijevaju, roba stavljena u postupak carinskoga skladištenja može se privremeno izmjestiti iz carinskog skladišta. Takvo izmještanje mogu unaprijed odobriti carinski organi koji određuju uvjete pod kojima se to može izvršiti.
2. Dok se nalazi izvan carinskog skladišta, roba može proći kroz oblike postupanja iz članka 106. ovoga zakona pod uvjetima koji su u njemu navedeni.

Članak 108.

Carinski organi mogu dopustiti da se roba stavljena u postupak carinskog skladištenja premjesti iz jednog carinskog skladišta u drugo.

Članak 109.

1. Kada carinski dug nastane u pogledu robe koja nije bh. roba, a carinska vrijednost takve robe se temelji na stvarno plaćenju ili plativoj cijeni u koju su uračunati i troškovi skladištenja i očuvanja te robe dok leži u skladištu, takvi se troškovi ne moraju uključiti u carinsku vrijednost ako se prikazuju odvojeno od stvarno plaćene ili plative cijene za tu robu.

2. Kada je navedena roba prošla uobičajene oblike rukovanja u smislu članka 106. ovoga zakona, karakter robe, carinska vrijednost i količina koju treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina, a na zahtjev deklaranta, jeste ona koja bi se uzela u obzir za tu robu, u trenutku iz članka 207. ovoga zakona, da nije prošla kroz takvo postupanje.
3. Odstupanja od stavka 2. ovoga članka mogu se utvrditi provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 110.

1. Kada se roba koja nije bh. roba stavi u slobodan promet sukladno članku 73 . stavak 1. točka (c) ovoga zakona, karakter robe, carinska vrijednost i količina koju treba uzeti u obzir u smislu članka 207. ovoga zakona je ona koja se primjenjivala na tu robu u trenutku kada je bila stavljena u postupak carinskoga skladištenja.
2. Stavak 1. ovoga članka primjenjuje se pod uvjetom da su pravila za procjenu koja se odnose na tu robu bila utvrđena ili prihvaćena u trenutku kada je roba bila stavljena u postupak carinskog skladištenja, osim ako deklarant ne zahtijeva njihovu primjenu u trenutku nastanka carinskog duga.
3. Stavak 1. ovoga članka primjenjuje se bez odstupanja od pregleda nakon carinjenja u smislu članka 75. ovoga zakona.

D. Unutarnja obradba

I. Opće odredbe

Članak 111.

1. Bez odstupanja od članka 112. ovoga zakona, postupkom unutarnje obradbe dozvoljava se da se sljedeća roba rabi u carinskom području BiH u jednom ili više procesa obradbe:
 - (a) roba koja nije bh. roba, a koja je namijenjena za ponovni izvoz iz carinskoga područja BiH u obliku kompenzacijskih proizvoda, bez podlijevanja takve robe plaćanju uvoznih dažbina ili mjerama trgovinske politike;
 - (b) roba stavljena u slobodan promet uz povrat ili odustajanje od naplate uvoznih dažbina koje se naplaćaju na tu robu ako se izveze s carinskoga područja BiH u obliku kompenzacijskih proizvoda.
2. Sljedeći pojmovi imaju značenje:
 - (a) sustav obustave plaćanja: aranžmani s olakšicama za unutarnju obradbu kakvi su predviđeni u stavku 1. točka (a) ovoga članka;
 - (b) sustav povrata dažbina: aranžmani s olakšicama za unutarnju obradbu robe kakvi su predviđeni u stavku 1. točka (b) ovoga članka;
 - (c) procesi obradbe:
 - (i) prerada robe, uključujući njezino podizanje, sklapanje ili montiranje na drugu

robu;

(ii) obrada robe; i

(iii) popravak robe, uključujući njezino obnavljanje i osposobljavanje;

(iv) uporaba određene robe koja je definirana sukladno sprovedbenim propisima ovoga zakona koja se ne nalazi u kompenzacijskim proizvodima, ali koja dozvoljava ili olakšava proizvodnju tih proizvoda, čak i ako se u cjelosti ili djelomično utroši u tom procesu.

(d) kompenzacijski proizvodi: svi proizvodi koji nastanu iz procesa obradbe;

(e) ekvivalentna roba: bh. roba koja se rabi umjesto uvozne robe za proizvodnju kompenzacijskih proizvoda;

(f) normativ proizvodnje: količina ili postotak kompenzacijskih proizvoda koji se dobiju obradbom određene količine uvozne robe.

Članak 112.

1. Kada se ispune uvjeti predviđeni u stavku 2. ovoga članka, carinski organi, sukladno stavku 4. ovoga članka, dopuštaju:

(a) da se kompenzacijski proizvodi dobiju iz ekvivalentne robe;

(b) da se kompenzacijski proizvodi dobijeni iz ekvivalentne robe mogu izvesti iz BiH prije uvoza uvozne robe.

2. Ekvivalentna roba mora biti iste kvalitete i imati iste karakteristike kao i uvozna roba. Međutim, u specifičnim slučajevima predviđenim u provedbenim propisima ovoga zakona, može se dozvoliti da ekvivalentna roba bude na višem stupnju proizvodnje nego uvozna roba.

3. Kada se primjenjuje stavak 1. ovoga članka, uvozna roba u carinske svrhe smatra se ekvivalentnom robom, a ekvivalentna roba uvoznom.

4. Mjere koje za cilj imaju zabranu, nametanje određenih uvjeta ili olakšavanje primjene stavka 1. ovoga članka mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovoga zakona.

5. Kada se primjenjuju odredbe stavka 1. točka (b) ovoga članka i kada bi se na kompenzirajuće proizvode plaćale izvozne dažbine, ako se ne izvezu ili ponovno ne izvezu na temelju postupka unutarnje obradbe, imatelj odobrenja mora položiti jamstvo radi naplate dažbina u slučaju da se uvozna roba ne uveze u propisanom roku.

II. Davanje odobrenja

Članak 113 .

Odobrenje se izdaje na zahtjev osobe koja obavlja procese obradbe ili osobe koja organizira njihovu izvedbu.

Članak 114.

Odobrenje se daje samo:

- a) osobama registriranim u BiH. Međutim, odobrenje se može dati i osobama koje su registrirane izvan BiH u pogledu uvoza nekomercijalnog karaktera;
- b) kada, bez štete po uporabu robe koja je navedena u stavku 2. točka (c) alineja (iv) članka 111. ovoga zakona, uvozna se roba može identificirati u kompenzirajućim proizvodima ili, u slučaju iz članka 112. ovoga zakona, kada se može provjeriti postupa li se sukladno uvjetima predviđenim u pogledu ekvivalentne robe;
- c) kada postupak unutarnje obradbe može pomoći stvaranju najpovoljnijih uvjeta za izvoz ili ponovni izvoz kompenzacijskih proizvoda, pod uvjetom da to nije oprečno suštinskim interesima proizvođača u BiH (ekonomski uvjeti). Slučajevi u kojima se smatra da su ispunjeni ekonomski uvjeti mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovog zakona.

III. Tijek postupka

Članak 115.

1. Carinski organi određuju rok u kojemu kompenzacijski proizvodi moraju biti izvezeni ili ponovno izvezeni ili u kojemu im se mora odrediti drugo carinski odobreno postupanje ili uporaba. U taj rok uračunava se i vrijeme koje je potrebno da se izvrše procesi obradbe i isporuče kompenzacijski proizvodi.
2. Taj rok teče od dana kada se roba koja nije bh. roba stavi u postupak unutarnje obradbe. Carinski organi mogu odobriti produljenje tog roka nakon što imatelj odobrenja podnese obrazložen zahtjev. Radi pojednostavljenja, može se donijeti odluka da se rok koji počne tijekom kalendarskog mjeseca ili kvartala okončava posljednjega dana narednog kalendarskog mjeseca ili kvartala.
3. Kada se primjenjuje članak 112. stavak 1. točka (b) ovoga zakona, carinski organi određuju rok u kojemu se roba koja nije bh. roba mora prijaviti za postupak. Taj rok teče od dana prihvatanja izvozne prijave za kompenzacijske proizvode dobijene iz odgovarajuće ekvivalentne robe.
4. Posebni rokovi mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovoga zakona za određene procese obradbe ili za određenu uvoznu robu.

Članak 116.

1. Carinski organi određuju normativ proizvodnje procesa obradbe ili, kada je to potrebno, način određivanja takvog normativa. Normativ proizvodnje određuje se na temelju stvarnih okolnosti u kojima se proces obradbe obavlja ili se treba obavljati.

2. Kada to okolnosti zahtijevaju, osobito u slučaju procesa obradbe koji se obično izvodi po jasno definiranim tehničkim uvjetima, uključujući i robu u osnovi sa istim karakteristikama, a koja nastane u procesu proizvodnje kompenzacijskih proizvoda iste kvalitete, standardni normativi proizvodnje mogu se odrediti u provedbenim propisima ovoga zakona na temelju stvarnih, ranije utvrđenih podataka.

Članak 117.

Slučajevi kada se i uvjeti pod kojima se smatra da su robe u nepromijenjenom stanju ili kompenzacijski proizvodi stavljeni u slobodan promet mogu se odrediti u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 118.

1. Prema članku 119. ovoga zakona, kada dođe do nastanka carinskoga duga, visina takvog duga određuje se na temelju elemenata za određivanje dažbina koje odgovaraju uvoznj robi u trenutku prihvaćanja prijave za stavljanje te robe u postupak unutarnje obradbe.
2. Ako je u trenutku iz stavka 1. ovoga članka uvozna roba ispunila uvjete za kvalificiranje za preferencijalno tarifno postupanje u okviru tarifnih kontingenata ili gornjeg tarifnog limita, ona ima pravo na svako preferencijalno tarifno postupanje koje postoji glede identične robe u trenutku prihvaćanja prijave za stavljanje u slobodan promet.

Članak 119.

Odstupajući od članka 118. ovoga zakona, kompenzacijski proizvodi:

- a) podliježu uvoznim dažbinama koje odgovaraju tim proizvodima kada se stavljaju u slobodan promet i kada se nalaze na listi utvrđenoj u provedbenim propisima ovoga zakona, u mjeri u kojoj su proporcionalni izvezenom dijelu kompenzacijskih proizvoda koji nisu obuhvaćeni tom listom. Međutim, imatelj odobrenja može zahtijevati da se dažbina na te proizvode utvrdi na način iz članka 118. ovoga zakona;
- b) podliježu uvoznim dažbinama obračunatim sukladno propisima koji se primjenjuju na taj carinski postupak ili na slobodnu zonu ili slobodno skladište kada su smješteni prema aranžmanu obustave plaćanja ili kada su smješteni u slobodnu zonu ili slobodno skladište;

Međutim,

- (i) može se tražiti da se dažbine utvrde sukladno članku 118. ovoga zakona;
 - (ii) u slučajevima kada je kompenzacijskim proizvodima određeno carinski odobreno postupanje ili uporaba koja je gore navedena, osim obradbe pod carinskom kontrolom, iznos uvozne dažbine koji se naplaćuje mora biti barem jednak iznosu obračunatom sukladno članku 118. ovoga zakona;
- c) mogu se učiniti takvima da podliježu propisima kojima se regulira određivanje dažbina predviđenih prema postupku obradbe pod carinskom kontrolom kada se uvozna roba mogla staviti pod taj postupak;

- d) uživaju povoljno tarifno postupanje zbog posebne uporabe za koju su namijenjeni, kada se donese propis za takav tretman u slučaju identične uvezene robe;
- e) uvoze se bez plaćanja uvozne dažbine kada je takav propis donesen u slučaju identične robe uvezene sukladno članku 176. ovoga zakona.

IV. Procesi obradbe izvan carinskog područja BiH

Članak 120.

1. Neki ili svi kompenzacijski proizvodi ili robe u nepromijenjenom stanju mogu se privremeno izvesti s ciljem daljnje prerade izvan carinskoga područja BiH ako to odobri carinski organ sukladno uvjetima predviđenim u propisima koji se odnose na vanjsku obradbu.
2. Kada carinski dug nastane u pogledu ponovno uvezenih proizvoda, naplaćuje se sljedeće:
 - (a) uvozne dažbine na kompenzacijske proizvode ili robu u nepromijenjenom stanju iz stavka 1. ovoga članka, obračunate sukladno čl. 118. i 119. ovoga zakona; te
 - (b) uvozne dažbine na proizvode koji su ponovno uvezeni nakon obradbe izvan carinskoga područja BiH, čiji se iznos obračunava sukladno propisima kojima se regulira vanjska obradba, pod istim uvjetima koji bi se primijenili da su ti proizvodi, koji se izvoze po postupku vanjske obradbe, stavljeni u slobodan promet prije obavljanja takvoga izvoza.

V. Posebne odredbe koje se odnose na sustav povrata dažbina

Članak 121.

Sustav povrata dažbina može se primjenjivati za svu robu. Međutim, ne može se primjenjivati ako u trenutku prihvaćanja prijave za stavljanje u slobodan promet:

- a) uvozna roba podliježe količinskim uvoznim ograničenjima;
- b) kada se na uvoznu robu primjenjuje tarifna mjera u okviru kontingenata.

Članak 122.

1. U prijavi za stavljanje robe u slobodan promet navodi se da se primjenjuje sustav povrata dažbine kao i podaci iz odobrenja.
2. Na zahtjev carinskih organa, navedeno se odobrenje prilaže uz prijavu za stavljanje u slobodan promet.

Članak 123 .

U okviru sustava povrata dažbina, ne primjenjuje se članak 112. stavak 1. točka (b) i stavak 3., članak 115. stavak 3., te čl. 117., 118. i 119. točka (c). ovoga zakona.

Članak 124.

Privremeni izvoz kompenzacijskih proizvoda izvršen na način propisan člankom 120. stavak 1. ovoga zakona ne smatra se izvozom u smislu članka 125. ovoga zakona osim kada se takvi proizvodi ponovno ne uvezu u BiH u propisanom roku.

Članak 125.

1. Pod uvjetom da su ispunjeni i svi uvjeti za uporabu postupka imatelj odobrenja može zahtijevati da mu se vrati iznos uvozne dažbine ili da se odustane od njezine naplate kada može carinskim organima dokazati da je uvozna roba koja je stavljena u slobodan promet po sustavu povrata u obliku kompenzacijskih proizvoda ili robe u nepromijenjenom stanju:
 - (a) izvezena; ili
 - (b) s ciljem njezina naknadnog ponovnog izvoza, stavljena u postupak provoza, postupak carinskog skladištenja, postupak privremenog uvoza ili u postupak unutarnje obradbe (aranžman obustave plaćanja), ili smještena u slobodnu zonu ili slobodno skladište;
2. Da bi im se odredilo carinski odobreno postupanje ili uporaba iz druge alineje stavka 1. ovoga članka, kompenzacijski proizvodi ili roba u nepromijenjenom stanju smatra se robom koja nije bh. roba.
3. Rok u kojemu se zahtjev za povrat mora podnijeti određuje se u provedbenim propisima ovoga zakona.
4. Bez odstupanja od članka 119. točka (b) ovoga zakona, kada se kompenzacijski proizvodi ili roba u nepromijenjenom stanju, koji su stavljani u carinski postupak ili smješteni u slobodnu zonu ili slobodno skladište sukladno stavku 1. ovoga članka, stavljaju u slobodan promet, iznos uvoznih dažbina koji se vraća ili od čije se naplate odustaje, smatra se da čini iznos carinskoga duga.
5. S ciljem utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina koji se vraća ili od čije se naplate odustaje, članak 119. točka a) ovoga zakona primjenjuje se *mutatis mutandis*.

E. Obradba pod carinskom kontrolom

Članak 126.

Postupkom za obradbu pod carinskom kontrolom dopušta se uporaba robe koja nije bh. roba u carinskom području BiH u procesima kojima se mijenja njihov karakter ili stanje, bez njihova podlijevanja plaćanju uvoznih dažbina ili mjerama trgovinske politike, te da se proizvodi koji nastanu iz tih postupaka stave u slobodan promet prema njima odgovarajućim stopama uvoznih dažbina. Takvi se proizvodi nazivaju obrađenim proizvodima.

Članak 127.

Slučajevi u kojima se i posebni uvjeti pod kojima se može koristiti postupak za obradbu pod carinskom kontrolom utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 128.

Odobrenje za obradbu pod carinskom kontrolom daje se na zahtjev osobe koja radi obradbu ili koja organizira da ona bude izvršena.

Članak 129.

Odobrenje se daje samo:

- a) osobama registriranim u BiH;
- b) kada se uvozna roba može identificirati u obrađenim proizvodima;
- c) kada se roba nakon obradbe ne može na ekonomičan način vratiti pod svoj opis i stanje u kojemu je bila kada je bila stavljena u postupak;
- d) kada uporaba postupka ne može dovesti do kršenja propisa koji se odnose na ograničenja u svezi s podrijetlom i količinom i koji se primjenjuju na uvezenu robu; i
- e) kada su ispunjeni nužni uvjeti za vršenje postupka (ekonomski uvjeti) kako bi se pomoglo stvaranje ili održavanje proizvodne aktivnosti u BiH, a da to nije oprečno suštinskim interesima proizvođača slične robe iz BiH. Slučajevi u kojima se smatra da su ekonomski uvjeti ispunjeni mogu se odrediti u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 130.

Određbe članka 115. st.1., 2. i 4. i članka 116. ovoga zakona primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Članak 131.

U slučaju nastanka carinskog duga u svezi s robom u nepromijenjenom stanju ili u svezi s proizvodima koji su u prijelaznoj fazi obradbe u poređenju s onom koja je predviđena u odobrenju, iznos tog duga utvrđuje se na temelju elemenata za obračun dažbina koji odgovaraju uvoznoj robi u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje robe u postupak za obradbu pod carinskom kontrolom.

Članak 132.

1. Kada se uvozna roba kvalificirala za preferencijalno tarifno postupanje prilikom stavljanja u postupak za obradbu pod carinskom kontrolom, a takvo preferencijalno tarifno postupanje može se primijeniti na proizvode koji su identični onima koji su obrađeni i stavljeni u slobodan promet, uvozne dažbine kojima podliježu obrađeni proizvodi obračunavaju se primjenom carinske stope koja se može primijeniti prema tom preferencijalnom postupanju.

2. Ako u pogledu uvozne robe preferencijalno tarifno postupanje iz stavka 1. ovoga članka ovisi o tarifnim kontingentima ili gornjim tarifnim limitima, primjena carinske stope iz stavka 1. ovoga članka glede obrađenih proizvoda također podliježe uvjetu da se navedeno preferencijalno tarifno postupanje može primijeniti na uvoznju robu u trenutku prihvaćanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet. U tom slučaju, količina uvezene robe koja je stvarno iskorištena u proizvodnji obrađenih proizvoda stavljenih u slobodan promet naplaćuje se po tarifnim kontingentima ili gornjim tarifnim limitima koji su važeći u trenutku prihvaćanja prijave za stavljanje u slobodan promet, a nikakve količine se ne obračunavaju po tarifnim kontingentima ili gornjim tarifnim limitima određenim glede proizvoda koji su identični obrađenim proizvodima.

F. Privremeni uvoz

Članak 133 .

Postupkom privremenog uvoza dopušta se uporaba robe koja nije bh. roba u carinskom području BiH, uz potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina i bez njezinog podlijevanja mjerama trgovinske politike, a koja je namijenjena za ponovni izvoz i nije pretrpjela bilo kakvu promjenu osim uobičajenog smanjenja vrijednosti usljed njezine uporabe.

Članak 134.

Odobrenje za privremeni uvoz daje se na zahtjev osobe koja rabi robu ili organizira njezinu uporabu.

Članak 135.

1. Carinski organi odbijaju odobravanje primjene postupka privremenog uvoza kada je nemoguće osigurati identifikaciju uvozne robe.
2. Međutim, carinski organi mogu odobriti primjenu postupka privremenog uvoza bez osiguravanja identifikacije robe kada, u pogledu karaktera robe ili radnji koje trebaju izvršiti, odsustvo identifikacijskih mjera ne dovodi do bilo kakve zloporabe postupka.

Članak 136.

1. Carinski organi određuju rok u kojemu se uvozna roba mora ponovno izvesti ili u kojemu joj se mora odrediti novo, carinski odobreno, postupanje ili uporaba. Taj rok mora biti dovoljno dug za postizanje cilja odobrene uporabe.
2. Bez odstupanja od posebnih rokova propisanih sukladno članku 137. ovoga zakona, najdulje razdoblje tijekom kojega roba može ostati u postupku privremenog uvoza je 24 mjeseca. Međutim, carinski organi mogu odrediti kraće rokove uz suglasnost zainteresirane osobe.
3. Međutim, kada to posebne okolnosti nalažu, carinski organi mogu, na zahtjev zainteresirane osobe i u razumnim granicama, produljiti rokove iz st. 1. i 2. ovoga članka kako bi dopustili odobrenu uporabu.

Članak 137.

Slučajevi i posebni uvjeti pod kojima se postupak privremenog uvoza može primjenjivati uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 138.

1. Primjena postupka privremenog uvoza uz djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina odobrava se za robu koja nije obuhvaćena propisima usvojenim sukladno članku 137. ovoga zakona ili koja je obuhvaćena tim propisima, ali ne ispunjava uvjete za odobravanje privremenog uvoza uz potpuno oslobađanje koji su u njima propisani.
2. Lista roba u pogledu kojih se postupak privremenog uvoza uz djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina ne može primjenjivati, te uvjeti pod kojima se postupak može primjenjivati određuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 139.

1. Iznos uvoznih dažbina koji se plaća u svezi s robom stavljenom u postupak privremenoga uvoza uz djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina je 3%, za svaki mjesec ili dio mjeseca tijekom kojega je roba bila stavljena u postupak privremenog uvoza uz djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, od iznosa dažbina koji bi se platio na navedenu robu da je bila stavljena u slobodan promet onoga dana kada je bila stavljena u postupak privremenog uvoza.
2. Iznos uvoznih dažbina koji se treba naplatiti ne prelazi onaj iznos koji bi bio naplaćen da je ta roba bila stavljena u slobodan promet onoga dana kada je stavljena u postupak privremenog uvoza.
3. Prijenos prava i obveza koje proizilaze iz postupka privremenog uvoza sukladno članku 87. ovoga zakona ne znači da se isti aranžmani oslobađanja moraju primijeniti na svako razdoblje uporabe koji se uzima u obzir.
4. Kada je prijenos iz stavka 3. ovoga članka izvršen uz djelomično oslobađanje za obje osobe koje imaju odobrenje za primjenu postupka tijekom istoga mjeseca, imatelj početnog odobrenja dužan je platiti iznos dospjelih uvoznih dažbina za cijeli taj mjesec.

Članak 140.

1. Kada carinski dug nastaje u svezi s uvoznom robom, iznos takvoga duga utvrđuje se na temelju elemenata za obračun dažbina koji odgovaraju toj robi u trenutku prihvatanja prijave za njezino stavljanje u postupak privremenog uvoza. Međutim, u slučajevima predviđenim odredbama članka 137. ovoga zakona, iznos duga utvrđuje se na temelju elemenata obračuna dažbina koji odgovaraju toj robi u trenutku iz članka 207. ovoga zakona.
2. Kada carinski dug za robu stavljen u postupak privremenog uvoza s djelomičnim oslobađanjem od plaćanja uvoznih dažbina nastane iz drugih razloga, a ne zbog stavljanja robe u navedeni postupak, iznos tog duga jednak je razlici između iznosa dažbina obračunatog sukladno stavku 1. ovoga članka i onog koji se plaća sukladno članku 139. ovoga zakona.

G. Vanjska obrada

I. Opće odredbe

Članak 141.

1. Postupkom vanjske obradbe dopušta se, bez odstupanja od propisa kojima se reguliraju posebne oblasti u svezi sa standardnim sustavom razmjene predviđenim u čl. od 150. do 155., odnosno članku 120. ovoga zakona, da se bh. roba privremeno izveze iz carinskoga područja BiH kako bi prošla procese obradbe, te da se proizvodi nastali iz tih procesa stave u slobodan promet uz potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Privremeni izvoz robe iz BiH uključuje naplatu izvoznih dažbina, primjenu mjera trgovinske politike i drugih radnji i postupaka za istup robe iz BiH iz carinskoga područja BiH.
3. Sljedeći pojmovi imaju značenje:
 - (a) “roba za privremeni izvoz” znači robu koja je stavljena u postupak vanjske obradbe;
 - (b) “proces obradbe” znače procese iz članka 111. stavak 2. točka (c), alineja (i),(ii), (iii) ovoga zakona;
 - (c) “kompenzacijski proizvodi” znače sve proizvode koji nastanu u takvim procesima obradbe;
 - (d) “normativ proizvodnje” znači količinu ili procent kompenzacijskih proizvoda koji se dobiju obradom određene količine robe za privremeni izvoz.

Članak 142.

1. Postupak vanjske obradbe nije dozvoljen za robu iz BiH:
 - (a) čiji izvoz dovodi do vraćanja ili odustajanja od naplate uvoznih dažbina,
 - (b) koja je, prije izvoza, bila stavljena u slobodan promet uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina na temelju krajnje uporabe, onoliko dugo dok uvjeti za davanje takvoga oslobađanja nastavljaju da se primjenjuju.
2. Odstupanje od stavka 1. točka (b) ovoga članka mogu se odrediti u provedbenim propisima ovog zakona.

II. Davanje odobrenja

Članak 143 .

Odobrenje za primjenu postupka vanjske obradbe izdaje se na zahtjev osobe koja organizira obavljanje procesa obradbe.

Članak 144.

Odobrenje se daje samo:

- a) osobama registriranim u BiH;
- b) kada se smatra da će biti moguće da se utvrdi da su kompenzacijski proizvodi nastali obradbom robe za privremeni izvoz. Slučajevi u kojima se mogu primijeniti odstupanja od ove točke, te uvjeti pod kojima se takva odstupanja primjenjuju utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona; i
- c) kada odobrenje za primjenu postupka vanjske obradbe ne škodi ozbiljnije suštinskim interesima prerađivača iz BiH (ekonomski uvjeti).

III. Tijek postupka

Članak 145.

1. Carinski organi određuju rok u kojem se kompenzacijski proizvodi moraju ponovo uvesti u carinsko područje BiH. Taj rok mogu produljiti nakon što imatelj odobrenja podnese dobro obrazložen zahtjev.
2. Carinski organi određuju normativ proizvodnje ili, kada je to potrebno, metodu njegova određivanja.

Članak 146.

1. Potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno člankom 147. stavak 1. ovoga zakona odobrava se samo kada se kompenzacijski proizvodi prijavljuju za stavljanje u slobodan promet u ime ili za račun:
 - (a) imatelj odobrenja; ili
 - (b) druge osobe koja je registrirana u BiH, pod uvjetom da je ta osoba dobila suglasnost imatelja odobrenja, te da su ispunjeni uvjeti iz odobrenja.
2. Potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno člankom 147. ovoga zakona ne odobrava se kada nije ispunjen jedan od uvjeta ili neka od obveza koje se odnose na postupak vanjske obradbe, osim ako se ne utvrdi da te manjkavosti bitno ne utječu na tijek obradbe.

Članak 147.

1. Potpuno ili djelomično oslobađanje od uvoznih dažbina predviđeno člankom 141. ovoga zakona radi se tako što se od iznosa uvoznih dažbina koje se primjenjuju na kompenzacijske proizvode stavljene u slobodan promet oduzima iznos uvoznih dažbina koji bi se primjenjivao istog dana na robu za privremeni izvoz kad bi se uvozila u carinsko područje BiH iz zemlje u kojoj je prošla proces obradbe ili posljednji proces obradbe.

2. Iznos koji se oduzima sukladno stavku 1. ovoga članka obračunava se na temelju količine i karaktera predmetne robe na dan prihvatanja prijave kojom se stavlja u postupak vanjske obradbe i na temelju drugih elemenata za obračun dažbina koji se primjenjuju na istu na dan prihvatanja prijave za stavljanje kompenzacijskih proizvoda u slobodan promet.

Vrijednost će robe za privremeni izvoz biti vrijednost koja se prihvati za tu robu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti kompenzacijskih proizvoda sukladno članku 29. stavak 1. točka (b) (i) ovoga zakona ili, ako se vrijednost ne može utvrditi na taj način, onda razlika između carinske vrijednosti kompenzacijskih proizvoda i troškova obradbe utvrđenih pomoću prihvatljivih sredstava.

Međutim,

- (a) određeni troškovi utvrđeni provedbenim propisima ovoga zakona ne uzimaju se u obzir prilikom obračunavanja iznosa koji se treba oduzeti;
 - (b) kada je, prije stavljanja u postupak vanjske obradbe, roba za privremeni izvoz bila stavljena u slobodan promet po sniženoj stopi na temelju njezine krajnje uporabe, a onoliko dugo koliko se uvjeti za odobravanje snižene stope nastavljaju primjenjivati, iznos koji treba oduzeti je iznos uvoznih dažbina koji je stvarno naplaćen prilikom stavljanja robe u slobodan promet.
3. Kada se prilikom stavljanja u slobodan promet roba za privremeni izvoz mogla kvalificirati za sniženu ili nultu stopu dažbine na temelju njezine krajnje uporabe, ta se stopa uzima u obzir, pod uvjetom da je roba prošla radnje koje su sukladne s tom krajnjom uporabom u zemlji gdje je izvršen proces obradbe ili posljednji takav proces.
 4. Kada se kompenzacijski proizvodi kvalificiraju za preferencijalnu tarifnu mjeru u smislu članka 17. stavak 3. točka (c) ovoga zakona, a ta mjera postoji za robu koja potpada pod istu tarifnu oznaku kao i roba koja se privremeno izvozi, stopa uvozne dažbine koja se treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja iznosa koji se oduzima sukladno stavku 1. ovoga članka je ona koja bi se primjenjivala kada bi roba za privremeni izvoz ispunjavala uvjete pod kojima se ta preferencijalna mjera može primijeniti.
 5. Ovaj članak ne odstupa od primjene propisa koji su usvojeni ili se trebaju usvojiti u kontekstu trgovine između BiH i drugih zemalja, a kojima se predviđa oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina za određene kompenzacijske proizvode.

Članak 148.

1. Kada je svrha procesa obradbe popravak robe za privremeni izvoz, ona se stavlja u slobodan promet uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina kada se carinskim organima dokaže da je roba popravljena besplatno, bilo zbog ugovorne ili zakonske obveze koja proizilazi iz jamstva ili zbog pogreške u proizvodnji.
2. Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako je pogreška bila uzeta u obzir u trenutku prvog stavljanja te robe u slobodan promet.

Članak 149.

1. Kada je svrha procesa obradbe popravak robe za privremeni izvoz, a takav se popravak obavlja uz naknadu, djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno člankom 141. ovoga zakona odobrava se utvrđivanjem iznosa dažbina koji se primjenjuje na temelju elemenata za obračun dažbina za kompenzacijske proizvode na dan prihvaćanja prijave za stavljanje u slobodan promet tih proizvoda, te uzimanjem u obzir iznosa koji je jednak troškovima proizvodnje kao carinske vrijednosti, pod uvjetom da ti troškovi predstavljaju jedinu naknadu koju imatelj odobrenja plaća i da na njih ne utječe bilo kakva povezanost između imatelja i osobe koja je izradila popravak.
2. Odstupajući od članka 147. ovoga zakona, provedbenim propisima ovoga zakona mogu se utvrditi slučajevi kada se i uvjeti pod kojima se roba može staviti u slobodan promet nakon postupka vanjske obradbe, pri čemu se troškovi procesa obradbe uzimaju kao temelj za obavljanje procjene u svrhu primjene Carinske tarife BiH.

IV. Vanjska obradba uz uporabu standardnog sustava razmjene

Članak 150.

1. Pod uvjetima utvrđenim u ovom odjeljku, a koji se primjenjuju uz prethodne odredbe, standardnim sustavom razmjene dopušta se da uvozni proizvod (u daljnjem tekstu: zamjenski proizvod) zamijeni kompenzacijski proizvod.
2. Carinski organi dopuštaju da se standardni sustav razmjene primjenjuje kada proces obradbe obuhvaća popravku robe iz BiH.
3. Bez odstupanja od članka 155. ovoga zakona, odredbe koje se primjenjuju na kompenzacijske proizvode primjenjuju se i na zamjenske proizvode.
4. Carinski organi, pod uvjetima koje odrede, dopuštaju da se zamjenski proizvodi uvezu prije izvoza robe za privremeni izvoz (prethodni uvoz). U slučaju prethodnog uvoza zamjenskih proizvoda, polaže se jamstvo za pokrivanje iznosa uvoznih dažbina.

Članak 151.

1. Zamjenski proizvodi imaju istu tarifnu oznaku, isti komercijalnu kvalitetu i iste tehničke karakteristike kao roba za privremeni izvoz, da je prošla predviđenu popravku.
2. Kada je roba za privremeni izvoz bila uporabljivana prije izvoza, zamjenski proizvodi moraju isto tako biti uporabljivani i ne smiju biti novi. Međutim, carinski organi mogu dopustiti odstupanje od ovog pravila ako se zamjenski proizvod daje bez naknade bilo zbog ugovorne ili zakonske obveze koja proizilazi iz jamstva ili zbog pogreške u proizvodnji.

Članak 152.

Standardna se razmjena odobrava samo kada je moguće provjeriti ispunjavaju li se uvjeti propisani člankom 151. ovoga zakona.

Članak 153.

1. U slučaju prethodnog uvoza, roba za privremeni izvoz bit će izvezena u roku od dva mjeseca od dana kada carinski organi prihvate prijavu za stavljanje zamjenskih proizvoda u slobodan promet.
2. Ako to nalažu posebne okolnosti, carinski organi mogu, na zahtjev zainteresirane osobe, produljiti rok iz stavka 1. ovoga članka u razumnim granicama.

Članak 154.

U slučaju prethodnog uvoza i kada se primjenjuje članak 147. ovoga zakona, iznos koji treba oduzeti utvrđuje se na temelju elemenata za obračun dažbina koji se primjenjuju na robu za privremeni izvoz u trenutku prihvaćanja prijave za stavljanje robe u postupak.

Članak 155.

Članak 144. točka b) ovoga zakona ne primjenjuje se u kontekstu standardne razmjene.

V. Ostale odredbe

Članak 156.

Postupci predviđeni u okviru vanjske obradbe povlače primjenu mjera trgovinske politike.

Odjeljak 4 - Izvoz

Članak 157.

1. Postupkom izvoza dopušta se da bh. roba napusti carinsko područje BiH. Izvoz uključuje primjenu izvoznih radnji i postupaka uključujući i mjere trgovinske politike, a gdje je potrebno i naplatu izvoznih dažbina.
2. S izuzetkom robe stavljene u postupak vanjske obradbe, sva bh. roba namijenjena za izvoz stavlja se u postupak izvoza.
3. Izvozna prijava mora se podnijeti carinskom uredu koji je mjerodavan za nadzor nad mjestom u kojemu je izvoznik registriran ili u kojemu se roba pakira i tovari za izvoznju otpremu. Odstupanja se od ovoga utvrđuju u provedbenim propisima ovoga zakona.
4. Slučajevi kada i uvjeti pod kojima roba koja napušta carinsko područje BiH ne podliježe izvoznju prijavljivanju određuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 158.

Puštanje robe za izvoz odobrava se pod uvjetom da predmetna roba napušta carinsko područje BiH u istom stanju u kojemu je bila prilikom prihvaćanja izvozne prijave.

POGLAVLJE III.

DRUGE VRSTE CARINSKI ODOBRENIH POSTUPANJA ILI UPORABA

Odjeljak 1-Slobodne zone i slobodna skladišta

A. Opće odredbe

Članak 159.

Slobodne zone i slobodna skladišta su dijelovi carinskog područja BiH ili objekti smješteni u tom području i odvojeni od ostalog njegovoga dijela, a u kojima se:

- a) smatra da se roba koja nije bh. roba, u svrhu uvoznih dažbina ili uvoznih mjera trgovinske politike, ne nalazi u carinskom području BiH, pod uvjetom da nije stavljena u slobodan promet ili stavljena u neki drugi carinski postupak ili rabljena ili trošena pod nekim drugim uvjetima od onih koji su predviđeni u carinskim propisima.
- b) bh. roba, za koju se donese takav propis prema zakonima BiH kojima se reguliraju posebna područja, samim tim što je smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, može se kvalificirati za mjere koje su obično vezane za izvoz robe.

Članak 160.

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Upravnog odbora može odrediti dijelove carinskog područja BiH kao slobodne zone ili odobriti osnivanje slobodnih skladišta.
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Upravnog odbora određuje područje koje obuhvaća svaka od slobodnih zona. Objekti koji se određuju kao slobodna skladišta mora odobriti Upravni odbor.
3. Slobodne se zone, s iznimkom onih koje su određene sukladno članku 162. ovoga zakona, ograđuju. Carinski organi određuju ulaze i izlaze za svaku slobodnu zonu ili slobodno skladište.
4. Izgradnja bilo kakve zgrade u slobodnoj zoni zahtijeva prethodno dobijanje odobrenja od carinskih organa.

Članak 161.

1. Područja slobodnih zona, ulazi i izlazi slobodnih zona i slobodnih skladišta, s iznimkom slobodnih zona određenih sukladno članku 162. ovoga zakona, podliježu nadzoru carinskih organa.

2. Osobe i prijevozna sredstva koja ulaze ili izlaze iz slobodne zone ili slobodnog skladišta mogu biti podvrgnuta carinskom pregledu.
3. Pristup slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu može biti uskraćen osobama koje ne pruže sva jamstva potrebna za postupanje sukladno propisima predviđenim u ovom zakonu i drugim propisima.
4. Carinski organi mogu obaviti pregled robe koja ulazi, napušta ili ostaje u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu. Da bi se omogućilo obavljanje takvih pregleda, preslici dokumenata koji se odnose na i koji prate robu koja ulazi ili izlazi podnosi ili ih čuva radi stavljanja na uvid carinskom organu svaka osoba koju taj organ odredi za tu svrhu. Kada su takvi pregledi potrebni, roba se stavlja na uvid carinskim organima.

Članak 162.

1. Carinski organi mogu odrediti slobodne zone u kojima se obavljaju carinski pregledi, radnje i postupci i primjenjivati odredbe koje se odnose na carinski dug sukladno uvjetima postupka carinskog skladištenja.
Na tako određene slobodne zone ne primjenjuju se čl. 164., 169. i 172. ovoga zakona.
2. Odredbe koje se odnose na slobodne zone iz čl. 34., 35. i 197. ovoga zakona ne primjenjuju se na slobodne zone iz stavka 1. ovoga članka.

B. Smještaj robe u slobodne zone ili slobodna skladišta

Članak 163.

1. I bh. roba i roba koja nije bh. roba može se smještati u slobodnu zonu ili slobodno skladište.
2. Carinski organi mogu zahtijevati da se roba koja predstavlja opasnost ili za koju postoji vjerojatnoća da će pokvariti ostalu robu ili koja iz drugih razloga zahtijeva posebne objekte, smjesti u prostorije koje su specijalno opremljene za njezin prihvata.

Članak 164.

1. Bez odstupanja od članka 161. stavak 4. ovoga zakona, roba koja ulazi u slobodnu zonu ili slobodno skladište ne mora se pokazati carinskim organima niti je potrebno podnijeti carinsku prijavu.
2. Roba se pokazuje carinskim organima i prolazi kroz propisane radnje i postupke samo:
 - (a) kada je bila stavljena u carinski postupak koji se razdužuje prilikom njezina ulaska u slobodnu zonu ili slobodno skladište; međutim, kada taj carinski postupak dozvoljava oslobađanje od obveze pokazivanja robe, takvo se pokazivanje ne zahtijeva;
 - (b) kada je bila smještena u slobodnoj zoni ili u slobodnom skladištu na temelju rješenja za odobravanje povrata ili odustajanja od naplate uvoznih dažbina;
 - (c) kada se kvalificira za mjere iz članka 159. točka (b) ovoga zakona.

3. Carinski organi mogu zahtijevati da budu izviješteni o robi koja podliježe plaćanju izvoznih dažbina i/ili primjeni izvoznih propisa.
4. Na zahtjev zainteresirane osobe, carinski organi potvrđuju status robe smještene u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu kao bh. robe ili robe koja nije bh. roba.

C. Rad slobodnih zona i slobodnih skladišta

Članak 165.

Ne postoji ograničenje u pogledu dužine vremena tijekom kojega roba može ostati u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu.

Članak 166.

1. U slobodnim zonama ili slobodnim skladištima odobrava se obavljanje bilo kakve industrijske, komercijalne ili uslužne djelatnosti, prema uvjetima koji su predviđeni ovim zakonom i drugim propisima. Carinski se organi unaprijed izvješćuju o obavljanju takvih djelatnosti.
2. Carinski organi mogu uvesti određene zabrane ili ograničenja za obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka imajući u vidu karakter predmetne robe ili zahtjeve carinskog nadzora.
3. Carinski organi mogu zabraniti obavljanje djelatnosti u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu osobama koje ne pruže potrebna jamstva da će postupati sukladno odredbama predviđenim ovim zakonom i drugim propisima.

Članak 167.

1. Roba koja nije bh. roba, smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, dok se nalazi u slobodnoj zoni ili slobodnim skladištima, može:
 - (a) biti stavljena u slobodni promet prema uvjetima predviđenim tim postupkom i člankom 171. ovoga zakona;
 - (b) proći kroz uobičajene oblike rukovanja iz članka 106. stavak 1. ovoga zakona bez odobrenja;
 - (c) biti stavljena u postupak unutarnje obradbe prema uvjetima predviđenim tim postupkom;
 - (d) biti stavljena u postupak obradbe pod carinskom kontrolom prema uvjetima predviđenim tim postupkom;
 - (e) biti stavljena u postupak privremenog uvoza prema uvjetima predviđenim tim postupkom;
 - (f) da bude ustupljena sukladno članku 174. ovoga zakona;

- (g) biti uništena, pod uvjetom da zainteresirana osoba dostavi carinskim organima sve podatke za koje oni ocijene da su nužni.
- 2. Kada je roba stavljena u neki od postupaka iz stavka 1. točka (c), (d) ili (e) ovoga članka, carinski organi mogu, u mjeri u kojoj je potrebno da bi se opravdali uvjeti rada i carinskog nadzora slobodnih zona ili slobodnih skladišta, prilagoditi propisane kontrolne mjere.

Članak 168.

Kada se članak 167. ovoga zakona ne primjenjuje, roba koja nije bh. roba i bh. roba iz članka 159. točka (b) ovoga zakona ne smije se trošiti ili rabiti u slobodnim zonama ili slobodnim skladištima.

Članak 169.

- 1. Sve osobe koje obavljaju neku djelatnost, uključujući skladištenje, preradbu ili obradbu, prodaju ili kupnju robe u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, vode evidenciju o zalihama na način koji odobre carinski organi. Roba se upisuje u evidenciju o zalihama čim se dopremi u prostorije takve osobe. Evidencija o zalihama omogućava carinskim organima da identificiraju robu i u njoj se mora bilježiti kretanje robe.
- 2. Kada se roba pretovara unutar slobodne zone, dokumenti koji se odnose na taj proces čuvaju se kako bi bili na raspolaganju carinskim organima. Kratkotrajno skladištenje robe u svezi s takvim pretovarom robe smatra se sastavnim dijelom te radnje.

D. Izuzimanje robe iz slobodnih zona ili slobodnih skladišta

Članak 170.

- 1. Bez odstupanja od posebnih propisa usvojenih prema carinskim propisima kojima se reguliraju posebna područja, roba koja napušta slobodnu zonu ili slobodno skladište može biti:
 - (a) izvezena ili ponovno izvezena iz carinskoga područja BiH; ili
 - (b) unesena u drugi dio carinskoga područja BiH.
- 2. Odredbe Dijela trećeg, s izuzetkom čl. od 45. do 50. ovoga zakona, koji se odnose na bh. robu, primjenjuju se i na robu unesenu u druge dijelove tog područja izuzev u slučaju robe koja napušta tu zonu morskim ili zračnim putem bez stavljanja u postupak provoza ili neki drugi carinski postupak.

Članak 171.

- 1. Kada carinski dug nastane glede robe koja nije bh. roba, a carinska vrijednost takve robe temelji se na stvarno plaćenju ili plativoj cijeni u koju su uračunati i troškovi skladištenja ili održavanja robe dok leži u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, takvi se troškovi ne uključuju u carinsku vrijednost ako se prikazuju odvojeno od stvarno plaćene ili plative cijene za robu.

2. Kada je navedena roba prošla, u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, jedan od uobičajenih oblika postupanja, u smislu članka 106. stavak 1. ovoga zakona, karakter robe, carinska vrijednost i količina koju treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina, a na zahtjev deklaranta i pod uvjetom da je takvo postupanje obuhvaćeno odobrenjem danim sukladno stavku 2. članka 106., je ona koja bi se uzela u obzir u svezi s takvom robom, u trenutku iz članka 207. ovoga zakona, da nije prošla kroz takvo postupanje. Međutim, odstupanja od ove odredbe mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 172.

1. Kada se roba unosi ili vraća u drugi dio carinskoga područja BiH ili stavlja u carinski postupak, uvjerenje iz članka 164. stavka 4. ovoga zakona može se uporabljivati kao dokaz statusa te robe kao bh. robe ili robe koja nije bh. roba.
2. Kada se uvjerenjem ili nekim drugim sredstvom ne dokazuje status robe kao bh. robe ili robe koja nije bh. roba, roba se smatra:
 - (a) robom iz BiH s ciljem plaćanja izvoznih dažbina, primjene izvoznih dozvola i drugih mjera izvozne trgovinske politike;
 - (b) robom koja nije bh. roba u svim drugim slučajevima.

Članak 173.

Carinski organi osiguravaju da se propisi kojima se reguliraju izvoz ili ponovni izvoz poštuju kada se roba izvozi ili ponovno izvozi iz slobodne zone ili slobodnog skladišta.

Odjeljak 2 - Ponovni izvoz, uništenje i ustupanje robe

Članak 174.

1. Roba koja nije bh. roba može se:
 - (a) ponovno izveze iz carinskog područja BiH;
 - (b) uništi;
 - (c) stupi mjerodavnom organu kada je takva mogućnost predviđena važećim propisima.
2. Ponovni izvoz, kada je to potrebno, uključuje primjenu radnji i postupaka predviđenih za robu koja napušta carinsko područje BiH, uključujući i mjere trgovinske politike. Slučajevi u kojima se roba koja nije bh. roba može staviti u aranžman obustave plaćanja s ciljem neprimjenjivanja mjera trgovinske politike pri izvozu, mogu se odrediti u provedbenim propisima ovoga zakona.

3. Osim u slučajevima utvrđenim u provedbenim propisima ovoga zakona, ponovni izvoz ili uništenje robe unaprijed se najavljuje carinskim organima. Carinski organi zabranjuju ponovni izvoz ako je to predviđeno radnjama i postupcima ili mjerama iz stavka 2. ovoga članka. Kada je roba koja je stavljena u carinski postupak s ekonomskim učinkom dok se nalazi na carinskom području BiH namijenjena za ponovni izvoz, carinska se prijava podnosi u smislu čl. od 56. do 75. ovoga zakona. U takvim se slučajevima primjenjuje članak 157. st. 3. i 4. ovoga zakona.

Ustupanje se robe obavlja sukladno važećim propisima.

4. Uništenje ili ustupanje robe ne povlači bilo kakve troškove za mjerodavni organ.
5. Otpadnom materijalu ili ostacima koji nastanu prilikom uništenja robe određuje se carinski odobreno postupanje ili uporaba propisana za robu koja nije bh. roba.

Otpadni materijal ili ostaci ostaju pod carinskim nadzorom do trenutka predviđenog člankom 34. stavak 2. ovoga zakona.

DIO PETI

ROBA KOJA NAPUŠTA CARINSKO PODRUČJE BiH

Članak 175.

Roba koja napušta carinsko područje BiH podliježe carinskom nadzoru. Ona može biti predmetom pregleda carinskih organa sukladno važećim propisima. Roba napušta navedeno carinsko područje koristeći, kada je to potrebno, putni pravac koji odrede carinski organi i sukladno procedurama koje oni propišu.

DIO ŠESTI

POVLAŠTENI POSTUPCI

POGLAVLJE I.

OSLOBADANJA OD PLAĆANJA DAŽBINE

Članak 176.

1. Opremi koja se stavlja u slobodan promet, a predstavlja ulog strane osobe, osim putničkih vozila, automata za zabavu i igru na sreću, odobrava se oslobađanje od plaćanja uvozne dažbine.
2. Roba koja se stavlja u slobodan promet za vojne i policijske snage i kazнено-popravne ustanove, a koju u cjelosti financira donator i roba koja se stavlja u slobodan promet za deminiranje oslobađa se plaćanja uvozne dažbine.

3. Roba koja se stavlja u slobodan promet za projekte obnove i rekonstrukcije BiH oslobađa se od plaćanja uvozne dažbine, ako je projekt:
 - (a) usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
 - (b) u cjelosti financiran od stranih donatora ili međunarodnih banaka za razvoj.
4. Proizvodi i robe navedene u prilogu ovoga zakona oslobađaju se od plaćanja uvozne dažbine.
5. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Upravnog odbora propisuje bliže odredbe za izdavanje odluka carinskih organa o odobravanju oslobađanja od plaćanja uvozne dažbine iz st. od 1. do 4. ovoga članka.

POGLAVLJE II.

VRAĆANJE IZVEZENE ROBE

Članak 177.

1. Za robu iz BiH koja se, nakon izvoza iz carinskog područja BiH, vraća u to područje i stavlja u slobodan promet u roku od tri godine, odobrava se, na zahtjev zainteresirane osobe, oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Izuzetno od odredaba stavka 1. ovoga članka:
 - (a) uzimajući u obzir posebne okolnosti, trogodišnji rok može se produljiti;
 - (b) u slučajevima gdje je, prije izvoza iz carinskoga područja BiH, vraćena roba bila stavljena u slobodan promet po smanjenoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina zbog njezine uporabe u posebne svrhe, oslobađanje od plaćanja dažbine prema stavku 1. ovoga članka odobrava se samo ako se treba ponovu uvesti u istu svrhu.
U slučajevima gdje svrha uvoza predmetne robe nije više ista, iznos uvoznih dažbina koji se na nju plaća smanjuje se za svaki iznos koji je naplaćen na tu robu prilikom njezina prvog stavljanja u slobodan promet. Ako taj drugi iznos premašuje onaj koji je naplaćen prilikom prijavljivanja vraćene robe za stavljanje u slobodan promet, ne odobrava se nikakav povrat.
3. Oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno u stavku 1. ovoga članka ne odobrava se u slučaju:
 - (a) robe izvezene iz carinskoga područja BiH prema postupku vanjske obradbe osim ako ta roba ne ostane u stanju u kojemu je izvezena;
 - (b) robe koja je podlijegala mjerama propisanim u BiH, uključujući i njezin izvoz u druge zemlje. Okolnosti u kojima i uvjeti pod kojima se može odustati od ovih zahtjeva utvrđuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 178.

Oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno u članku 177. ovoga zakona odobrava se samo ako se roba ponovno uvozi u stanju u kojemu je bila izvezena. Okolnosti u kojima i uvjeti pod kojima se može odustati od ovih zahtjeva određuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 179.

1. Članci 177. i 178. ovoga zakona primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na kompenzacijske proizvode koji su izvezeni ili ponovno izvezeni nakon postupka unutarnje obradbe.
2. Visina uvoznih dažbina koje se zakonski potražuju utvrđuje se na temelju propisa koji se primjenjuju kod postupka unutarnje obradbe, s tim da se nadnevak ponovnog izvoza uzima kao nadnevak stavljanja u slobodan promet.

POGLAVLJE III.

PROIZVODI MORSKOG RIBOLOVA I DRUGI PROIZVODI IZVAĐENI IZ MORA

Članak 180.

Bez odstupanja od članka 20. stavak 2. točka (f) ovoga zakona, prilikom stavljanja u slobodan promet, sljedeće se oslobađa od plaćanja uvoznih dažbina:

- a) proizvodi morskog ribolova i drugi proizvodi izvađeni iz teritorijalnog mora strane zemlje plovnim objektima koji su registrirani ili evidentirani u BiH i koji plove pod zastavom BiH;
- b) proizvodi dobijeni iz proizvoda iz točke a) ovoga stavka na brodovima tvornicama koji ispunjavaju uvjete propisane u toj točki.

DIO SEDMI

CARINSKI DUG

POGLAVLJE I.

JAMSTVO ZA POKRIĆE CARINSKOGA DUGA

Članak 181.

1. Kada, sukladno carinskim propisima, carinski organi zahtijevaju polaganje jamstva za osiguravanje plaćanja carinskoga duga, takvo jamstvo daje osoba koja je odgovorna ili bi mogla postati odgovornom za taj dug.
2. Carinski organi zahtijevaju da se u pogledu jednog carinskog duga položi samo jedno jamstvo.
3. Carinski organi mogu odobriti da jamstvo položi neka druga osoba, a ne ona od koje se to tražilo.

4. Kada je organ uprave, uključujući i lokalnu upravu, osoba kod koje je dug nastao ili bi mogao nastati, nikakvo jamstvo se ne zahtijeva.
5. Carinski organi mogu odustati od zahtjeva za polaganje jamstva kada iznos koji se osigurava ne prelazi 1.000 KM.

Članak 182.

1. Kada je carinskim propisima predviđeno da je polaganje jamstva alternativno, carinski organi zahtijevaju polaganje takvoga jamstva kada ocijene da nije sigurno da će nastali dug ili dug koji bi mogao nastati biti izmiren u propisanom roku.
3. Ako se jamstvo iz stavka 1. ovoga članka ne zahtijeva, carinski organi mogu zahtijevati od osobe iz članka 181. stavak 1. ovoga zakona izjavu da će ispoštovati obveze koje je ta osoba obvezna ispuniti prema ovom zakonu.
3. Jamstva iz stavka 1. ovoga članka zahtijeva se:
 - (a) u trenutku primjene propisa kojima se zahtijeva polaganje takvoga jamstva; ili
 - (b) u bilo kojem naknadnom trenutku kada carinski organi ustanove da nije sigurno da će nastali dug ili dug koji bi mogao nastati biti izmiren u propisanom roku.

Članak 183.

Na zahtjev osobe iz članka 181. stavak 1. ili 3. ovoga zakona, carinski će organi dozvoliti polaganje sveobuhvatnog jamstva kojom se obuhvaćaju dva ili više postupaka u pogledu kojih je carinski dug nastao ili bi mogao nastati.

Članak 184.

1. Kada je carinskim propisima predviđeno obvezno polaganje jamstva, a uzimajući u obzir posebne odredbe predviđene za provoz sukladno provedbenim propisima ovoga zakona, carinski organi utvrđuju iznos jamstva koji je jednak:
 - (a) točnom iznosu carinskoga duga ili dugova, kada se takav iznos može sa sigurnošću utvrditi u trenutku kada se jamstvo zahtijeva;
 - (b) u drugim slučajevima, maksimalnom iznosu carinskoga duga koji je nastao ili bi mogao nastati, a koji procijene carinski organi.
2. Kada se sveobuhvatno jamstvo polaže za carinske dugove čiji iznos varira tijekom vremena, iznos takvoga jamstva utvrđuje se na razini koja će omogućiti da carinski dugovi budu pokriveni u svakom trenutku.
3. Kada je carinskim zakonskim propisima predviđeno alternativno polaganje jamstva, a carinski organi zahtijevaju njegovo polaganje, ti organi utvrđuju iznos jamstva tako da ne prelazi razinu iz stavka 1. ovoga članka.
4. Okolnosti u kojima i uvjeti pod kojima se vaučer za pojedinačno jamstvo može uporabljavati određuju se u provedbenim propisima ovoga zakona.

Članak 185.

Jamstvo se može dati:

- a) u obliku gotovinskog depozita; ili
- b) pomoću jamca.

Članak 186.

1. Gotovinski se depozit daje u valuti BiH ili u odgovarajućem iznosu strane valute prema važećem tečaju koji objavljuje Centralna banka BiH.
Smatra se da je ekvivalentno gotovinskom depozitu sljedeće:
 - (a) podnošenje čeka čiju naplativost garantira ustanova na koju glasi na bilo koji način koji je prihvatljiv carinskim organima;
 - (b) podnošenje bilo kojega drugoga instrumenta kojega carinski organi priznaju kao platežno sredstvo.
2. Jamstvo u obliku gotovinskog depozita ili plaćanje za koje se smatra da je ekvivalentno gotovinskom depozitu daje se sukladno važećim propisima u BiH.

Članak 187.

1. Jamac se u pisanom obliku obvezuje da će solidarno s dužnikom ili osobno platiti zajamčeni iznos carinskog duga koji je dospio za plaćanje.
2. Jamac mora biti treća osoba registrirana u BiH.
3. Carinski organi mogu odbiti jamca ili predloženu vrstu jamstva kada nije sigurno da će jamac osigurati plaćanje carinskoga duga u propisanom roku.

Članak 188.

1. Osoba od koje se zahtijeva da položi jamstvo slobodno je izabrati između vrsta jamstava predviđenih člankom 185. ovoga zakona.
2. Carinski organi mogu odbiti prihvatiti predloženu vrstu jamstva kada je ona nespojiva s pravilnim funkcioniranjem određenog carinskog postupka. Isto se primjenjuje glede predloženoga jamstva. Carinski organi mogu zahtijevati da se odabrana vrsta jamstva zadrži tijekom određenoga razdoblja.

Članak 189.

1. Kada je to predviđeno u okviru provedbenih propisa ovoga zakona, carinski organi mogu prihvatiti i druge vrste jamstava koja se razlikuju od onih iz članka 185. ovoga zakona kada se njima osigurava da će carinski dug biti plaćen.
2. Carinski organi odbijaju jamstvo ponuđeno od dužnika kada smatraju da se takvim jamstvom neće osigurati plaćanje carinskoga duga.
3. Sukladno istoj rezervi izraženoj u stavku 2. ovoga članka, carinski organi mogu prihvatiti gotovinski depozit bez ispunjavanja uvjeta propisanih člankom 186. stavak 1. ovoga zakona.

Članak 190.

Kada carinski organi utvrde da položeno jamstvo ne osigurava, ili više nije sigurno da će osigurati ili da više nije dovoljno da osigura plaćanje carinskoga duga u propisanom roku, od osobe iz članka 181. stavak 1. ovoga zakona zahtijevaju da po svom izboru položi dodatno jamstvo ili da prvobitno jamstvo zamijeni novim.

Članak 191.

1. Jamstvo se ne razdužuje sve dok se carinski dug za koji je položeno ne otpiše, odnosno do trenutka kada se više ne može pojaviti. Onog trenutka kada se carinski dug otpiše ili kada se više ne može pojaviti, jamstvo se odmah razdužuje.
2. Kada se carinski dug djelomično otpiše, odnosno kada se može pojaviti samo u pogledu dijela iznosa za koji je jamstvo položeno, dio se jamstva razdužuje na zahtjev zainteresirane osobe, osim ako iznos o kojemu se radi ne opravdava takav postupak.

Članak 192.

Odredbe koje odstupaju od onih koje su sadržane u ovom poglavlju, tamo gdje je to potrebno, usvajaju se u provedbenim propisima ovoga zakona kako bi se uzele u obzir i međunarodne konvencije.

POGLAVLJE II.

NASTANAK CARINSKOGA DUGA

Članak 193.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom:
 - (a) stavljanja u slobodan promet robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina; ili
 - (b) stavljanja takve robe u postupak privremenog uvoza uz djelomično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u trenutku prihvaćanja predmetne carinske prijave.

3. Dužnik je deklarant. U slučaju neizravnog zastupanja, dužnik je osoba u čije se ime podnosi carinska prijava.
4. Kada je carinska prijava u svezi s jednim od postupaka iz stavka 1. ovoga članka sačinjena na temelju podataka koji upućuju na to da nije izvršena naplata svih dažbina ili dijela dažbina koje se zakonski potražuju, osobe koje su pružile podatke potrebne za sačinjavanje prijave, a koje su znale ili su objektivno trebale znati da su takvi podaci netočni, također se mogu smatrati dužnicima sukladno važećim propisima BiH.

Član 194.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom:
 - (a) nezakonitog unošenja u carinsko područje BiH robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina; ili
 - (b) nezakonitog unošenja takve robe, koja je smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, na neki drugi dio tog carinskoga područja.

Pojam «nezakonito unošenje», koji se rabi u ovom članku, znači svako unošenje koje predstavlja kršenje odredaba čl. od 35. do 38. i stavka 1. točka (b) članka 170. ovoga zakona.

2. Carinski dug nastaje u trenutku kada se roba nezakonito unese.
3. Dužnici su:
 - (a) osoba koja je nezakonito unijela takvu robu;
 - (b) sve druge osobe koje su sudjelovale u nezakonitom unošenju robe a koje su znale ili su objektivno trebale znati da je takav unos robe bio nezakonit; i
 - (c) sve druge osobe koje su stekle ili zadržale takvu robu, a koje su u trenutku stjecanja ili primanja robe znale ili su objektivno trebale znati da je bila nezakonito unesena.

Članak 195.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom nezakonitog izuzimanja ispod carinskog nadzora robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u trenutku izuzimanja robe ispod carinskog nadzora.
3. Dužnici su:
 - (a) osoba koja je izuzela robu ispod carinskoga nadzora;
 - (b) sve druge osobe koje su sudjelovale u takvom izuzimanju, a koje su znale ili su objektivno trebale znati da je roba bila izuzeta ispod carinskoga nadzora;
 - (c) sve druge osobe koje su stekle ili zadržale takvu robu, a koje su u trenutku njezina sticanja ili primanja znale ili su objektivno trebale znati da je roba bila izuzeta ispod carinskoga nadzora; i

(d) kada je to primjereno, osoba koja je dužna da ispuni obveze koje proizilaze iz privremenog smještaja robe ili uporabe carinskog postupka u koji se ta roba stavlja.

Članak 196.

1. Carinski dug pri uvozu, u slučajevima drukčijim od onih u članku 195. ovoga zakona, nastaje:
 - (a) zbog neispunjavanja jedne od obveza koje, u pogledu robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, proizilaze iz njezina privremenog smještaja ili uporabe carinskog postupka u koji se stavlja; ili
 - (b) zbog nepostupanja sukladno uvjetu kojim se regulira stavljanje robe u taj postupak ili odobravanje smanjene ili nulte stope uvoznih dažbina na temelju krajnje uporabe robe,
osim ako se ne utvrdi da ti propusti nemaju značajan utjecaj na pravilan tijek postupka privremenog smještaja ili određenog carinskog postupka.
2. Carinski dug nastaje u trenutku prestanka ispunjavanja obveze čije neispunjavanje dovodi do nastanka carinskoga duga ili u trenutku stavljanja robe u određeni carinski postupak kada se naknadno ustanovi da uvjet kojim se regulira stavljanje robe u navedeni postupak ili odobravanje smanjene ili nulte stope uvoznih dažbina na temelju krajnje uporabe robe, u stvari, nije bio ispunjen.
3. Dužnik je osoba koja je, prema danim okolnostima, dužna ili ispuniti obveze koje, u pogledu robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, proizilaze iz njezina privremenog smještaja ili iz primjene carinskoga postupka u koji je stavljena, ili postupati sukladno uvjetima kojima se regulira stavljanje robe u taj postupak.

Članak 197.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom potrošnje ili uporabe u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina pod drugim uvjetima od onih koji su propisani važećim propisima.
Kada roba nestane i kada se njezin nestanak ne može objasniti carinskim organima na prihvatljiv način, ti organi mogu tu robu tretirati kao da je potrošena ili uporabljena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu.
2. Dug nastaje u trenutku kada se roba potroši ili kada se prvi put uporabi pod drugim uvjetima od onih koji su propisani važećim propisima.
3. Dužnik je osoba koja je potrošila ili uporabila robu i svaka druga osoba koja je sudjelovala u takvoj potrošnji ili uporabi, a koja je znala ili je objektivno trebala znati da je roba bila potrošena ili uporabljena pod drugim uvjetima od onih koji su propisani važećim propisima.

4. Kada carinski organi tretiraju robu koja je nestala kao potrošenu ili uporabljenu u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, a nije moguće primijeniti stavak 3. ovoga članka, osoba koja je odgovorna za plaćanje carinskog duga je ona osoba za koju carinski organi znaju da je posljednja bila u posjedu te robe.

Članak 198.

1. Odstupajući od članova 194. i 196. stavak 1. točka (a) ovoga zakona, smatra se da bilo kakav carinski dug nije nastao u pogledu određene robe kada zainteresirana osoba dokaže da neispunjavanje obveza koje proizilaze iz:

(a) odredaba čl. od 35. do 38. i stavka 1. točke (b) članka 170. ovoga zakona; ili

(b) držanja predmetne robe u privremenom smještaju; ili

(c) primjene carinskoga postupka u koji je roba stavljena;

nastaje zbog potpunog uništenja ili nepovratnog gubitka navedene robe zbog stvarnog karaktera robe ili nepredviđenih okolnosti ili više sile ili kao posljedica dobijanja odobrenja od carinskih organa.

2. U smislu stavka 1. ovoga članka, roba je nepovratno izgubljena kada je bilo koja osoba učini neuporabljivom.
3. Smatra se da carinski dug pri uvozu nije nastao u pogledu robe koja je stavljena u slobodan promet po sniženoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina na temelju njezine krajnje uporabe, kada se takva roba izvozi ili ponovno izvozi uz odobrenje carinskih organa.

Članak 199.

Kada se, sukladno članku 198. stavak 1. ovoga zakona, smatra da carinski dug nije nastao u pogledu robe koja je stavljena u slobodan promet po sniženoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina na račun njezine krajnje uporabe, svi otpaci i ostaci koji nastanu prilikom uništenja takve robe smatraju se robom koja nije bh. roba.

Članak 200.

1. Kada sukladno čl. 195. ili 196. ovoga zakona carinski dug nastaje u pogledu robe koja je stavljena u slobodan promet po sniženoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina na račun njezine krajnje uporabe, iznos koji je plaćen kada je roba stavljena u slobodan promet odbija se od iznosa carinskoga duga.
2. Odredba iz stavka 1. ovoga članka se primjenjuje, *mutatis mutandis*, kada carinski dug nastaje u pogledu otpadaka i ostataka koji nastanu prilikom uništenja takve robe.

Članak 201.

1. Carinski dug pri izvozu nastaje prilikom izvoza sa carinskog područja BiH, pod pokrićem carinske prijave, za robu koja podliježe plaćanju izvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u momentu prihvatanja takve carinske prijave.
3. Dužnikom se smatra deklarant. U slučaju neizravnog zastupanja, osoba, u čije je ime podnesena prijava, također se smatra dužnikom.

Članak 202.

1. Carinski dug pri izvozu nastaje prilikom iznošenja sa carinskog područja BiH robe koja podliježe plaćanju izvoznih dažbina, bez carinske prijave.
2. Carinski dug nastaje u momentu kad takva roba napušta carinsko područje BiH.
3. Dužnikom se smatra:
 - (a) osoba koja iznosi robu; i
 - (b) sve osobe koje su sudjelovale u iznošenju i koje su znale ili trebale znati da carinska prijava nije podnesena, iako je trebala biti podnesena.

Članak 203.

1. Carinski dug pri izvozu nastaje prilikom nepoštivanja uvjeta pod kojim je robi dozvoljeno napustiti carinsko područje BiH uz potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja izvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u momentu kad roba stigne na drugo odredište, a ne u odredište koje je određeno kada je dozvoljeno da napusti carinsko područje BiH uz potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja izvoznih dažbina ili, ako carinski organi nisu u mogućnosti odrediti taj moment, istekom roka koji je određen za podnošenje dokaza da su ispunjeni uvjeti pod kojim je robi odobreno navedeno oslobađanje.
3. Dužnikom se smatra deklarant. U slučaju neizravnog zastupanja, osoba, u čije ime je podnesena prijava, također se smatra dužnikom.

Članak 204.

1. Carinski dug iz čl. od 193. do 197. i članaka od 201. do 203. ovoga zakona nastaje čak i ako se odnosi na robu koja podliježe mjerama zabrane ili ograničenja uvoza ili izvoza bilo koje vrste.
2. Nikakav carinski dug ne nastaje prilikom nezakonitog unosa u carinsko područje BiH krivotvorenog novca, narkotika i psihotropnih tvari koje ne ulaze u ekonomski krug koji striktno nadziru mjerodavni organi s ciljem njihove uporabe u medicinske i znanstvene svrhe.

3. Radi primjene kaznenih propisa zbog povreda carinskih propisa, smatrat će se u svakom slučaju da je carinski dug nastao, ako je kaznenim propisima predviđeno da carinske dažbine služe kao osnov za određivanje kazni, odnosno da postojanje carinskoga duga predstavlja osnovu za pokretanje kaznenoga postupaka.

Članak 205.

Kada se važećim propisima predviđa povoljno tarifno postupanje s robom zbog njezina karaktera ili krajnje uporabe ili radi olakšica ili potpunog odnosno djelomičnog oslobađanja od plaćanja uvoznih ili izvoznih dažbina sukladno čl. 18., 79. 141. ili od 176. do 179. ovoga zakona, takvo povoljno tarifno postupanje, olakšica ili oslobađanje primjenjuje se i u slučajevima u kojima carinski dug nastaje sukladno čl. od 194. do 197. ovoga zakona, pod uvjetom da ponašanje zainteresirane osobe ne uključuje zlonamjerno postupanje ili očiti nemar i ako dokaže da su zadovoljeni drugi uvjeti za primjenu povoljnoga postupanja, olakšice ili oslobađanja.

Članak 206.

Kada je nekoliko osoba odgovorno za plaćanje carinskoga duga, one su solidarno ili osobno odgovorne za plaćanje takvoga duga.

Članak 207.

1. Ako to nigdje nije drugačije predviđeno ovim zakonom i bez odstupanja od stavka 2. ovog članka, iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji je primjenjiv na robu utvrđuje se na temelju propisa za utvrđivanje vrijednosti koji odgovaraju toj robi u trenutku nastanka carinskoga duga.
2. Kada nije moguće točno odrediti moment nastanka carinskoga duga, za određivanje pravila za procjenu vrijednosti koji odgovaraju predmetnoj robi mjerodavan je onaj moment kada carinski organi zaključe da se roba nalazi u situaciji u kojoj nastaje carinski dug. Međutim, kada dostupni podaci omogućavaju carinskim organima da utvrde da je carinski dug nastao prije trenutka kada su došli do takvoga zaključka, iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji se plaća na predmetnu robu utvrđuje se na temelju propisa za utvrđivanje vrijednosti koji odgovaraju toj robi u najranijem trenutku kada se iz dostupnih podataka može utvrditi da je carinski dug nastao iz određene situacije.
3. Zatezna se kamata obračunava na iznos dažbina koje nisu plaćene u propisanom roku, a po stopi koju će utvrditi Upravni odbor za svaki dan zakašnjenja, kako bi se spriječilo nezakonito sticanje financijske koristi pomjeranjem nadnevka kada je carinski dug nastao ili kada je zaveden u evidenciju.

Članak 208.

1. Carinski dug nastaje:
 - (a) na mjestu gdje se obavljala radnja zbog koje je on nastao;
 - (b) kada nije moguće odrediti to mjesto, na mjestu gdje carinski organi zaključe da je roba u situaciji u kojoj nastaje carinski dug;

- (c) ako je roba prijavljena za carinski postupak koji nije razdužen, a mjesto se ne može odrediti prema točki (a) i (b) ovoga stavka u određenom roku, na mjestu gdje je roba bila ili stavljena u taj postupak ili unesena u carinsko područje BiH po tom postupku.
2. Kada dostupni podaci omogućavaju carinskim organima da utvrde da je carinski dug već bio nastao kada je roba bila na drugom mjestu nekog ranijeg nadnevka, smatra se da je carinski dug nastao na mjestu koje se može odrediti kao lokacija robe u najranijem trenutku kada se može utvrditi nastanak carinskoga duga.

Članak 209.

1. U mjeri u kojoj sporazumi zaključeni između BiH i nekih drugih zemalja predviđaju da se prilikom uvoza u te zemlje robi podrijetlom iz BiH odobri preferencijalno tarifno postupanje u smislu takvih sporazuma, a pod uvjetom da je, kada se ta roba dobije prema postupku unutarnje obradbe, u nju ugrađena roba koja nije bh. roba i koja podliježe plaćanju odgovarajućih uvoznih dažbina, ovjeravanje dokumenata potrebnih za dobijanje takvog preferencijalnog tarifnog postupanja u drugim zemljama dovodi do nastanka carinskoga duga pri uvozu.
2. Smatra se da je moment kada takav carinski dug nastaje onaj kada carinski organi prihvate izvoznu prijavu koja se odnosi na dotičnu robu.
3. Dužnik je deklarant. U slučaju neizravnog zastupanja, dužnik je i osoba u čije se ime podnosi carinska prijava.
4. Iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji odgovara ovom carinskom dugu određuje se prema istim uvjetima kao i u slučaju carinskoga duga nastalog usljed prihvaćanja, tog istog dana, prijave za stavljanje predmetne robe u slobodan promet radi okončanja postupka unutarnje obradbe.

POGLAVLJE III.

NAPLATA IZNOSA CARINSKOG DUGA

Odjeljak 1- Knjiženje i izvješćivanje dužnika o visini iznosa dažbine

Članak 210.

1. Svaki pojedini iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji nastaje kao posljedica carinskog duga (u daljnjem tekstu: iznos dažbine), carinski organi obračunavaju čim dođu do potrebnih podataka i zavode ga u poslovne knjige ili u bilo koji drugi ekvivalentni medij (knjiženje).
2. Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se kada je:
- (a) uvedena privremena antidamping carina ili zaštita od umanjениh dažbina (kompenzacijska dažbina);
 - (b) iznos dažbine koji se zakonski potražuje viši od onoga koji je utvrđen na temelju obvezne informacije;

- (c) kada se propisima usvojenim u okviru provedbenih propisa ovoga zakona odustaje od zahtjeva da carinski organi knjiže iznose dažbine niže od određenog iznosa.
3. Carinski organi određuju praktične postupke za knjiženje iznosa dažbine. Ovi se postupci mogu razlikovati u ovisnosti o tome jesu li, u pogledu okolnosti u kojima je nastao carinski dug, carinski organi uvjereni da će se navedni iznos naplatiti.

Članak 211.

1. Kada carinski dug nastaje zbog prihvaćanja prijave robe za neki drugi carinski postupak osim za privremeni uvoz uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina ili neku drugu radnju koja ima isti zakonski učinak kao prihvaćanje iznosa koji odgovara takvom carinskom dugu, on se knjiži čim se izradi njegov obračun, a najkasnije drugog dana od dana puštanja robe.
2. Pod uvjetom da je plaćanje osigurano, ukupni iznos dažbine za svu robu koja je puštena istoj osobi u roku koji odrede carinski organi, a koji ne može da bude dulji od 31 dana, može biti obuhvaćen jednim knjiženjem na kraju tog roka. Takvo se knjiženje obavlja u roku od pet dana od isteka navedenog roka.
3. Kada je predviđeno da se roba može pustiti pod uvjetom da zadovolji određene uvjete kojima se regulira utvrđivanje iznosa duga ili njegova naplata, knjiženje se obavlja najkasnije dva dana od dana određivanja ili utvrđivanja iznosa duga ili obveze plaćanja dažbina koje proizilaze iz duga.
4. Kada se carinski dug odnosi na privremenu antidamping carinu ili zaštitu od umanjenih dažbina (kompenzacijska dažbina), ta se dažbina knjiži najkasnije dva mjeseca nakon objave odluke Upravnog odbora o uvođenju definitivne antidamping carine u "Službenom glasniku BiH".
5. Kada carinski dug nastane pod drugim uvjetima od onih iz stavka 1. ovoga članka, odgovarajući se iznos dažbine knjiži u roku od dva dana od dana kada su carinski organi u mogućnosti:
 - (a) obračunati taj iznos dažbine; i
 - (b) utvrditi tko je dužnik.

Članak 212.

1. Rokovi za knjiženje predviđeni u članku 211. ovoga zakona mogu se produžiti:
 - (a) iz razloga koji se odnose na administrativnu organizaciju carinskih organa, a osobito kada je knjigovodstvo centralizirano; ili
 - (b) kada posebne okolnosti sprečavaju carinske organe da ispoštuju navedene rokove.Tako produženi rok ne prelazi 14 dana.
2. Rokovi predviđeni u stavku 1. ovoga članka ne primjenjuju se u nepredviđenim okolnostima ili slučajevima više sile.

Članak 213.

1. Kada iznos dažbine koji nastaje kao posljedica carinskog duga nije knjižen sukladno čl. 211. i 212. ovoga zakona ili je knjižen u iznosu manjem od onog koji se zakonski potražuje, iznos dažbine koji se treba naplatiti ili koji ostaje da se naplati knjiži se u roku od dva dana od dana kada carinski organi saznaju o toj situaciji i kada su u mogućnosti obračunati iznos koji se zakonski potražuje i utvrde dužnika (naknadno knjiženje). Taj se rok može produljiti sukladno članku 212. ovoga zakona.
2. Osim u slučajevima navedenim u članku 210. stavak 2. točka (b) i (c) ovoga zakona, naknadno se knjiženje ne radi kada:
 - (a) je prvobitna odluka da se dažbina ne knjiži ili da se knjiži ali u umanjenom iznosu od iznosa dažbine koji se zakonski potražuje donijeta na temelju općih propisa koji su naknadno poništeni sudbenom odlukom;
 - (b) iznos dažbine koji se potražuje nije bio knjižen zbog pogreške carinskih organa koju iz objektivnih razloga osoba koja je dužna izvršiti plaćanje nije mogla otkriti, pod uvjetom da je ta osoba sa svoje strane postupala u dobroj namjeri i sukladno svim važećim propisima glede carinskih prijava.

Kada se preferencijalni status robe utvrđuje na temelju sustava administrativne suradnje u koji su uključeni organi druge zemlje, izdavanje uvjerenja od strane tih organa, ako se pokaže netočnim, predstavlja pogrešku koja se objektivno nije mogla otkriti.

Međutim, izdavanje netočnog uvjerenja ne predstavlja pogrešku kada se uvjerenje temelji na netočnom prikazivanju činjenica od strane izvoznika, osim kada je očigledno da su organi koji su ga izdali znali ili su trebali znati da roba nije ispunila zahtjeve propisane za pravo na preferencijalno postupanje.

Osoba koja podliježe obvezi plaćanja može se braniti time da je postupala u dobroj namjeri kada može dokazati da je za vrijeme tih trgovinskih radnji vodila računa o tomu da svi uvjeti za preferencijalno postupanje budu ispoštovani.

Međutim, osoba koja podliježe obvezi plaćanja ne može se braniti time da je postupala u dobroj namjeri ako je u službenom glasilu objavljeno da postoje osnovi sumnje u svezi s pravilnom primjenom preferencijalnih aranžamana od strane zemlje korisnice,

- (c) provedbeni propis ovoga zakona oslobađa carinski organ od naknadnog knjiženja iznosa dažbina koji su manji od određenog iznosa.

Članak 214.

1. Čim se iznos dažbine proknjiži, dužnik se o njemu izvješćuje na odgovarajući način.
2. Kada je, kao napomena, iznos dažbine koji se plaća naveden u carinskoj prijavi, carinski organi mogu odrediti da se obavijest o dugu ne dostavlja sukladno stavku 1. ovoga članka, osim ako naznačeni iznos dažbine ne odgovara onom koji oni utvrde.

3. Bez odstupanja od primjene članka 211. stavak 2. ovoga zakona, kada je takva mogućnost predviđena stavkom 2. ovoga članka, puštanje robe od strane carinskih organa ima isti učinak kao izvješćivanje dužnika o iznosu proknjižene dažbine.
4. Izvješćivanje se dužnika ne radi nakon isteka roka od tri godine od dana kada je nastao carinski dug.
5. Kada carinski dug predstavlja rezultat radnje koja je, u vrijeme kada je počinjena, podlijegala kaznenom postupku, dužnik se može obavijestiti o takvom iznosu i nakon isteka roka od tri godine navedenog u stavku 4. ovoga članka.

Odjeljak 2- Rok i postupci za plaćanje iznosa dažbine

Članak 215.

1. Iznose dažbine o kojima su izviješteni, sukladno članku 214. ovoga zakona, dužnici plaćaju u sljedećim rokovima:

- (a) ako osoba nema pravo ni na jednu od olakšica za plaćanje propisanih u čl. od 217. do 222. ovoga zakona, plaćanje se obavlja u predviđenom roku.

Bez odstupanja od članka 237. stavak 2. ovoga zakona, taj rok ne prelazi 10 dana od dana izvješćivanja dužnika o iznosu dažbine koji se potražuje, a u slučaju objedinjavanja knjiženja pod uvjetima propisanim člankom 211. stavak 2. ovoga zakona, utvrđuje se tako da se dužniku ne dopusti dobijanje duljeg roka za plaćanje od onog kojeg bi dobio da mu je bilo odobreno odgođeno plaćanje.

Produljenje roka može biti odobreno i od carinskih organa na zahtjev dužnika kada je iznos dažbine koji se treba platiti nastao kao posljedica postupka naknadne naplate. Bez odstupanja od članka 222. stavak 1. točka (a) ovoga zakona, takva produljenja ne prekoračuju rok koji je dužniku potreban da poduzme odgovarajuće radnje radi izmirivanja te obveze;

- (b) Ako osoba ima pravo na bilo koju od olakšica za plaćanje predviđenih u čl. od 217. do 222. ovoga zakona, plaćanje se obavlja najkasnije do isteka roka ili rokova preciziranih u svezi s tim olakšicama.

2. Slučajevi kada se i uvjeti pod kojima se obustavlja dužnikova obveza plaćanja dažbine mogu se propisati u provedbenim propisima ovoga zakona;

- (a) kada se zahtjev za odustajanje od naplate dažbine podnosi sukladno čl. 229., 231. ili 232. ovog zakona; ili

- (b) kada se roba oduzima s ciljem njezine naknadne pljenidbe sukladno točki (c) alineja (ii) stavka 1. članka 226. ili točki (d) članka 226. ovoga zakona; ili

- (c) kada je carinski dug nastao prema članku 195. ovoga zakona, a ima više dužnika.

Članak 216.

Plaćanje se obavlja u gotovini ili na neki drugi način sa sličnim učinkom izmirivanja sukladno važećim propisima. Ono se može obaviti i poravnanjem potraživanja kada to važeći propisi dozvoljavaju.

Članak 217.

Pod uvjetom da se iznos dažbine koji određena osoba treba platiti odnosi na robu koja je prijavljena za carinski postupak koja za sobom povlači obvezu plaćanja takve dažbine, carinski organi, na zahtjev te osobe, odobravaju odgođeno plaćanje tog iznosa pod uvjetima propisanim u člancima 218., 219. i 220. ovoga zakona.

Članak 218.

Odobrovanje odgođenog plaćanja ovisi o polaganju jamstva podnositelja zahtjeva.

Članak 219.

Carinski organi odlučuju koji se od sljedećih postupaka mora primjenjivati prilikom odobravanja odgođenog plaćanja:

- (a) pojedinačno za svaki iznos dažbine proknjižen pod uvjetima propisanim u članku 211. stavak 1. ili u članku 213. stavak 1. ovoga zakona; ili
- (b) uopćeno, za sve iznose dažbina proknjižene pod uvjetima propisanim u članku 211. stavak 1. ovoga zakona u roku koji utvrde carinski organi, a koji ne prelazi 31 dan; ili
- (c) uopćeno, za sve iznose dažbina koji čine jedno knjiženje sukladno članku 211. stavak 1. ovoga zakona.

Članak 220.

1. Rok u kojemu se plaćanje odgađa je 30 dana. Izračunava se na sljedeći način:

- (a) kada se plaćanje odgađa sukladno članku 219. točka (a) ovoga zakona, taj rok se računa od dana knjiženja iznosa dažbine od strane carinskih organa. Kada se primjenjuje članak 212. ovoga zakona, rok od 30 dana, skraćuje se za broj dana koji prelaze rok od dva dana potrebna za knjiženje iznosa;
- (b) kada se plaćanje odgađa sukladno članku 219. točka (b) ovoga zakona, taj se rok računa od dana kada ističe sveukupni rok. Skraćuje se za onaj broj dana koji odgovara polovini broja dana sveukupnog roka;
- (c) kada se plaćanje odgađa sukladno članku 219. točka (c) ovoga zakona, taj se rok računa od dana isteka roka u kojemu je dotična roba bila puštena. Skraćuje se za onaj broj dana koji odgovara polovini broja dana dotičnog roka.

2. Kada je broj dana rokova iz stavka 1. točka (b) i (c) ovoga članka neparan, broj dana koji se treba oduzeti od roka od 30 dana sukladno stavku 1. točka (b) i (c) ovoga članka jednak je polovini sljedećeg najnižeg parnog broja.

3. Radi pojednostavljivanja, kada rokovi iz stavka 1. točka (b) i (c) ovoga članka predstavljaju kalendarski tjedan ili kalendarski mjesec, carinski organi mogu propisati da se iznos dažbine u svezi s kojim je plaćanje odgođeno mora platiti:
 - (a) ako je rok kalendarski tjedan, u petak četvrtog tjedna nakon tog kalendarskog tjedna;
 - (b) ako je rok kalendarski mjesec, do 16. u mjesecu nakon tog kalendarskog mjeseca.

Članak 221.

1. Odgođeno plaćanje ne odobrava se glede iznosa dažbine koji se, iako povezani s robom koja je prijavljena za carinski postupak koji za sobom povlači obvezu plaćanja takve dažbine, knjiže sukladno važećim propisima, a koji se odnose na prihvaćanje nepotpunih prijava, jer do isteka određenog roka deklarant nije dostavio potrebne podatke za konačno utvrđivanje vrijednosti robe za carinske svrhe ili nije dostavio pojedinosti ili dokument koji je nedostajao prilikom prihvaćanja nepotpune prijave.
2. Međutim, odgođeno se plaćanje može odobriti u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka kada se iznos dažbine koji se treba naplatiti knjiži prije isteka roka od 30 dana od dana kada je bio knjižen prvobitni iznos za naplatu ili, ako nije bio proknjižen, od dana prihvaćanja prijave koja se odnosi na dotičnu robu. Duljina odgode plaćanja odobrena u takvim okolnostima ne prelazi nadnevak isteka roka koji je, sukladno članku 220. ovoga zakona, bio odobren u svezi s iznosom dažbine koji je bio prvobitno utvrđen ili koji bi bio odobren da je iznos zakonski potraživane dažbine bio knjižen prilikom prijavljivanja dotične robe.

Članak 222.

1. Carinski organi mogu, osim odgođenog plaćanja, dužniku odobriti i druge olakšice za plaćanje. Odobravanje takvih olakšica za plaćanje:
 - (a) ovisi o polaganju jamstva. Međutim, takvo se jamstvo ne mora zahtijevati ako bi to, zbog situacije u kojoj se nalazi dužnik, prouzročilo ozbiljne ekonomske ili društvene neprilike.
 - (b) dovodi do obračuna i naplate kamate uz iznos dažbine. Iznos se takve kamate obračunava tako da bude jednak iznosu koji bi u tu svrhu bio zaračunat na burzi ili financijskom tržištu BiH.
2. Carinski organi mogu odustati od naplate kamate kada bi to, zbog situacije u kojoj se nalazi dužnik, prouzročilo ozbiljne ekonomske i društvene neprilike.
3. Izuzeci u smislu polaganja jamstva ili zahtijevanja kamate iz stavka 1. točki (a) i (b) ovoga članka odobravaju se odlukom Upravnog odbora.

Članak 223.

Bez obzira na olakšice za plaćanje koje su odobrene, dužnik u svakom slučaju može platiti puni ili djelomični iznos dažbine prije isteka roka za plaćanje koji mu je odobren.

Članak 224.

Potraživani iznos dažbine može platiti treća osoba umjesto dužnika.

Članak 225.

1. Kada potraživani iznos dažbine nije plaćen u propisanom roku:

- (a) carinski organi primjenjuju sve mogućnosti koje im stoje na raspolaganju prema važećim propisima, uključujući i prinudu kako bi osigurali naplatu tog iznosa;

Posebne odredbe, koje se odnose na jamca u okviru postupka provoza, mogu da propisati u provedbenim propisima ovoga zakona.

- (b) uz iznos dažbine naplaćuje se i zatezna kamata. Stopa zatezne kamate može biti veća od redovite kamatne stope koju utvrdi Centralna banka BiH. Međutim, ne može biti manja od te stope.

2. Carinski organi mogu odustati od naplate zatezne kamate:

- (a) kada bi to, zbog situacije u kojoj se nalazi dužnik, prouzročilo ozbiljne ekonomske ili društvene neprilike;
- (b) kada taj iznos ne prelazi visinu utvrđenu u provedbenim propisima ovoga zakona; ili
- (c) ako se dažbina plati u roku od pet dana od isteka roka propisanog za plaćanje.

Odustajanje od naplate zateznih kamata iz točke (a) ovoga stavka odobrava se samo odlukom Upravnog odbora.

3. Carinski organi mogu utvrditi:

- (a) minimalne rokove za obračunavanje kamata;
- (b) minimalne iznose koji se trebaju platiti kao zatezne kamate.

POGLAVLJE IV.

OTPIS CARINSKOGA DUGA

Članak 226.

1. Bez odstupanja od apsolutnog roka zastare plaćanja carinskoga duga, koji iznosi šest godina od njegova nastanka, neizmirivanje takvoga duga u slučaju zakonski utvrđene platežne nesposobnosti dužnika, carinski se dug otpisuje:

- (a) plaćanjem iznosa dažbine;
- (b) odustajanjem od naplate iznosa dažbine;

(c) kada se, u pogledu robe prijavljene za postupak koji za sobom povlači obvezu plaćanja dažbina:

(i) carinska prijava poništava;

(ii) roba, prije puštanja, oduzme i istodobno ili naknadno zaplijeni, uništi prema uputama carinskih organa, uništi ili prepusti sukladno članku 174. ili uništi ili nepovratno izgubi zbog svog stvarnog karaktera ili nepredviđenih okolnosti ili više sile;

(d) kada se roba u pogledu koje nastaje carinski dug sukladno članku 194. ovoga zakona oduzima nakon njezina nezakonitog unošenja i istodobno ili naknadno zaplijeni.

2. U slučaju oduzimanja i pljenidbe robe, smatra se da se carinski dug, neovisno o svrhama kaznenog zakona koje su primjenjive na carinske prekršaje, ne otpisuje kada, prema kaznenim propisima u BiH, dažbine predstavljaju osnov za određivanje kazni ili kada postojanje carinskoga duga predstavlja osnovu za pokretanje kaznenoga postupka.

Članak 227.

Carinski dug, na kakav se poziva u članku 209. ovoga zakona, otpisuje se i kada se poništavaju carinske radnje i postupci izvršeni kako bi se omogućilo odobravanje preferencijalnog tarifnog postupanja iz članka 209. ovoga zakona.

POGLAVLJE V.

POVRAT I ODUSTAJANJE OD NAPLATE DAŽBINE

Članak 228.

Sljedeći pojmovi imaju značenje:

- a) "povrat" znači potpuno ili djelomično vraćanje uvoznih ili izvoznih dažbina koje su plaćene;
- b) "odustajanje od naplate" znači odluku o odustajanju od naplate cjelokupnog iznosa ili dijela iznosa carinskoga duga ili odluku o poništavanju knjiženja cjelokupnog iznosa ili dijela iznosa uvozne ili izvozne dažbine koji nije plaćen.

Članak 229.

1. Uvozne ili izvozne dažbine vraćaju se ako se utvrdi da prilikom njihova plaćanja iznos takvih dažbina nije bio zakonski potraživan ili ako je taj iznos bio knjižen oprečno odredbama članka 213. stavak 2 ovoga zakona.

Od naplate uvoznih ili izvoznih dažbina odustaje se ako se utvrdi da prilikom njihova knjiženja iznos tih dažbina nije bio zakonski potraživan ili ako je taj iznos bio knjižen oprečno odredbama članka 213. stavak 2. ovoga zakona.

Nikakav povrat ili odustajanje od naplate uvoznih ili izvoznih dažbina ne odobrava se kada su činjenice koje su dovele do plaćanja ili knjiženja iznosa koji nije bio zakonski potraživan nastale kao posljedica namjernog postupka zainteresirane osobe.

2. Uvozne ili izvozne dažbine vraćaju se ili se odustaje od njihove naplate nakon podnošenja zahtjeva odgovarajućem carinskom uredu u roku od tri godine od dana kada je dužnik bio izvješten o iznosu tih dažbina.

Taj se vremenski rok produljava ako zainteresirana osoba pruži dokaze da je bila spriječena podnijeti svoj zahtjev u navedenom roku zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile.

Kada u tom roku sami carinski organi otkriju da postoji jedna ili druga situacija koja je opisana u stavka 1. ovoga članka, oni na svoju inicijativu obavljaju povrat i odustaju od naplate dažbine.

Članak 230.

Uvozne ili izvozne dažbine vraćaju se kada se carinska prijava poništi, a dažbine plate. Povrat se odobrava nakon što zainteresirana osoba podnese zahtjev u rokovima predviđenim za podnošenje zahtjeva za poništavanje carinske prijave.

Članak 231.

1. Uvozne se dažbine vraćaju ili se od njihove naplate odustaje ako se utvrdi da se iznos tih dažbina koji je proknjižen odnosi na robu koja je stavljena u određeni carinski postupak, a koju uvoznik nije prihvatio, jer je u trenutku iz članka 64. ovoga zakona bila s nedostacima ili nije ispunjavala uvjete ugovora na temelju kojega je uvezena.

U smislu ovoga stavka, smatra se da «roba s nedostacima» obuhvaća robu koja je bila oštećena prije puštanja.

2. Povrat ili odustajanje od naplate uvoznih dažbina odobrava se pod uvjetom:
 - (a) da roba nije uporabljavana, osim takve početne uporabe koja bi mogla biti potrebna da se utvrdi da je roba s nedostacima ili da nije sukladna uvjetima ugovora; i
 - (b) da je roba izvezena iz carinskoga područja BiH.

Na zahtjev zainteresirane osobe, carinski organi dopuštaju da roba bude izvezena ili uništena, ili da se s ciljem njezina ponovnog izvoza, stavi u postupak provoza ili postupak carinskog skladištenja ili da bude smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu.

U svrhe određivanja jednog od ovih carinski odobrenih postupanja ili uporabe, ta se roba smatra robom koja nije bh. roba.

3. Uvozne se dažbine ne vraćaju i od njihove se naplate ne odustaje u pogledu robe koja je, prije nego što je bila prijavljena carinskom prijavom, bila privremeno uvezena radi ispitivanja, osim ako činjenica da je roba bila s pogreškom ili da nije ispunila uvjete ugovora nije se mogla normalno otkriti tijekom takvih ispitivanja.
4. Uvozne se dažbine vraćaju ili se odustaje od njihove naplate iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka nakon podnošenja zahtjeva odgovarajućem carinskom uredu u roku od 12 mjeseci od dana izvješćivanja dužnika o iznosu tih dažbina. Međutim, u iznimno opravdanim slučajevima, carinski organi mogu dopustiti prekoračenje toga roka.

Članak 232.

1. Može se izvršiti povrat uvoznih ili izvoznih dažbina ili odustati od njihove naplate i u nekim drugim situacijama od onih iz čl. 29., 230. i 231. ovoga zakona, a koje:
 - (a) se utvrde u provedbenim propisima ovoga zakona;
 - (b) nastanu kao posljedica okolnosti u kojima nikakva prevara ili očiti nemar se ne mogu pripisati toj osobi. Situacije u kojima se ova odredba može primijeniti i postupci koje u tom cilju treba slijediti definiraju se u provedbenim propisima ovoga zakona. Povrat ili odustajanje od naplate dažbine može podlijegati posebnim uvjetima.
2. Povrat se dažbina obavlja ili se od njihove naplate odustaje iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka nakon podnošenja zahtjeva odgovarajućem carinskom uredu u roku od 12 mjeseci od dana kada se dužnik izvjesti o iznosu tih dažbina. Međutim, u iznimno opravdanim slučajevima, carinski organi mogu dopustiti prekoračenje toga roka.

Članak 233.

Povrat se uvoznih ili izvoznih dažbina obavlja ili se od njihove naplate odustaje pod uvjetima predviđenim u ovom poglavlju samo ako iznos koji se treba vratiti ili od čije se naplate odustaje premašuje iznos koji je utvrđen u provedbenim propisima ovoga zakona. Međutim, carinski organi mogu odobriti i zahtjev za povrat ili odustajanje od naplate koji se odnosi na niži iznos.

Članak 234.

1. Povrat iznosa uvoznih ili izvoznih dažbina ili kamate ili zatezne kamate koja je naplaćena prilikom plaćanja takvih dažbina ne dovodi do isplaćivanja kamate od strane carinskih organa. Međutim, kamata se isplaćuje kada odluka za odobravanje zahtjeva za povrat nije izvršena u roku od tri mjeseca od dana donošenja te odluke.
2. Iznos kamate iz stavka 1. ovoga članka obračunava se tako da bude jednak iznosu koji bi se zaračunao u tu svrhu na burzi ili financijskom tržištu BiH.

Članak 235.

Kada se pogreškom odustane od naplate carinskog duga ili kada se pogreškom obavi povrat odgovarajućeg iznosa dažbine, prvobitni dug ponovno postaje plativ. Svaka kamata plaćena prema članku 234. ovoga zakona mora biti vraćena.

DIO OSMI

ŽALBE

Članak 236.

1. Svaka osoba ima pravo žalbe na odluke koje donesu carinski organi, koje se odnose na primjenu carinskih propisa, a koje je se tiču.
2. Svaka osoba koja je podnijela zahtjev carinskim organima za donošenje odluke u svezi s

primjenom carinskih propisa, a nije dobila odluku po tom zahtjevu u roku iz članka 6. stavak 2. ovoga zakona također ima pravo žalbe.

Članak 237.

1. Podnošenje žalbe ne odgađa primjenu sporne odluke.
2. Međutim, carinski organi odgađaju primjenu takve odluke u cjelosti ili djelomično kada imaju dobar razlog za vjerovanje da ta sporna odluka nije sukladna carinskim propisima ili kada se smatra da će nanijeti nepopravljivu štetu zainteresiranoj osobi.
3. Kada sporna odluka ima za posljedicu naplatu uvoznih ili izvoznih dažbina, odgađanje provedbe te odluke ovisi o tome postoji li jamstvo ili treba se položiti. Međutim, takvo jamstvo ne mora se zahtijevati kada bi takav zahtjev, zbog okolnosti u kojima se dužnik nalazi, vjerojatno prouzročio ozbiljne ekonomske ili društvene neprilike.

DIO DEVETI

Zaključne odredbe

Članak 238.

Sva carinska službena dokumenta u carinskom postupku popunjavat će se na bilo kom službenom jeziku u BiH.

Članak 239.

1. Ovaj zakon, uključujući i njegov prilog, u cjelosti je obvezujući i izravno se primjenjuje na carinskom području BiH.
2. Ovaj zakon ima jaču pravnu snagu u odnosu na druge BiH propise, koji reguliraju područje carinske politike.
3. Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od 1. siječnja 2005. godine.
4. Od dana primjene ovoga zakona prestaje važiti Zakon o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 21/98 i 10/02).

PSBiH broj 119/04

2. studenoga 2004. godine

S a r a j e v o

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević

PRILOG

ROBA OSLOBOĐENA PLAĆANJA UVOZNIH DAŽBINA

Članak 1.

Okvir i osnovne definicije

1. Ovim prilogom, sukladno članku 176. ovoga zakona, propisuju se oni slučajevi u kojima se, pod posebnim uvjetima, oslobađanje od plaćanja dažbine odobrava pojedinačno kada se roba stavlja u slobodan promet u BiH.
2. U smislu ovog aneksa:
 - (a) **“Količina i vrijednost robe koju putnik može unijeti”** znači količinu određene robe i ukupnu vrijednost robe koju putnik može unijeti u carinsko područje BiH jedanom dnevno prilikom dolaska u carinsko područje BiH iz strane zemlje, pod uvjetom da je roba nekomercijalnog karaktera.
 - (b) **“Osobna imovina”** znači svu imovinu namijenjena za osobnu uporabu određenih osoba ili za zadovoljavanje potreba njihova kućanstva.

“Osobnu imovinu“ osobito čini sljedeće:

- (i) predmeti kućanstva;
- (ii) bicikli i motocikli, privatna motorna vozila i njihove prikolice, kamp kućice, izletnički brodovi i privatni zrakoplovi.

Potrepštine za kućanstvo koje odgovaraju normalnim porodičnim zahtjevima, kućni ljubimci i jahaće životinje, kao i portabl instrumenti za primijenjenu umjetnost ili humanističke znanosti, potrebne određenoj osobi za obavljanje njezine djelatnosti ili zanimanja, također čine “osobnu imovinu”.

- (c) **“Predmeti domaćinstva”** znače osobne predmete, kućnu posteljinu, namještaj i oprema namijenjena za osobnu uporabu tih osoba ili za zadovoljavanje potreba njihovih kućanstava. Međutim, karakter i količina “predmeta kućanstava” ne smiju biti takvi da upućuju na to da se oni uvoze iz komercijalnih razloga.
- (d) **“Osobni prtljag”** znači sav prtljag koji je putnik u stanju prijaviti carinskim organima prilikom svog dolaska u BiH, kao i svaki drugi prtljag koji se naknadno predoči ovim istim organima, pod uvjetom da se može pružiti dokaz da je prilikom polaska putnika zaveden kao prateći prtljag kod kompanije koja ga je prevezla u BiH iz zemlje polaska.
- (e) **“Roba nekomercijalnog karaktera”** znači uvoze povremenog karaktera, a koji se sastoje isključivo od robe za osobnu uporabu putnika ili njihovih obitelji, ili od robe koja je namijenjena za darove; karakter i količina takve robe ne smiju biti takvi da upućuju na to da se uvoze iz komercijalnih razloga.

- (f) **“Carinska olakšica”** znači da se stopa koja je precizirana u Tarifnom pregledu Zakona o carinskoj tarifi BiH ne primjenjuje.
- (g) **“Uzorci robe”** znače svaki proizvod koji predstavlja vrstu robe čiji način prijavljivanja i količina, za robu iste vrste ili kvalitete, isključuju njihovu uporabu u bilo koje druge svrhe osim za pribavljanje narudžbi.
- (h) **“Alkoholni proizvodi”** znači: proizvodi (pivo, vino, aperitivi s vinskom ili alkoholnom bazom, konjaci, likeri ili alkoholni napici, itd.) koji potpadaju pod tarifnu oznaku br. 22 03 do 22 09 u Tarifnom pregledu Zakona o carinskoj tarifi Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Roba sadržana u osobnom prtljagu putnika

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba koja je sadržana u osobnom prtljagu putnika koji dolazi iz inozemstva, a koja ne podliježe bilo kakvim važećim ograničenjima ili zabranama, pod uvjetom da takvi uvozi nisu komercijalnog karaktera.
2. Carinska olakšica navedena u stavku 1. ovoga članka, a u svezi s dolje nabrojanom robom, primjenjuje se uz sljedeća količinska ograničenja po putniku i po danu:
 - (a) roba nekomercijalnog karaktera, uključujući darove i suvenire koji se nalaze u osobnom prtljagu putnika, a čija carinska vrijednost nije veća od 200 KM.
 - (b) proizvodi od duhana:
 - (i) 200 cigareta; ili
 - (ii) 100 cigarilosa; ili
 - (iii) 250 grama duhana.
 - (c) alkoholna pića:
 - (i) 2 litra stolnoga vina;
 - (ii) 1 litar alkohola ili žestokog pića od preko 22% vol.; ili 2 litre desertnog vina, pjenušca ili drugih pića;
 - (d) parfemi i toaletne vode:
 - (i) 60 cc/ml parfema;
 - (ii) 250 cc/ml toaletne vode.
3. Putnici mlađi od 17 godina nemaju pravo uvoziti robu navedenu u stavku 2. točka (b) i (c) ovoga članka.

Članak 3.

Osobna imovina fizičkih osoba koje svoje mjesto boravka premještaju iz strane zemlje u BiH

1. Od plaćanja uvoznih dažbina oslobađa se osobna imovina uvezena od fizičkih osoba koje svoje mjesto boravka premještaju iz strane zemlje u carinsko područje BiH.
2. Carinska je olakšica ograničena na osobnu imovinu koja je:
 - (a) bila u vlasništvu i, u slučaju nepotrošive robe, uključujući bicikla i motocikla, privatna motorna vozila i njihove prikolice, kamp kućice, izletničke brodove i privatne zrakoplove, koje je određena osoba uporabljivala u svom predašnjem mjestu boravka najmanje šest mjeseci do dana kada je prestala imati mjesto boravka u stranoj zemlji iz koje je došla;
 - (b) koja namjerava da se upotrebljuje u iste svrhe u mjestu prebivališta te osobe u BiH.
3. Na zahtjev carinskog organa, fizička je osoba obvezna priložiti dokaz o tome da je ispunjeno vremensko razdoblje koje se spominje u stavku 2. točka (a) ovoga članka.
4. Carinska se olakšica može odobriti samo osobama čije je mjesto boravka bilo izvan BiH u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci, odnosno najmanje 12 mjeseci u vremenskom razdoblju od četiri godine boravka.
5. Carinska se olakšica odobrava isključivo za osobnu imovinu koja je prijavljena za stavljanje u slobodan promet u roku od 12 mjeseci od dana ustanovljenja prebivališta unutar carinskoga područja BiH.
6. Osim za posebne odredbe precizirane u prethodnom odjeljku ovoga priloga, nikakve carinske se olakšice ne odobravaju :
 - (a) za alkoholne proizvode;
 - (b) za duhan i proizvode od duhana;
 - (c) za komercijalna prijevozna sredstva;
 - (d) za proizvode koji se rabe za obavljanje djelatnosti ili zanimanja, osim portabl instrumenata za primijenjenu umjetnost ili humanističke znanosti.
7. Osobna imovina kojoj je dozvoljen uvoz bez plaćanja dažbine ne može se posuđivati, davati kao jamstvo, iznajmiti ili ustupiti, bilo za naknadu ili besplatno, u roku od 12 mjeseci od dana prihvatanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet, bez prethodnog dobijanja suglasnosti carinskih organa.
8. Svaka pozajmica, davanje u vidu jamstva, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka vremenskog roka navedenog u stavku 7. ovoga članka povlači za sobom plaćanje odgovarajuće dažbine na ime predmetne imovine po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan takve pozajmice, davanja u vidu jamstva, iznajmljivanja ili ustupanja, a na bazi vrste imovine i carinske vrijednosti koja je utvrđena ili prihvaćena tog dana od mjerodavnih carinskih organa.

Članak 4.

Osobna imovina stečena nasljedstvom

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se osobna imovina koju su državljani BiH i strani državljani stalno nastanjeni u BiH naslijedili u inozemstvu.
2. U svrhu stavka 1. ovoga članka, pojam “osobna imovina” znači i predmete kućanstva koji su činili imovinu pokojnika.
3. Osim za posebne odredbe koje se odnose na robu sadržanu u osobnom prtljagu putnika, carinske se olakšice ne odobravaju:
 - (a) za alkoholne proizvode;
 - (b) za duhan i proizvode od duhana;
 - (c) za komercijalna prijevozna sredstva;
 - (d) za proizvode koji se rabe prilikom obavljanja djelatnosti ili zanimanja, osim portabl instrumenata za primijenjenu umjetnost ili humanističke znanosti koji su bili potrebni za obavljanje djelatnosti ili zanimanja pokojnika;
 - (e) za zalihe sirovina i gotovih ili polugotovih proizvoda;
 - (f) za žive životinje i poljoprivredne proizvode koji premašuju količine potrebne za normalne obiteljske potrebe.
4. Carinska se olakšica odobrava isključivo za osobnu imovinu stavljenju za slobodan promet najkasnije godinu dana od dana kada je određena osoba stekla pravo na tu imovinu. Međutim, carinski organi mogu produljiti ovaj vremenski rok na temelju posebnih razloga.
5. Stavci od 1. do 4. ovoga članka također se primjenjuju i na osobnu imovinu koju nasljedstvom steknu osobe iz članka 4. točka (1) (c) ovoga zakona koje se bave neprofitnom djelatnošću i koje su registrirane u carinskom području BiH.

Članak 5.

Predmeti kućanstva za opremanje sekundarnog boravišta

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti kućanstva koje uvozi fizička osoba s uobičajenim mjestom boravka izvan BiH s ciljem opremanja sekundarnog mjesta boravka u carinskom području BiH.
2. Oslobađanje se ograničava na sljedeće predmete kućanstva koji su:
 - (a) osim u posebnim slučajevima i pod opravdanim okolnostima, rabljeni i pripadali dotičnoj osobi u razdoblju od najmanje šest mjeseci prije izvoza tih predmeta kućanstva;
 - (b) i po naravi i količini odgovaraju normalnom opremanju tog sekundarnog boravišta.

3. Oslobađanje se odobrava samo sljedećim osobama:
 - (a) koje imaju uobičajeno mjesto boravka izvan BiH neprekidno najmanje 12 mjeseci;
 - (b) koje su vlasnici sekundarnog boravišta ili su ga iznajmili na najmanje dvije godine; i
 - (c) koje se obvezuju da sekundarno boravište neće iznajmiti trećoj osobi dok one ili njihove obitelji budu odsutne.
4. Oslobađanje se može ograničiti na jednokratnu primjenu za jedno te isto sekundarno boravište.
5. Dozvola za oslobađanje može podlijegati polaganju jamstva kako bi se osiguralo plaćanje bilo kakvog carinskog duga koji bi mogao proizaći.
6. Iznajmljivanje ili prijenos sekundarnog boravišta na treću osobu prije isteka razdoblja od dvije godine od dana prihvaćanja uvoza predmeta za kućanstvo povlači za sobom plaćanje odgovarajućeg iznosa dažbina, po stopi koja se primjenjuje u trenutku iznajmljivanja ili prijenosa a na temelju vrste robe i carinske vrijednosti prihvaćene ili procijenjene tog dana od strane carinskih organa. Oslobađanje se nastavlja primjenjivati ako se ti predmeti koriste za opremanje novog sekundarnog boravišta pod uvjetom da se poštuju odredbe stavka 3. točka (b) i (c) ovoga članka.
7. Bilo kakvo posuđivanje, davanje u zalog, iznajmljivanje ili prijenos, bilo uz naknadu ili besplatno, tih predmeta kućanstva trećoj osobi prije isteka razdoblja od dvije godine od dana odobravanja povlači za sobom plaćanje odgovarajućih dažbina pod istim uvjetima spomenutim u stavku 6 ovog članka. Ovo razdoblje može biti produljeno do 10 godina za predmete kućanstva s većom vrijednošću.

Članak 6.

Osnovna sredstva i druga oprema uvezena u svrhu prijenosa poslova iz treće zemlje u BiH

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se osnovna sredstva i druga oprema koja pripada poduzetništvima koja su definitivno prekinula svoju djelatnost u stranoj zemlji i premjestila se u carinsko područje BiH, kako bi tu nastavila obavljati sličnu djelatnost.

U slučajevima gdje je premješteno poduzeće poljoprivredno gazdinstvo, živa stoka koja mu pripada također se uvozi bez plaćanja dažbine.
2. U svrhe stavka 1. ovoga članka, "poduzeće" znači neovisnu ekonomsku jedinicu proizvodne ili uslužne djelatnosti.
3. Oslobađanje od plaćanja dažbine ograničava se na osnovna sredstva i drugu opremu koja je:
 - (a) rabljena u poduzetništvu najmanje 12 mjeseci do dana kada je ono prestalo poslovati u stranoj zemlji iz koje je prenijelo svoje djelatnosti;
 - (b) koja se namjerava rabiti u iste svrhe nakon prijenosa;
 - (c) koja odgovara karakteru i opsegu dotičnog poduzetništva.

4. Carinska se olakšica ne odobrava poduzetništvima čiji je premještaj u carinsko područje BiH uslijedio nakon ili u svrhu spajanja sa ili apsorpiranja od strane poduzetništva ustanovljenog u carinskom području BiH, osim u slučaju pokretanja nove djelatnosti u navedenom poduzetništvu.
5. Carinska se olakšica ne odobrava:
 - (a) za prijevozna sredstva koja po svom karakteru ne predstavljaju sredstva za proizvodnju ili uslužnu djelatnost;
 - (b) za namirnice svih vrsta namijenjene za prehranu ljudi ili životinja;
 - (c) za gorivo i zalihe sirovina, gotovih ili polugotovih proizvoda;
 - (d) za žive životinje koje su u posjedu trgovaca.
6. Carinska olakšica koja se odobrava prema odredbama ovoga članka odobrava se isključivo za osnovna sredstva i opremu koja se unosi u pogledu stavljanja u slobodan promet prije isteka roka od 12 mjeseci od dana kada poduzeće prestane sa svojom djelatnošću u stranoj zemlji iz koje dolazi.
7. Dok ne istekne rok od 12 mjeseci od dana kada je prihvaćena prijava za stavljanje u slobodan promet, osnovna sredstva i oprema koja je uvezena bez plaćanja dažbine ne smije se pozajmljivati, davati kao jamstvo, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, bez prethodne suglasnosti carinskih organa.
8. Svaka pozajmica, davanje u vidu jamstva, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka vremenskog roka navedenog u stavku 7. ovoga članka, povlači za sobom plaćanje odgovarajućih dažbina na određenu robu, po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan kada je izvršeno pozajmljivanje, davanje u vidu jamstva, iznajmljivanje ili ustupanje, a na temelju vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.
9. Stavci od 1. do 8. ovoga članka također se primjenjuju i na osnovna sredstva i opremu koja pripada osobama koje se bave slobodnom djelatnošću, te osobama iz članka 4. točka (1) (c) ovoga zakona koje se bave neprofitnom djelatnošću, a koje ove djelatnosti prebacuju iz strane zemlje u carinsko područje BiH.

Članak 7.

Proizvodi koje poljoprivrednici iz BiH dobiju na posjedima smještenim u stranoj zemlji

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se poljoprivredni, stočarski, pčelarski, hortikulturni i šumski proizvodi koje s imanja smještenih u zemlji koja graniči s carinskim područjem BiH dobiju poljoprivrednici koji svoje poduzeće imaju u navedenom carinskom području koje graniči sa stranom zemljom.
2. Kako bi imali koristi od odredbi stavka 1. ovoga članka, stočarski proizvodi moraju biti dobijeni od stoke koja potječe iz BiH, odnosno koja je stavljena u slobodan promet.
3. Oslobađanje se ograničava na proizvode koji nisu bili podvrgnuti bilo kakvom drugom tretmanu osim onog koji obično slijedi nakon žetve ili proizvodnje.

4. Oslobođanje se odobrava samo za one proizvode koje poljoprivrednici unose u carinsko područje BiH, odnosno koji se unesu u njihovo ime.
5. Stavci od 1. do 4. ovoga članka također se primjenjuju i na proizvode koje ribarenjem ili uzgojem ribe na jezerima ili vodenim tokovima koji se nalaze na granici između BiH i neke druge zemlje dobijaju ribari iz BiH, a isto tako i na proizvode koje lovom na takvim jezerima ili vodenim tokovima dobijaju športisti iz BiH.

Članak 8.

Sjemeni, gnojivo i proizvodi za obradbu zemljišta koje uvoze poljoprivrednici u stranim zemljama za uporabu na posjedima koja graniče s tim zemljama

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se sjemeni, gnojiva, proizvodi za obradbu zemljišta i usjevi namijenjeni za uporabu na posjedu smještenom u carinskom području BiH koje se graniči sa stranom zemljom i koje obrađuju poljoprivrednici koje svoje glavno gazdinstvo imaju unutar navedene strane zemlje, a koje se graniči s carinskim područjem BiH.
2. Oslobođanje se ograničava na količine sjemeni, gnojiva i drugih proizvoda potrebnih za obradbu posjeda.
3. Oslobođanje se dozvoljava samo za sjemeni, gnojiva ili druge proizvode koji se izravno uvoze na carinsko područje BiH od strane poljoprivrednog proizvođača ili u njegovo ime.
4. Bosna i Hercegovina može uvjetovati ovo oslobađanje dobijanjem reciprocitetnog tretmana.

Članak 9.

Roba za žrtve nesreća

1. Roba uvezena od javnih organa u BiH ili dobrotvornih, odnosno humanitarnih organizacija odobrenih od mjerodavnih organa, oslobađa se od plaćanja dažbine kada je namijenjena:
 - (a) za besplatnu raspodjelu žrtvama nesreća koje su pogodile područje BiH;
 - (b) za stavljanje na besplatno raspolaganje žrtvama takvih nesreća dok ostaju u vlasništvu dotičnih organizacija.
2. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba uvezena za slobodan promet od strane agencija za pružanje pomoći u nesreći s ciljem zadovoljavanja njihovih potreba za vrijeme dok obavljaju svoju djelatnost pod istim uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.
3. Oslobođanje se ne odobrava za materijale i opremu namijenjenu za obnovu područja pogođenih nezgodom.
4. Oslobođanje se odobrava samo organizacijama čiji računovodstveni postupci omogućavaju mjerodavnim organima nadgledanje njihovog poslovanja i koje pružaju sva jamstva koja se smatraju nužnim.
5. Organizacije koje uživaju olakšice ne mogu posuditi, iznajmiti ili ustupiti, uz naknadu ili besplatno, robu iz stavka 1. ovoga članka pod drukčijim uvjetima od onih predviđenih u

ovom članku, bez dobijanja prethodnog odobrenja u svezi s tim od mjerodavnih organa. Ako se roba posudi, iznajmi ili ustupi organizaciji koja je i sama ovlaštena uporabljivati olakšicu, ona se nastavlja odobravati, pod uvjetom da je ta druga organizacija rabi u svrhe kojima se stječe pravo na takvu olakšicu. U ostalim slučajevima, posuđivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan posudbe, iznajmljivanja ili ustupanja, na temelju vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane mjerodavnih organa.

6. Roba iz stavka 1. točka (b) ovoga članka, nakon što je žrtve nesreće prestanu rabiti, ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, uz naknadu ili besplatno, osim ako to ne odobri mjerodavni organ.
7. Ako se roba posudi, iznajmi ili ustupi organizaciji koja i sama ima pravo na olakšicu sukladno stavku 1. ovoga članka ili, ako to odgovara, olakšica se nastavlja odobravati pod uvjetom da je takve organizacije primjenjuju u svrhe kojima se stječe pravo na takvu olakšicu. U ostalim slučajevima, posudba, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju dažbine po stopi koja se primjenjivala na dan posudbe, iznajmljivanja ili ustupanja, na temelju vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.

Članak 10.

Roba za dobrotvorne ili humanitarne organizacije

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se sljedeća uvezena roba u mjeri u kojoj to neće dovesti do zlorabe ili većih poremećaja u konkurenciji:
 - (a) osnovne potrepštine koje uvezu javne organizacije ili dobrotvorne organizacije, a koje mjerodavni organi ovlaste za njihovu raspodjelu u humanitarne svrhe;
 - (b) roba koju osoba ili organizacija registrirana u stranoj zemlji šalje besplatno, a bez ikakve komercijalne namjere pošiljatelja, javnim organizacijama ili drugim dobrotvornim ili humanitarnim organizacijama odobrenim od strane mjerodavnih organa za prikupljanje priloga na dobrotvornim manifestacijama u korist siromašnih osoba;
 - (c) oprema i uredski materijali koje osobe ili organizacije, registrirane izvan carinskog područja BiH, bez ikakve komercijalne namjere pošiljatelja besplatno šalju javnim organizacijama ili drugim dobrotvornim ili humanitarnim organizacijama odobrenim od strane mjerodavnih organa, a isključivo za zadovoljenje operativnih potreba ili za ostvarivanje njihovih dobrotvornih ili humanitarnih ciljeva.
2. U smislu stavka 1. točka (a) ovoga članka, "osnovne potrepštine" znače robu koja je potrebna za zadovoljenje neposrednih potreba ljudi, npr. hrana, lijekovi, odjeća i posteljina.
3. Nikakva se carinska olakšica ne odobrava:
 - (a) za alkoholne proizvode;
 - (b) za duhan i duhanske proizvode;
 - (c) za kavu;
 - (d) za motorna vozila osim ambulantnih kola i specijalnih vozila za prijevoz invalidnih osoba.

4. Carinska se olakšica odobrava samo organizacijama čije računovodstvene procedure omogućuju mjerodavnim organima nadgledanje njihovoga poslovanja, odnosno koje nude sva jamstva koje se smatraju nužnim.
5. Organizacije koje uživaju olakšice ne smiju posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, uz naknadu ili besplatno, robu i opremu preciziranu u stavku 1. u druge svrhe od onih koje su precizirane u stavku 1. točka (a) i (b) ovoga članka bez prethodne suglasnosti carinskih organa.
6. Ako se roba i oprema pozajmljuje, izdaje ili ustupa organizaciji koja i sama ima pravo na carinsku olakšicu sukladno stavku 1. ovoga članka, carinska se olakšica i dalje odobrava pod uvjetom da takva organizacija rabi robu u one svrhe za koje se daje pravo na takvu olakšicu.
7. U drugim slučajevima, pozajmljivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju dažbine, po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan pozajmljivanja, iznajmljivanja ili ustupanja, a na temelju vrste robe ili opreme i carinske vrijednosti ustanovljene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.
8. Organizacije navedene u stavku 1. ovoga članka, koje prestanu ispunjavati uvjete po kojima imaju pravo na carinsku olakšicu, ili koje namjeravaju rabiti robu i opremu primljenu bez plaćanja dažbine u druge svrhe od onih koje su precizirane tim stavom, moraju o tome izvijestiti mjerodavne organe.
9. Roba i oprema koja ostane u vlasništvu organizacija koje prestanu ispunjavati uvjete po kojima imaju pravo na carinsku olakšicu podliježu plaćanju odgovarajućih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan prestanka ispunjavanja ovih uvjeta a na temelju vrste robe i opreme, odnosno carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene toga dana od strane carinskih organa.
10. Roba i oprema koju organizacije koje uživaju carinsku olakšicu rabe u druge svrhe od onih preciziranih u stavku 1. ovoga članka podliježu plaćanju odgovarajućih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan prestanka ispunjavanja ovih uvjeta, a na temelju vrste robe i opreme, odnosno carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene toga dana od strane carinskih organa.

Članak 11.

Roba namijenjena za potrebe slijepih osoba

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovno, znanstveno ili kulturno usavršavanje slijepih osoba, a koji su navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor.
2. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovno, znanstveno ili kulturno usavršavanje slijepih osoba, koji su navedeni u listi koju sačinjava Upravni odbor, pod uvjetom da ih uvoze:
 - (a) slijepi osobe za svoju osobnu uporabu;
 - (b) institucije ili organizacije koje skrbe za obrazovanje ili pružanje pomoći slijepim osobama, a koje su odobrene od mjerodavnih organa u BiH u svrhu ulaska ovih artikala bez plaćanja dažbine.
3. Olakšica iz stavka 2. ovoga članka primjenjuje se na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su konkretno namijenjeni za dotične artikle, kao i na alat koji se rabi za

održavanje, provjeravanje, kalibraciju ili popravku navedenih artikala, pod uvjetom da se takvi rezervni dijelovi, komponente, pribor ili alat uvoze istodobno kada i navedeni artikli ili, ako se uvoze naknadno, da se može utvrditi da su namijenjeni za artikle koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, odnosno koji bi imali pravo na oslobađanje u vrijeme kada je oslobađanje zatraženo za konkretne dotične rezervne dijelove, komponente ili pribor i alat.

Članak 12.

Roba namijenjena za potrebe drugih hendikepiranih osoba

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovanje, upošljavanje ili društveno napredovanje fizički ili mentalno hendikepiranih osoba, pod uvjetom da ih uvoze:
 - (a) hendikepirane osobe za svoju osobnu uporabu;
 - (b) institucije ili organizacije koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili pružanjem pomoći hendikepiranim osobama, a koje imaju odobrenje mjerodavnih organa da uvezu takve artikle bez plaćanja dažbine.
2. Predmeti iz stavka 1. ovoga članka oslobađaju se od plaćanja dažbine pod uvjetom da se ne proizvode u BiH.
3. Oslobađanje iz stavka 1. ovog članka primjenjuje se na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su konkretno namijenjeni za dotične artikle, kao i na alat koji se rabi za održavanje, provjeravanje, kalibraciju ili popravku navedenih artikala, pod uvjetom da se takvi rezervni dijelovi, komponente, pribor ili alat uvoze istodobno kad i navedeni artikli ili, ako se uvoze naknadno, da se može utvrditi da su namijenjeni za artikle koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, odnosno koji bi imali pravo na oslobađanje u vrijeme kada je oslobađanje zatraženo za konkretne dotične rezervne dijelove, komponente ili pribor i alat.

Članak 13.

Osobni automobili koje uvoze invalidne osobe

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se invalidne osobe na osobni automobil koji uvezu iz inozemstva jednom u razdoblju od pet godina, a koji će rabiti kao ortopedno ili drugo pomagalo.
2. U smislu stavka 1. ovoga članka, sljedeće osobe smatraju se invalidnim osobama koje mogu ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine pri uvozu osobnog automobila kao ortopednog ili drugog pomagala:
 - (a) ratni vojni invalidi, ako je rješenjem mjerodavnog povjerenstva za utvrđivanje stupnja invalidnosti prema propisima o invalidskom osiguranju utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 70%, kao i za utvrđeni stupanj invalidnosti od 50% i više, ako se radi o amputacijama i težim oštećenjima ekstremiteta koja uvjetuju uporabu vozila prilagođenih invalidnim osobama;
 - (b) ostale invalidne osobe, ako je rješenjem mjerodavnog povjerenstva za utvrđivanje stupnja invalidnosti prema propisima o invalidskom osiguranju utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 80%, posebno organa za kretanje (donji ekstremiteti, karlica, kralježnica) kao i drugih organa koji dovode do deformacije funkcije donjih

ekstremiteta; potpuni gubitak ili oštećenje vida; teži oblik retardiranosti ili paralize.

3. Invalidna osoba može uvesti osobni automobil do vrijednosti od 30.000 KM, odnosno osobni automobil posebno prilagođen za prijevoz invalidnih osoba, bez ograničenja vrijednosti.

Članak 14.

Predmeti neznatne vrijednosti koji se povremeno primaju u pismima i poštanskim paketima

1. Državljeni BiH i strani državljani oslobađaju se plaćanja dažbine za predmete neznatne vrijednosti koje prime iz inozemstva u pismima i poštanskim paketima, u vrijednosti do 50 KM.
2. Oslobađanje se ne primenjuje :
 - (a) na alkoholne proizvode;
 - (b) na parfeme i toaletne vode;
 - (c) na duhan i duhanske preradevine.
3. Uobičajeno primanje paketa, u smislu ovoga stavka, podrazumijeva primanje paketa iz inozemstva jednom u tijeku tjedna.

Članak 15.

Razna dokumenta i predmeti

Sljedeća dokumenta i predmeti oslobađaju se od plaćanja dažbine:

- (a) dokumenta koja se besplatno šalju javnim službama u BiH i entitetima;
- (b) publikacije stranih vlada i publikacije zvaničnih međunarodnih organa namijenjene za besplatnu raspodjelu;
- (c) glasački listići za izbore u organizaciji organa u trećim zemljama;
- (d) predmeti koji se kao dokazi ili u slične svrhe podnose sudovima ili drugim zvaničnim institucijama u BiH i entitetima;
- (e) primjerci potpisa i cirkularna pisma koja se dostavljaju kao dio uobičajene razmjene informacija između javnih službi ili bankarskih institucija;
- (f) službeni tiskani materijali koje prima Centralna banka BiH i agencije za bankarstvo u entitetima;
- (g) izvješća, izjave, note, prospekti, obrasci zahtjeva i ostala dokumenta sačinjena od poduzetništva ustanovljenih u trećoj zemlji i dostavljena vlasnicima ili upisnicima vrijednosnih papira koje izdaju ta poduzetništva;

- (h) snimljeni materijali (bušene kartice, tonski zapisi, mikrofilmovi, itd.) za prijenos informacija koje se besplatno šalju određenom primatelju, u mjeri u kojoj uvoz bez plaćanja dažbine ne dovodi do zlorabe ili većih poremećaja konkurencije;
- (i) spisi, arhive, tiskani obrasci i druga dokumenta koja se rabe na međunarodnim sastancima, konferencijama ili kongresima, te izvješća o takvim skupovima;
- (j) planovi, tehnički crteži, tlocrti, opisi i druga slična dokumenta uvezena s ciljem dobijanja ili ispunjavanja narudžbi u trećim zemljama ili sudjelovanja na takmičenju koje se održava na carinskom području BiH;
- (k) dokumenta koja se rabe prilikom ispitivanja koja institucije iz trećih zemalja obavljaju u carinskom području BiH;
- (l) tiskani obrasci koji se rabe kao zvanična dokumenta u međunarodnom prometu vozila ili roba prema međunarodnim konvencijama;
- (m) tiskani obrasci, naljepnice, karte i slična dokumenta koje prijevozna ili hotelijerska poduzetništva u trećoj zemlji dostavljaju putničkim agencijama u carinskom području BiH;
- (n) rabljeni tiskani obrasci i karte, otpremnice, konosmani, tovarni listovi i druga komercijalna ili uredska dokumenta;
- (o) zvanični tiskani obrasci iz treće zemlje ili od međunarodnih organa i tiskani materijali koji su sukladni međunarodnim standardima, a koje udruge trećih zemalja dostavljaju za raspodjelu odgovarajućim udrugama smještenim u carinskom području BiH;
- (p) fotografije, slajdovi i stereotipne podloge za fotografije, s tekstom ili bez teksta, koje se dostavljaju novinskim agencijama ili izdavačima novina ili časopisa.

Članak 16.

Roba koja se uvozi u trgovačko-promidžbene svrhe

Uzorci robe zanemarljive vrijednosti

1. Od plaćanja se dažbine oslobađaju uzorci robe koji su zanemarljive vrijednosti, a koji se mogu rabiti samo za narudžbu one vrste robe koju predstavljaju s ciljem njihova uvoza u carinsko područje BiH.
2. Mjerodavni carinski organ može zahtijevati da određeni proizvodi, da bi imali carinsku olakšicu iz stavka 1. ovoga članka, moraju biti učinjeni trajno neuporabljivim tako što će se pocijepati, perforirati ili jasno i neizbrisivo označiti, ili nekim drugim procesom, pod uvjetom da takav postupak ne uništi njihov karakter uzorka.

Tiskani i reklamni materijal

3. Od plaćanja dažbine oslobađa se tiskani i reklamni materijali kao što su katalogi, cjenovnici, upute za uporabu ili brošure, pod uvjetom da se odnose:
 - (a) na robu namijenjenu prodaji ili iznajmljivanju; ili
 - (b) prijevoz, komercijalno osiguranje ili bankarske usluge koje pruža pravna osoba ustanovljena izvan carinskog područja BiH.
4. Carinska je olakšica iz stavka 3. ovoga članka ograničena na tiskani i reklamni materijal koji ispunjava sljedeće uvjete:
 - (a) na tiskanom materijalu mora jasno biti naznačeno ime poduzetništva koje proizvodi, prodaje ili iznajmljuje robu ili koje pruža usluge na koje se taj materijal odnosi;
 - (b) svaka pošiljka ne smije sadržavati više od jednog dokumenta ili jednog preslika svakog dokumenta ako je sačinjena od nekoliko dokumenata. Pošiljke koje se sastoje od više preslika istog dokumenta mogu biti oslobođene od plaćanja dažbine pod uvjetom da njihova ukupna brutotežina ne premašuje jedan kilogram;
 - (c) tiskani materijali ne smiju biti predmetom zbirnih pošiljki od istog pošiljatelja istom primatelju;
 - (d) artikli za reklamne svrhe koji su bez stvarne komercijalne vrijednosti, a koji opskrbljivači besplatno dostavljaju svojim kupcima i koji se, osim njihove reklamne funkcije, ne mogu rabiti u druge svrhe.

Proizvodi koji se uporabljaju ili konzumiraju na trgovačkim sajmovima ili sličnim manifestacijama

5. Sljedeći se predmeti oslobađaju plaćanja dažbine:
 - (a) mali reprezentativni uzorci robe koja je proizvedena izvan BiH, a koji su namijenjeni za trgovačke sajmove ili slične manifestacije;
 - (b) roba koja je uvezena isključivo za demonstraciju mašina i aparata koji su proizvedeni izvan carinskoga područja BiH i izloženi na trgovačkom sajmu ili sličnoj manifestaciji;
 - (c) različiti materijali male vrijednosti poput boja, lakova, tapeta, itd. koji se rabe prilikom podizanja, opremanja i dekoracije privremenih štandova za predstavnike stranih zemalja na trgovačkom sajmu ili sličnim manifestacijama, a koji se uporabom uništavaju;
 - (d) tiskani materijal, katalogi, prospekti, cjenovnici, reklamni poster, kalendari, bilo da su ilustrirani ili ne, neuokvirene fotografije i drugi proizvodi koji se daju besplatno kako bi se reklamirala roba koja je proizvedena izvan carinskoga područja BiH i izložena na trgovačkom sajmu ili sličnoj manifestaciji.

6. U smislu stavka 5. ovoga članka, “trgovački sajam ili slična manifestacija” znači:
- (a) izložbe, sajmovi, predstave i slične manifestacije u svezi s trgovinom, industrijom, poljoprivredom ili zanatstvom;
 - (b) izložbe ili manifestacije koje se održavaju uglavnom u dobrotvorne svrhe;
 - (c) izložbe i manifestacije koje se održavaju uglavnom u znanstvene, tehničke, zanatske, umjetničke, obrazovne ili kulturne svrhe, športske svrhe, vjerske svrhe ili radi obavljanja vjerske službe, sindikalnih aktivnosti ili turizma, odnosno radi promidžbe međunarodnog razumijevanja;
 - (d) sastanci predstavnika međunarodnih organizacija ili kolektivnih tijela;
 - (e) službene ili komemorativne ceremonije ili okupljanja;

ali ne i izložbe postavljene u privatne svrhe u komercijalnim trgovinama ili prostorijama radi prodaje robe iz stranih zemalja.

7. Carinska olakšica navedena u stavku 5. ovoga članka ograničava se na uzorke koji su:
- (a) uvezeni bez plaćanja dažbine jer potječu iz trećih zemalja ili su dobijeni na izložbama od robe uvezene u rasutom stanju iz tih zemalja;
 - (b) ekskluzivno podijeljeni posjetiteljima na izložbi besplatno za uporabu ili konzumiranje osobama kojima su ponuđeni;
 - (c) prepoznatljivi kao reklamni uzorci niske jedinične vrijednosti;
 - (d) koji se mogu lako prodati i tamo gdje je to prikladno, upakuju na takav način da je količina određenog proizvoda manja od najmanje količine istog proizvoda koja se stvarno prodaje na tržištu;
 - (e) u slučaju prehrambenih proizvoda i pića koja nisu upakirana na način spomenut u točki (d), to su uzorci koji se konzumiraju na licu mjesta za vrijeme samog održavanja izložbe;
 - (f) koji, u svojoj ukupnoj vrijednosti i količini, odgovaraju karakteru izložbe, broju posjetitelja i opsegu sudjelovanja određenog izlagača.
8. Carinska olakšica navedena u stavku 7. točka (b) ovoga članka ograničava se na robu koja je:
- (a) konzumirana ili uništena na izložbama; i
 - (b) koja, po svojoj ukupnoj vrijednosti i količini, odgovara svrsi i karakteru izložbe, broju posjetitelja i opsegu sudjelovanja određenog izlagača.
9. Carinska olakšica navedena u stavku 8. točka (a) i (b) ovoga članka ne odobrava se:
- (a) za alkoholne proizvode;

- (b) za duhan i proizvode od duhana;
- (c) za goriva, bilo čvrsta, tečna ili plinovita.

Članak 17.

Pošiljke koje se šalju organizacijama i koje štite autorska prava ili prava industrijskog i komercijalnog patenta

Od plaćanja dažbine oslobađaju se trgovački znaci, modeli ili dizajni i njihovi prateći dokumenti, kao i prijave za priznanje patenata, izuma i slično, koji se podnose organima mjerodavnim za bavljenje zaštitom autorskih prava ili prava na industrijske ili komercijalne patente.

Članak 18.

Roba koja se uvozi u svrhu pretraga analize ili testiranja

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba koja treba biti podvrgnuta pretragama, analizi, ili testovima kako bi se utvrdio sastav, kvaliteta i druge tehničke karakteristike u svrhu informiranja ili industrijskog ili komercijalnog istraživanja.
2. Oslobađanje se odobrava samo pod uvjetom da se robe za pretragu, analizu ili test kompletno iskoriste, ili unište u tijeku pretraga, analize ili testiranja.
3. Robe koje se uporabljaju u pretragama, analizi ili testovima koje same po sebi predstavljaju trgovačke promidžbene svrhe, ne mogu biti oslobađene od dažbina.
4. Oslobađanje se odobrava samo u odnosu na količinu roba koje su striktno nužne u svrhu u koju se uvoze i te količine određuje za svaki pojedini slučaj mjerodavni organ.
5. Oslobađanje iz stavka 1. ovog članka odnosi se na robe koje nisu u cijelosti iskorištene ili uništene tijekom pretraga, analiza ili testova, pod uvjetom da se preostali proizvodi u dogovoru i pod nadzorom mjerodavnih organa:
 - (a) u cijelosti unište ili po završetku pretraga, analiza ili testova pretvore u trgovački bezvrijednu robu;
 - (b) ustupaju entitetima ili Brčko Distriktu bez ikakvih troškova, kada je to moguće prema domaćim zakonima;
 - (c) u propisno obrazloženim okolnostima izvezu izvan carinskoga područja BiH.
6. U svrhu stavka 5. ovoga članka “preostali proizvodi” znače proizvode koji su proizašli iz pretraga analiza ili testova ili proizvode koji nisu stvarno rabljeni.
7. Kada se primjenjuje stavak 5. ovoga članka proizvodi koji preostanu na kraju pretraga, analiza ili testova iz stavka 1. ovoga članka postaju predmetom odgovarajućih uvoznih dažbina po carinskoj stopi koja se primjenjuje na dan okončanja pretraga, analiza ili testova, a na temelju vrste robe i carinske vrijednosti koju mjerodavni carinski organ utvrdi ili prihvati na taj dan. Međutim, zainteresirana stranka može, u dogovoru i pod

nadzorom mjerodavnih carinskih organa, pretvoriti preostali proizvod u otpad, u kom se slučaju na taj otpad primjenjuju uvozne dažbine u vrijeme pretvaranja.

8. Carinski organi određuju rok u kojemu se pretrage, analize ili testovi moraju izvršiti i administrativne radnje i postupaci završiti kako bi se osigurala uporaba robe u namijenjene svrhe.

Članak 19.

Počasna odličja, nagrade i darovi

Od plaćanja dažbine oslobađaju se počasna odličja, nagrade, darovi, pehari, medalje i slični predmeti dodijeljeni u okviru međunarodnih događaja i međunarodnih odnosa, i to:

- a) sva počasna odličja koja strana vlada u trećoj zemlji dodijeli određenoj osobi; ili
- b) svi pehari, medalje ili slični predmeti koji su u osnovi simboličnog karaktera, a koji se određenoj osobi dodjeljuju u trećoj zemlji kao nagrada za aktivnosti te osobe na polju umjetnosti, znanosti, športa ili javne službe ili kao priznanje za zasluge ostvarene na određenoj manifestaciji.

Članak 20.

Obrazovni, znanstveni i kulturološki materijali, znanstveni instrumenti i aparati

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se obrazovni, znanstveni i kulturološki materijali navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor bez obzira tko je primatelj i kakva može biti namjena takvih materijala.
2. Od plaćanja dažbine oslobađaju se obrazovni, znanstveni i kulturološki materijali navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor pod uvjetom da su namijenjeni:
 - (a) javnim obrazovnim, znanstvenim ili kulturološkim ustanovama ili organizacijama;
 - (b) za ustanove ili organizacije koje su navedene u gore navedenoj listi, pod uvjetom da su mjerodavni organi u BiH odobrili primitak takvih proizvoda bez plaćanja dažbine.
3. Naučni instrumenti i aparati koji nisu uvršteni u stavak 2. ovoga članka uvoze se bez plaćanja uvoznih dažbina kada se uvoze isključivo u nekomercijalne svrhe.
4. Olakšica iz stavka 3. ovoga članka ograničava se na sljedeće znanstvene instrumente i aparate:
 - (a) koji su namijenjeni:
 - (i) javnim ustanovama koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem i onim dijelovima javnih ustanova koji se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem;

- (ii) privatnim ustanovama koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem, a kojima su mjerodavni organi u BiH odobrili da uvezu takve proizvode bez plaćanja dažbine; i
 - (b) u mjeri u kojoj se ti instrumenti ili aparati ekvivalentne znanstvene vrijednosti ne proizvode u BiH.
5. Olakšica se također primjenjuje i:
- (a) na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su posebno podesni za znanstvene instrumente ili aparate, pod uvjetom da su ti rezervni dijelovi, komponente ili pribor uvezeni u isto vrijeme kad i takvi instrumenti i aparati, ili ako su naknadno uvezeni, da se mogu identificirati kao takvi koji su namijenjeni za instrumente ili aparate:
 - (i) koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, pod uvjetom da su takvi instrumenti i aparati još uvijek znanstvenog karaktera u trenutku kada se zatraži olakšica za određene rezervne dijelove, komponente ili pribor;
 - (ii) koji bi imali pravo na olakšicu u trenutku kada se ta olakšica zatraži za posebne rezervne dijelove, komponente ili pribor.
 - (b) na alate koji se rabe za održavanje, provjeru, kalibraciju ili popravku znanstvenih instrumenata ili aparata, pod uvjetom da su:
 - (i) ti alati uvezeni u isto vrijeme kad i takvi instrumenti i aparati ili, ako su uvezeni naknadno, da se mogu identificirati kao takvi koji su namijenjeni za posebne instrumente i aparate;
 - (ii) su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, pod uvjetom da su takvi instrumenti i aparati još uvijek znanstvenog karaktera u vrijeme kada se zatraži olakšica za alate; ili
 - (iii) bi imali pravo na olakšicu u trenutku kada se ta olakšica zatraži za alate; i da se
 - (iv) ekvivalentni alati ne proizvode u BiH.
6. Odobravanje olakšica za znanstvene instrumente ili aparate i alate, koje pravna osoba registrirana izvan BiH šalje kao dar ustanovama iz stavka 4. točka (a) ovoga članka, ne podliježu uvjetima predviđenim u stavku 4. točka (b) i 5. točka (b) ovoga članka. Međutim, mora se utvrditi da poklanjanje dotičnih znanstvenih instrumenata ili aparata nije potaknuto bilo kakvim komercijalnim razlozima donatora.
7. Predmeti iz stavka 2. ovoga članka i znanstveni instrumenti ili aparati koji su uvezeni bez plaćanja dažbine sukladno uvjetima predviđenim u st. od 2. do 6. ovoga članka ne smiju se posuđivati, iznajmljivati ni ustupati, uz naknadu ili besplatno, bez prethodnog izvješćivanja mjerodavnih carinskih organa.

Ako se neki artikal pozajmi, iznajmi ili ustupi poduzetništvu ili organizaciji koja ima pravo na olakšice sukladno stavku 1. ili 4. točka (a) ovoga članka, olakšica se nastavlja davati pod uvjetom da poduzeće ili organizacija rabi artikal, instrument ili aparat u svrhe kojima se stječe pravo na takvu olakšicu.

U drugim slučajevima, posuđivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan posuđivanja, iznajmljivanja ili ustupanja na temelju vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane mjerodavnih carinskih organa.

8. Poduzeće ili organizacije iz st. 1. i 2. ovoga članka, koje prestanu ispunjavati uvjete za stjecanje prava na olakšicu, odnosno koje predlažu uporabu artikala uvezenih bez plaćanja dažbine u druge svrhe od onih koje su predviđene tim stavcima, o tome izvješćuju mjerodavne carinske organe.

Artikli koji ostanu u posjedu poduzeća ili organizacija koje prestanu ispunjavati uvjete za stjecanje prava na olakšicu, podliježu plaćanju odgovarajućih uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan kada su se ti uvjeti prestali ispunjavati, a na temelju vrste artikla i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od mjerodavnih carinskih organa.

Artikli koje poduzeće ili organizacije koje uživaju olakšicu rabe u druge svrhe osim onih koje su predviđene u st. 1. i 2. ovoga članka podliježu plaćanju određenih uvoznih dažbina obračunatih na način koji se primjenjivao na dan kada su stavljeni u drugu uporabu, a na temelju vrste artikla i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od mjerodavnih carinskih organa.

9. Stavci 6., 7. i 8. ovoga članka primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na proizvode iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 21.

Laboratorijske životinje i biološke i kemijske materije namijenjene istraživanju

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se životinje koje su posebno pripremljene za laboratorijsku uporabu, te biološke ili kemijske materije za koje ne postoji ekvivalentna proizvodnja na carinskom području BiH i koje se uvoze isključivo u nekomercijalne svrhe.
2. Olakšica iz stavka 1. ovoga članka ograničava se na životinje i biološke i kemijske materije koje su namijenjene :
 - (a) za javne ustanove koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem, kao i one dijelove javnih ustanova koji se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem; ili
 - (b) za privatne ustanove koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem, a koje su mjerodavni organi ovlastili da primaju takvu robu bez plaćanja dažbine.

Članak 22.

Terapeutske supstance ljudskog podrijetla i reagensi za određivanje krvnih grupa i tipova tkiva

1. Od plaćanja se dažbine oslobađaju terapeutske supstance ljudskoga podrijetla, reagensi za određivanje krvnih grupa i reagensi za određivanje tipova tkiva.

2. U svrhe stavka 1. ovoga članka:
 - (a) “terapeutske supstance ljudskoga podrijetla” znače ljudsku krv i njezine derivate (cjelokupna ljudska krv, osušena ljudska plazma, ljudski albumin i fiksni rastvori ljudskog plazmičkog proteina, ljudski imunoglobulin i ljudski fibrinogen);
 - (b) “reagensi za određivanje krvnih grupa” znače sve reagense bilo ljudskog, životinjskog, biljnog ili nekog drugog podrijetla za određivanje tipova krvnih grupa i za otkrivanje inkompatibilnosti krvi;
 - (c) “reagensi za određivanje tipova tkiva” znače sve reagense bilo ljudskog, životinjskog, biljnog ili nekog drugog podrijetla za određivanje tipova ljudskog tkiva.
3. Olakšica se ograničava na proizvode koji su:
 - (a) namijenjeni institucijama ili laboratorijama odobrenim od mjerodavnih organa za uporabu isključivo u nekomercijalne medicinske ili znanstvene svrhe;
 - (b) popraćeni potvrdom o podudarnosti koju izdaje odgovarajući mjerodavni organ u trećoj zemlji polaska;
 - (c) smješteni u kontejnerima s posebnom oznakom koja ih identificira.
4. Olakšicom se obuhvaća i poseban materijal za pakovanje koji je od bitne važnosti za prijevoz terapijskih supstanci ljudskoga podrijetla ili reagenasa za određivanje krvnih grupa ili tipova tkiva, kao i svi rastvori i pribor koji je potreban za njihovu uporabu, a koji mogu biti uključeni u pošiljku.

Članak 23.

Farmaceutski proizvodi koji se rabe na međunarodnim športskim manifestacijama

Od plaćanja dažbine oslobađaju se farmaceutski proizvodi za ljudsku ili veterinarsku medicinsku uporabu koji pripadaju osobama ili životinjama koje stižu iz trećih zemalja kako bi sudjelovali na međunarodnim športskim manifestacijama organiziranim u BiH u granicama nužnim kako bi se ispunili njihovi zahtjevi u tijeku cjelokupnog razdoblja njihova boravka.

Članak 24.

Lijekovi za osobnu uporabu

1. Državljeni BiH i strani državljani oslobađaju se od plaćanja dažbine za lijekove za osobnu uporabu koje donose sa sobom ili primaju u pošiljkama iz inozemstva.
2. Radi primjene olakšice potrebno je prezentirati ljekarski recept.

Članak 25.

Roba koja se uvozi povodom vjenčanja

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se djevojačka sprema i predmeti kućanstva (novi ili rabljeni) koji pripadaju osobi koja svoje uobičajeno mjesto boravka premješta iz strane zemlje u BiH u povodu vjenčanja, kao i darovi koje tim povodom daju osobe iz inozemstva, s tim da vrijednost svakog dara ne prelazi 2.000 KM.
2. Olakšica se odobrava samo sljedećim osobama:
 - (a) čije je uobičajeno mjesto boravka bilo izvan carinskoga područja BiH u neprekidnom razdoblju od najmanje 12 mjeseci.
 - (b) koje pruže dokaz o svom vjenčanju.
3. Olakšica se ne odobrava za alkoholne proizvode, duhan i proizvode od duhana.
4. Olakšica se odobrava samo u pogledu robe koja je stavljena za slobodan promet:
 - (a) ne ranije od dva mjeseca od dana određenog za vjenčanje (u ovom slučaju olakšica se uvjetuje podnošenjem odgovarajućeg jamstva, čiji oblik i iznos određuju carinski organi); i
 - (b) ne kasnije od četiri mjeseca od dana vjenčanja.
5. Roba se može staviti u slobodan promet u nekoliko odvojenih pošiljki.
6. Dok ne istekne razdoblje od 12 mjeseci od dana kada je prihvaćeno njezino stavljanje u slobodan promet, roba koja je uvezena bez plaćanja dažbine u povodu vjenčanja ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, uz naknadu ili besplatno, bez dobijanja prethodne suglasnosti mjerodavnih carinskih organa.
7. Svako posuđivanje, davanje u vidu jamstva, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka roka navedenog u stavku 6. ovog članka povlači za sobom plaćanje odgovarajuće dažbine na dotičnu robu po stopi koja se primjenjuje na temelju vrste robe ili carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od mjerodavnog carinskog organa.

Članak 26.

Školski materijal

1. Oslobodeni su od plaćanja dažbine školska oprema, školski materijal i drugi predmeti kućanstva koji predstavljaju uobičajene predmete namještaja za učeničku sobu, a koji pripadaju učenicima ili studentima koji dolaze boraviti u carinskom područje BiH u svrhu njihovog školovanja u tom području i koji su namijenjeni za njihovu osobnu uporabu za vrijeme njihova školovanja.
2. U svrhu stavka 1. ovoga članka:
 - (a) “učenik ili student” znači svaku osobu koja je upisana u školsku ustanovu na području BiH kako bi redovito pohađala nastavu koja se u njoj nudi;

- (b) “oprema” znači donje rublje ili posteljinu, kao i odjeću, novu ili ne, uključujući i obuću;
 - (c) “školski materijal” znači predmete i instrumente (uključujući kalkulatora i tipkarske mašine) koje učenici ili studenti obično rabe u svrhu njihovih studija.
3. Oslobađanje se odobrava najmanje jedanom tijekom školske godine.

Članak 27.

Kovčezi sa tijelima i urne s pepelom preminulih osoba i ukrasni predmeti koji ih prate

Od plaćanja dažbine oslobađaju se kovčezi s tijelima i urne s pepelom preminulih osoba, te cvijeće, pogrebni vijenci i drugi ukrasni predmeti koji ih obično prate, kao i cvijeće, vijenci i drugi ukrasni predmeti koje unose osobe iz inozemstva za pogreb u BiH, a da se pritom ne radi o komercijalnom unosu.

Članak 28.

Međunarodne konvencije i ugovori

Ništa što je navedeno u ovom zakonu ne sprečava odobravanje:

- 1) carinskih olakšica sukladno Bečkoj konvenciji o diplomatskim odnosima od 18. travnja 1961.; Bečkoj konvenciji o konzularnim odnosima od 24. travnja 1963. ili drugim konzularnim konvencijama, odnosno Njujorškoj konvenciji od 16. prosinca 1969. o specijalnim misijama;
- 2) carinskih olakšica po uobičajenim privilegijama dogovorenim međunarodnim sporazumima ili sporazumima o sjedištima ustanova čiji je potpisnik ili neka strana zemlja ili međunarodna organizacija, uključujući i carinsku olakšicu koja se odobrava povodom održavanja međunarodnih sastanaka;
- 3) carinskih olakšica po uobičajenim privilegijama i imunitetima dogovorenim u kontekstu međunarodnih sporazuma koje je BiH zaključila, a kojima se uspostavljaju kulturni ili znanstveni instituti ili organizacije po međunarodnom zakonu;
- 4) carinskih olakšica prema uobičajenim privilegijama i imunitetima dogovorenim u kontekstu sporazuma o kulturnoj, znanstvenoj ili tehničkoj suradnji zaključenim sa stranim zemljama;
- 5) posebnih carinskih olakšica uvedenih prema sporazumima koje je BiH zaključila s trećim zemljama, a kojima se preciziraju zajedničke mjere za zaštitu osoba ili okolice;
- 6) posebnih carinskih olakšica uvedenih prema sporazumima zaključenim sa susjednim trećim zemljama, a koje se opravdavaju karakterom trgovine u pograničnoj zoni s tim zemljama;
- 7) carinskih olakšica u kontekstu sporazuma u koje se ušlo na temelju reciprociteta sa stranim zemljama koje su potpisnice Konvencije o međunarodnom civilnom zračnom

prometu (Chicago 1944.) u svrhu primjene Preporučenih postupaka 4.42 i 4.44 iz Aneksa 9. te Konvencije (osmo izdanje, srpanj 1980.).

Članak 29.

1. Roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine na temelju čl. 5. i 13. ovoga priloga ne smije se prodavati, posuđivati, davati drugom na upotrebu, davati u vidu jamstva, iznajmljivati ili prenositi kao osiguranje za druge obveze bez prethodnoga izvješćivanja mjerodavnih carinskih organa i plaćanja dažbine do isteka roka i to roka od 12 mjeseci od dana stavljanja u slobodan promet za robu iz članka 5. ovoga priloga, a 36 mjeseci od dana stavljanja u slobodan promet za robu iz članka 13. ovoga priloga.
2. Roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine, a koja je navedena u čl. 11. i 12. ovoga priloga, ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, uz naknadu ili besplatno, bez prethodnog izvješćivanja carinskih organa o tome.
3. Ako se roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine iz čl. 11. i 12. ovoga priloga posuđuje, iznajmljuje ili prenosi na organizaciju, koja i sama ima pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine iz čl. 11. i 12. ovoga priloga, oslobađanje se nastavlja odobravati pod uvjetom da ta organizacija rabi robu u svrhe kojima se stječe pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine.
4. Svako postupanje s robom oprečno st. 1., 2. i 3. ovoga članka povlači za sobom plaćanje dažbine po stopi koja se primjenjuje na dan takve radnje, a na temelju vrste robe i carinske vrijednosti koju je na taj dan utvrdio ili prihvatio carinski organ.